

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครู
ระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

วิทยานิพนธ์

ของ

มณฑววรรณ ทองกลม

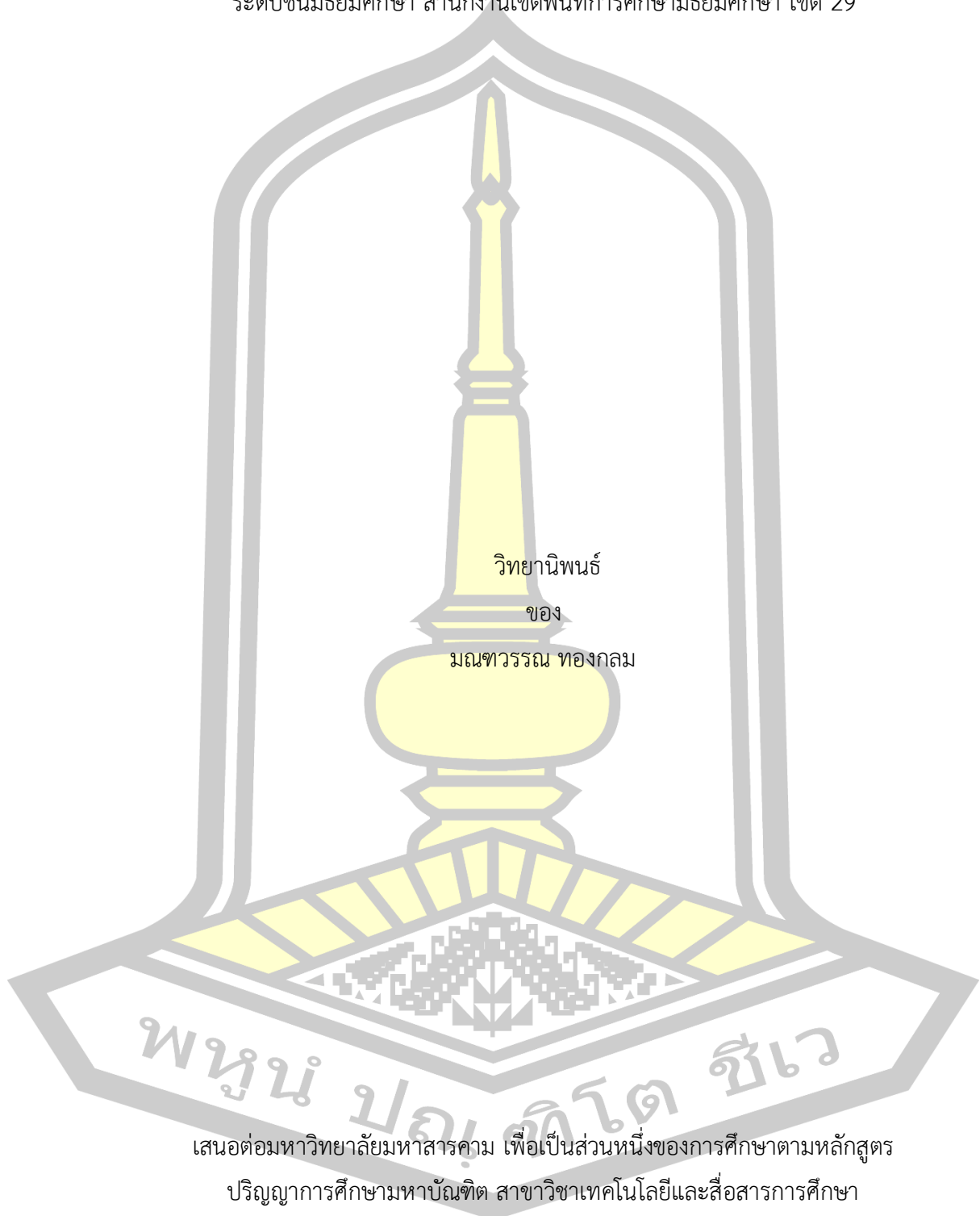
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

พฤษภาคม 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครู
ระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

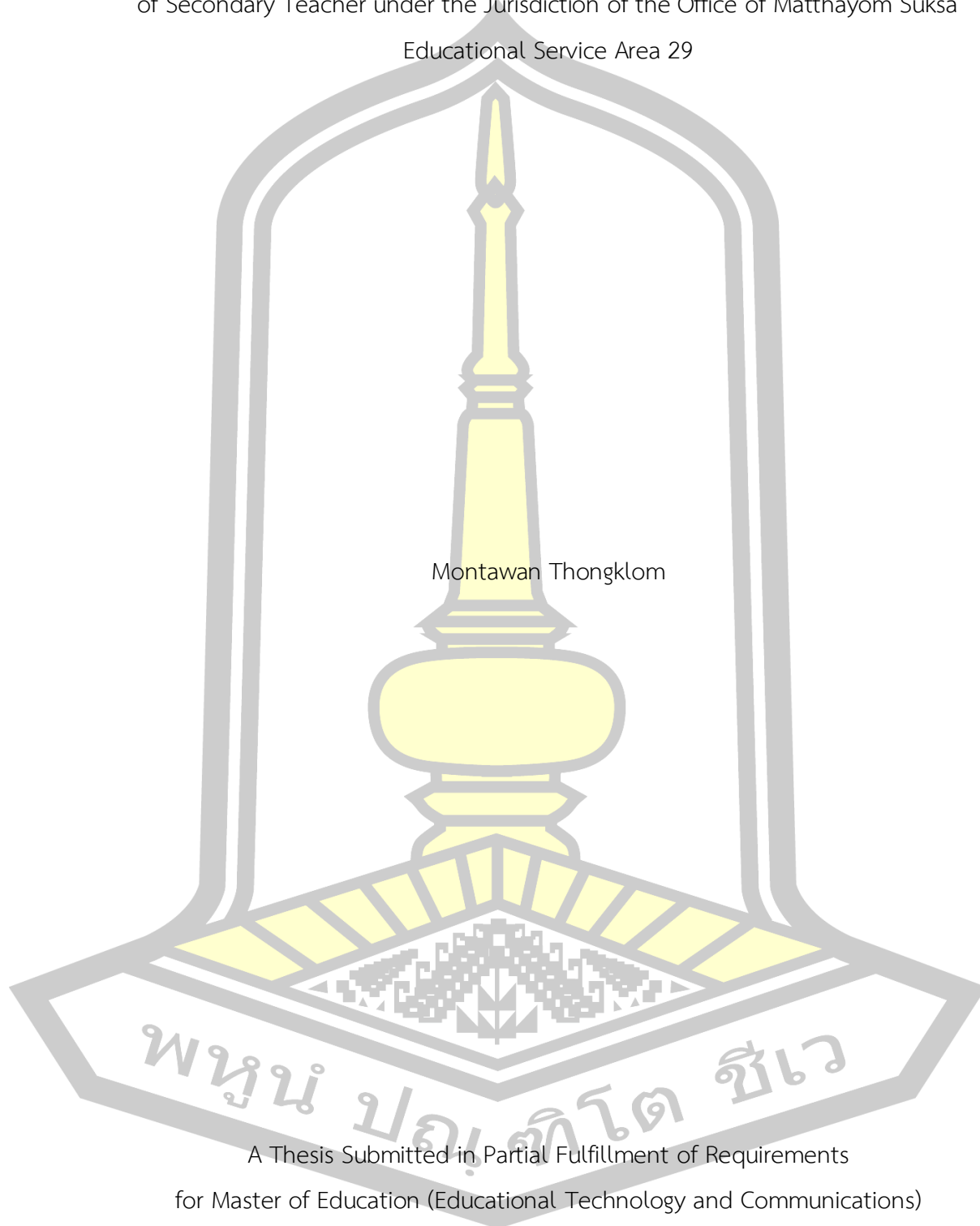

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

พฤษภาคม 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

A Study of Factors Affecting Social Media Technology Using in Learning and Teaching
of Secondary Teacher under the Jurisdiction of the Office of Matthayom Suksa
Educational Service Area 29

Montawan Thongklom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Technology and Communications)

May 2019

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวมณฑวรรณ ทองกลม แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ฐานี สีเฉลียว)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อ. ดร. รัฐส่าน เลาสุริโยธิน)

.....กรรมการ

(อ. ดร. ธนดล ภูสีฤทธิ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียน การสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ผู้วิจัย มณฑวรรณ ทองกลม

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. รัฐส่าน เลหาสุรโยธิน

ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต **สาขาวิชา** เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม **ปีที่พิมพ์** 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียน การการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 3) สังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 เป็นวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 285 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

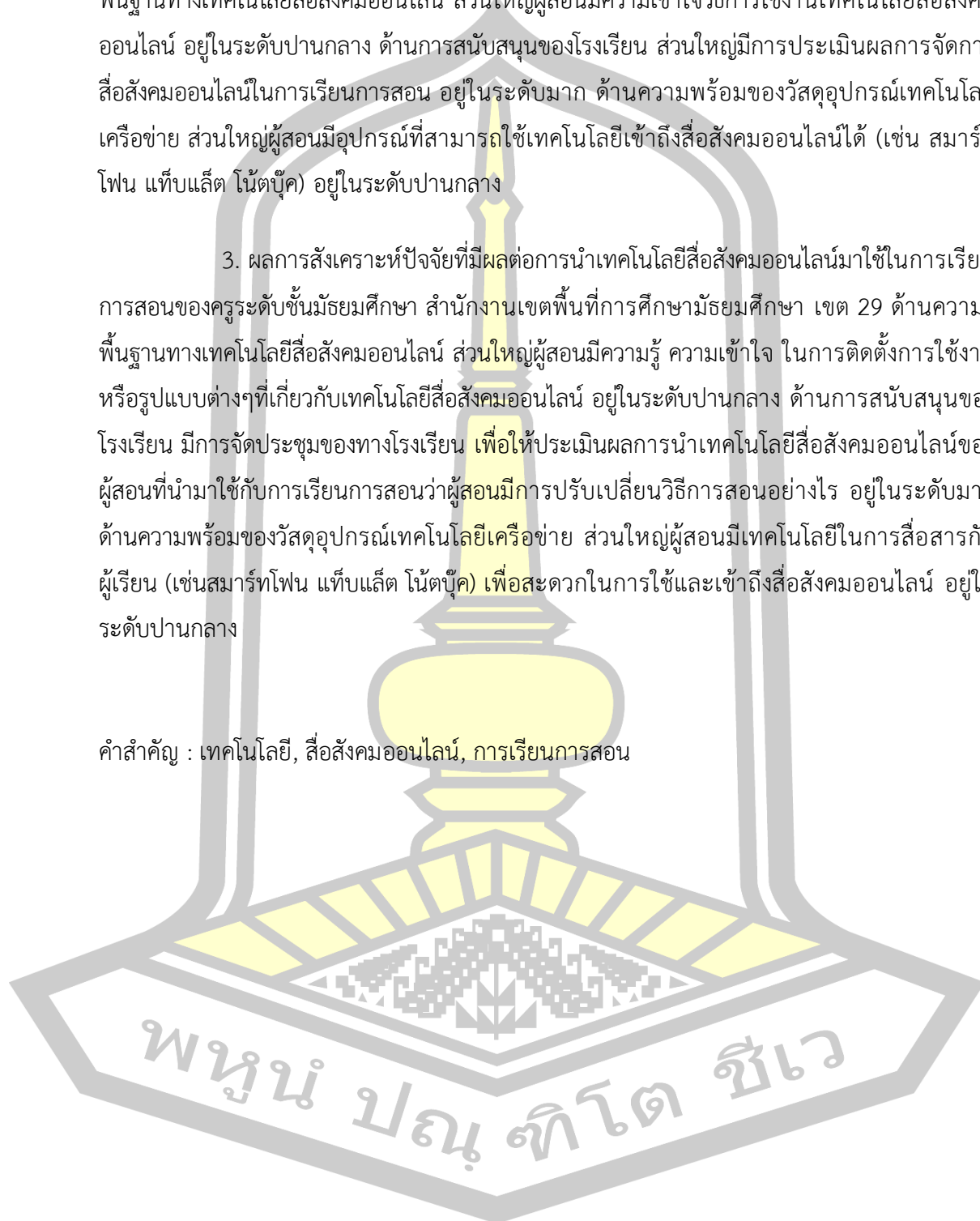
1. ผลการศึกษาสภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียน การสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่มีความเข้าใจวิธีการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.26 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.03 ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน ส่วนใหญ่มีการประเมินผลการจัดการสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียน การสอน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.63 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.06 ด้าน ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย ส่วนใหญ่ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน มีอุปกรณ์ที่สามารถ ใช้เทคโนโลยีเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก) อยู่ในระดับปานกลาง มี ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.44 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียน

การสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ผู้สอนมีความเข้าใจวิธีการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน ส่วนใหญ่มีการประเมินผลการจัดการสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย ส่วนใหญ่ผู้สอนมีอุปกรณ์ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก) อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการสังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการติดตั้งการใช้งานหรือรูปแบบต่างๆเกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน มีการจัดประชุมของทางโรงเรียน เพื่อให้ประเมินผลการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของผู้สอนที่นำมาใช้กับการเรียนการสอนว่าผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนอย่างไร อยู่ในระดับมาก ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย ส่วนใหญ่ผู้สอนมีเทคโนโลยีในการสื่อสารกับผู้เรียน (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก) เพื่อสะดวกในการใช้และเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : เทคโนโลยี, สื่อสังคมออนไลน์, การเรียนการสอน

TITLE	A Study of Factors Affecting Social Media Technology Using in Learning and Teaching of Secondary Teacher under the Jurisdiction of the Office of Matthayom Suksa Educational Service Area 29		
AUTHOR	Montawan Thongklom		
ADVISORS	Ratasa Lousurayotin , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Technology and Communications
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2019

ABSTRACT

This research was to 1) A Study of Factors Affecting social Media Technology Using in Learning and Teaching of Secondary Teacher Under The Jurisdiction of The Office of Mathayom Suksa Educational Service Area 29 2) Analysis of Factors Affecting social Media Technology Using in Learning and Teaching of Secondary Teacher Under The Jurisdiction of The Office of Mathayom Suksa Educational Service Area 29 3) Synthesis of Factors Affecting social Media Technology Using in Learning and Teaching of Secondary Teacher Under The Jurisdiction of The Office of Mathayom Suksa Educational Service Area 29 Data were collected by using 285 questionnaires and analyzed using SPSS program. Statistics used were percentage, mean, standard deviation

The research results revealed that:

1. The study of the conditions Affecting social Media Technology Using in Learning and Teaching of Secondary Teacher Under The Jurisdiction of The Office of Mathayom Suksa Educational Service Area 29 Fundamentals of Social Media Technology Most have an understanding of how to use social media technology. At the moderate level The mean is 3.26 The standard deviation is 1.03 School Support

Most of the social media management assessments in the teaching. Very high The mean is 3.63 The standard deviation is 1.06 The availability of materials, networking technology. Most administrators, instructors, learners have access to social media access technologies (such as smartphones, tablets, laptops) at a moderate level. The mean is 3.44 The standard deviation is 1.09

2. Analysis of factors Affecting social Media Technology Using in Learning and Teaching of Secondary Teacher Under The Jurisdiction of The Office of Mathayom Suksa Educational Service Area 29 Fundamentals of Social Media Technology Most understanding of social media technology. At the moderate level School Support Mostly evaluate social media technology in teaching. Very high The availability of materials, networking technology. Most can use social media access technologies (such as smartphones, tablets, laptops) at a moderate level.

3. Synthesis of Factors Affecting social Media Technology Using in Learning and Teaching of Secondary Teacher Under The Jurisdiction of The Office of Mathayom Suksa Educational Service Area 29 Fundamentals of Social Media Technology. Most instructors have knowledge, understanding to install applications or variations related to social media technology At the moderate level School Support. There are meetings of the school to evaluate the use of the social media technology taught by the instructor, how did the instructor change the teaching method? Very high The availability of materials, networking technology. Most instructors have the technology to communicate with students. (such as smartphones, tablets, laptops) for easy access to and use of social media. At the moderate level.

Keyword : Technology, Social Media, Teaching and Learning

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วย ความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก อาจารย์ ดร.รัฐส่าน เลหาสุรโยธิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาปณี สีฉะลิยว ประธานกรรมการสอบ อาจารย์ ดร.ชนดล ภูสีฤทธิ์ กรรมการสอบ และศาสตรเมธี ดร. สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ตลอดมาตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อย จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมพิทยาคม ผู้อำนวยการโรงเรียนอานาจเจริญ ผู้อำนวยการโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช ผู้อำนวยการเรียนนารีนุกูล ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงใหม่ พิศายาคาร ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมตระการพืชผล ผู้อำนวยการโรงเรียนลือคำหาญวารินชำราบ ผู้อำนวยการโรงเรียนเดชอุดม และคุณครูทุกท่านของแต่ละโรงเรียนที่อำนวยความสะดวกและให้ความอนุเคราะห์สถานที่ในการใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายไพศาล ปวงสุข นายชัชวาล ใจโชติ นางพิมพ์สุดา สันพนวัฒน์ นางเกษศิริ ทองเสริม และดร.เปี่ยมศักดิ์ แสนศิริทวิสุข ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ คุณครูและนักเรียนโรงเรียนปทุมพิทยาคม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ ว่าที่ ร.ต. กมลศักดิ์ ทองกลม คุณแม่พิรุณ ทองกลม และขอบพระคุณญาติพี่น้องทุกท่านที่คอยให้ความรัก ความห่วงใยให้กำลังใจและสนับสนุนด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณเพื่อนปริญญาโทสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา รุ่น ปท. 27 ทุกท่านที่เป็นกำลังใจและให้คำแนะนำช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้เมตตาสั่งสอนให้ความอนุเคราะห์ จนประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตการเรียน

พูน ปณ ทิโต ชีเว

มณฑลวรรณ ทองกลม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
สื่อสังคมออนไลน์.....	6
ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์.....	13
ชนิดของสื่อสังคมออนไลน์.....	18
สื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน.....	20
สื่อสังคมออนไลน์กับการจัดการเรียนการสอน.....	28
การสื่อสารของสื่อสังคมออนไลน์.....	38
ข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคมออนไลน์.....	42

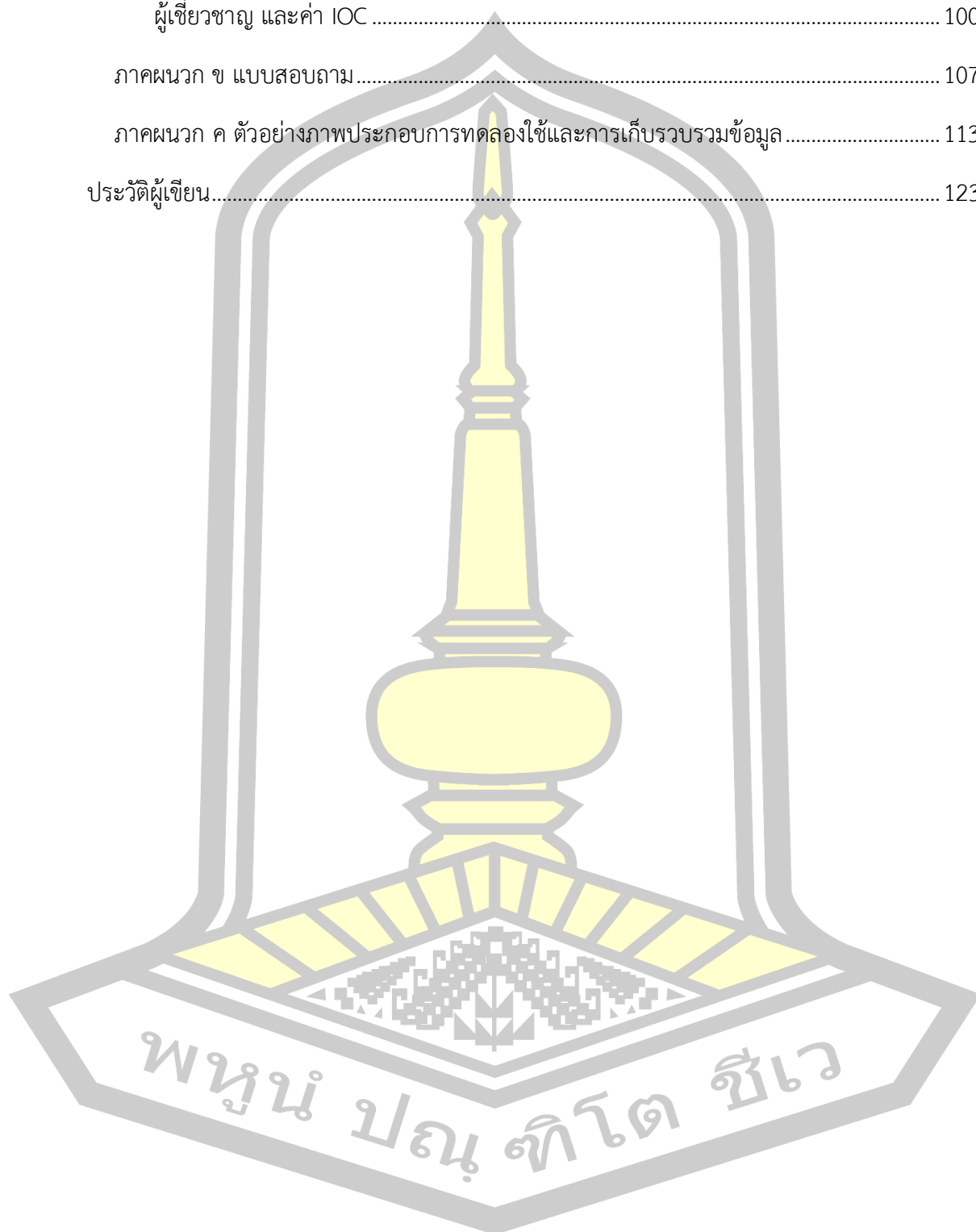
ปัจจัยที่ส่งผลให้มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพิ่มขึ้น	43
ปัญหาการใช้สื่อสังคมออนไลน์	56
ผลกระทบต่อการศึกษาไทย	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
งานวิจัยในประเทศ.....	64
งานวิจัยในต่างประเทศ	67
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	69
การสร้างและหาคคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	84
สรุปผล	84
อภิปรายผล	85
ข้อเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก	99

ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญและแบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
 ผู้เชี่ยวชาญ และค่า IOC 100

ภาคผนวก ข แบบสอบถาม 107

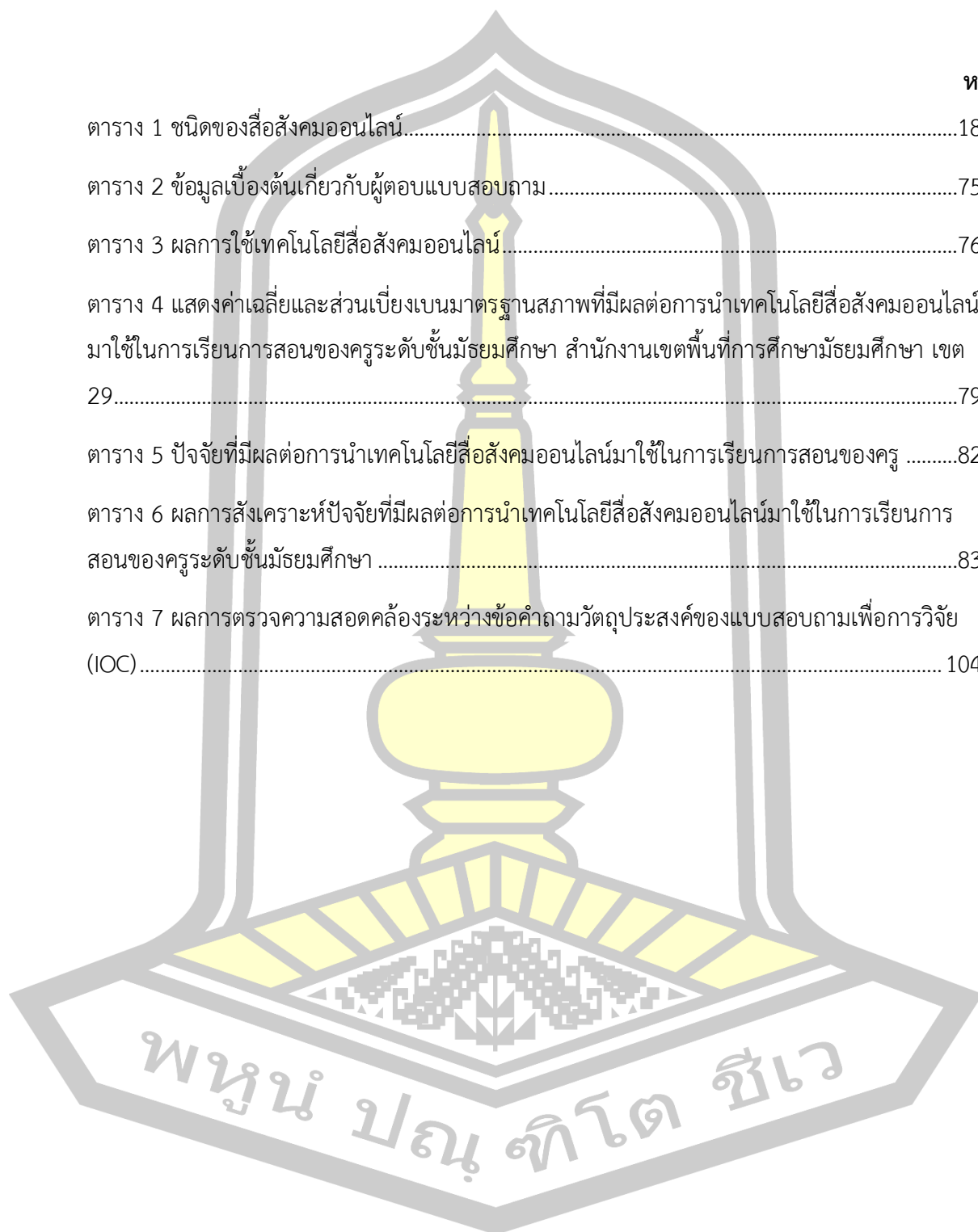
ภาคผนวก ค ตัวอย่างภาพประกอบการทดลองใช้และการเก็บรวบรวมข้อมูล 113

ประวัติผู้เขียน 123

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ชนิดของสื่อสังคมออนไลน์.....	18
ตาราง 2 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม.....	75
ตาราง 3 ผลการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์.....	76
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29.....	79
ตาราง 5 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครู.....	82
ตาราง 6 ผลการสังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา.....	83
ตาราง 7 ผลการตรวจความสอดคล้องระหว่างข้อความวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC).....	104

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ภาพประกอบ 2 The Social Profit Landscape.....	10
ภาพประกอบ 3 Facebook.....	21
ภาพประกอบ 4 Web Blog.....	21
ภาพประกอบ 5 Youtube.....	22
ภาพประกอบ 6 Slideshare.....	23
ภาพประกอบ 7 Twitter.....	23
ภาพประกอบ 8 MySpace.....	24
ภาพประกอบ 9 Instagram.....	25
ภาพประกอบ 10 Line.....	26
ภาพประกอบ 11 WhatApp.....	27
ภาพประกอบ 12 Google+.....	28
ภาพประกอบ 13 ผลกระทบของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์.....	60
ภาพประกอบ 14 ผลกระทบเชิงลบของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์.....	61
ภาพประกอบ 15 การเชื่อมต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ แบบ cloud.....	62

พหุบัณฑิต ชีวะ

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ มอบหมายให้สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ดำเนินการจัดอบรมเพื่อกระตุ้นให้ครูไทย พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการใช้ Social Media ในการจัดการเรียนรู้ โดยเล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมและผลักดันให้ครูสามารถนำเอาเครื่องมือออนไลน์ที่มีอยู่บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการเรียนรู้ให้เกิดเป็นเครือข่ายและเกิดความร่วมมือกันระหว่างครูกับครู นักเรียนกับครู และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และสถานที่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบไม่มีที่สิ้นสุด (สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน, 2552) การนำอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในระบบการศึกษาเป็นการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา เพราะว่าอินเทอร์เน็ตเปรียบเสมือนห้องสมุดขนาดยักษ์ที่ผู้ใช้สามารถเข้าไปค้นหาและดึงข้อมูลที่ต้องการได้ง่ายและรวดเร็ว มีแหล่งข้อมูลความรู้จำนวนมากมหาศาลที่มีกระจายอยู่ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรม และอื่น ๆ ทำให้นักเรียน ครูอาจารย์ รวมถึงผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าหรือการทำงานได้ ในส่วนระบบการจัดการเรียนการสอนทางไกลโดยใช้อินเทอร์เน็ต ก็ทำให้ผู้เรียนหรือผู้สอนที่อยู่ห่างไกลกัน ไม่จำเป็นต้องเสียเวลา และเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาสถานที่เดียวกัน ผู้สอนและผู้เรียน สามารถอยู่คนละสถานที่ก็ยังสามารถทำการเรียนการสอนได้ เช่น การเรียนการสอนผ่านเว็บ หรือ E-Learning ห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library) โดยได้มีการพัฒนาเนื้อหาความรู้สำหรับเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา มีเนื้อหาความรู้ในสาขาต่าง ๆ มากมายสำหรับนักเรียนและอาจารย์ใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ความก้าวหน้าของระบบอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีการสื่อสารก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ทางสังคม เครือข่ายสังคมที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายว่า “สังคมออนไลน์” (Social Network) โดยเครือข่ายสังคมออนไลน์นี้เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่สมาชิก ทุกเพศ ทุกวัย ทุกเชื้อชาติ และศาสนา ทุกระดับการศึกษาอาชีพ และทุกกลุ่มสังคมย่อยจากทั่วโลกเป็นผู้สื่อสารหรือเขียนเล่าเนื้อหาเรื่องราว ประสบการณ์ บทความ รูปภาพ และวิดีโอ ที่สมาชิกเขียนและทำขึ้นเองหรือพบเจอจากสื่ออื่น ๆ แล้วนำมาแบ่งปันให้กับผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายของตนผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เครือข่ายสังคมออนไลน์เติบโตอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ก่อให้เกิดวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีของสื่อสังคมออนไลน์หลากหลายประเภท (ทัตธนันท์ พุ่มนุช, 2553)

การใช้อินเทอร์เน็ตทำให้ผู้สอนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางการศึกษาการวิจัย การวางแผนการสอนและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญที่เชื่อมต่อเข้าสู่ระบบเช่นกัน คุณค่าของการเปิดรับข้อมูลทำให้ได้รับรู้กลยุทธ์การสอนที่หลากหลาย สามารถนำมาปรับปรุงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ทั้งผู้เรียนและผู้สอนและการประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตในปัจจุบันทำได้หลากหลาย อาทิเช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือ อีเมล (E-Mail) สนทนา (Chat) อ่านหรือแสดงความคิดเห็นในเว็บบอร์ด การติดตามข่าวสาร การสืบค้นข้อมูล/การค้นหาข้อมูล การชมหรือซื้อสินค้าออนไลน์ การดาวน์โหลด เกม เพลง ไฟล์ข้อมูล ฯลฯ การติดตามข้อมูล ภาพยนตร์ รายการบันเทิงต่าง ๆ ออนไลน์ การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ออนไลน์ การเรียนรู้ออนไลน์ (E-Learning) การประชุมทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต (Video Conference) โทรศัพท์ผ่านอินเทอร์เน็ต (VoIP) การอัปโหลดข้อมูลหรืออื่น ๆ แนวโน้มล่าสุดของการใช้อินเทอร์เน็ตคือ การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งพบปะแลกเปลี่ยนความรู้กันเพื่อสร้างเครือข่ายสังคม ซึ่งพบว่า ปัจจุบันเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมดังกล่าวกำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ และการใช้เริ่มมีการแพร่ขยายเข้าไปสู่การใช้อินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือ (Mobile Internet) มากขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีปัจจุบันสนับสนุนให้การเข้าถึงเครือข่ายผ่านโทรศัพท์มือถือทำได้ง่ายขึ้นมาก ผู้เรียนยังสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา ระดับการศึกษามัธยมศึกษา ประสานและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดอยู่ บางประการที่ทำให้ไม่สามารถประสานและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในสังกัดได้อย่างเต็มที่ เช่น มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนไม่เพียงพอ มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 81 โรงเรียน ซึ่งในแต่ละโรงเรียนมีการบริหารที่แตกต่างกัน ทำให้การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนจากระบบการเรียนการสอนที่ครูเป็นผู้บรรยายแต่ผู้เดียว มาเป็นการใช้เทคโนโลยีควบคู่ไปกับการสอน และครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้ความรู้ เป็นผู้ชี้แนะ การเรียนการสอนแบบเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางไม่สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้ดีพอ (วิจารณ์ พานิช, 2555) ครูจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและเข้าใจบทบาทของนักเรียนและครูที่ถูกต้อง เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะที่สำคัญและจำเป็นอยู่เสมอ จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีความพร้อมในการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในศตวรรษที่ 21 ที่สิ่งแวดล้อมรอบตัวมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเมื่อมีการใช้งานของ Social Media ในเบื้องต้น ซึ่งเป็นการใช้งานส่วนบุคคลที่สามารถใช้ได้อย่างเสรี แต่เมื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอน ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการสืบค้น และนำเสนอข้อมูล เช่น การนำเสนอข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยไม่ตรวจสอบความถูกต้องหรือความทันสมัยของ

ข้อมูล การแชร์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีอคติหรือความลำเอียงหรือการนำข้อความ เอกสารภาพ หรือ วิดีโอมาใช้ โดยไม่อ้างอิงแหล่งที่มา (จุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์, 2552)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29
3. สังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา
2. ได้แนวทางในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวน 1,073 คน เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 7 แห่ง
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวน 285 คน ซึ่งใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยเทียบตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้ติดต่อสื่อสารในอินเทอร์เน็ตของครูผู้สอน ในการนำมาปรับใช้กับการเรียนการสอนผ่านรูปแบบต่าง ๆ คือ การจัดเก็บ นำเสนอ ทดสอบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น

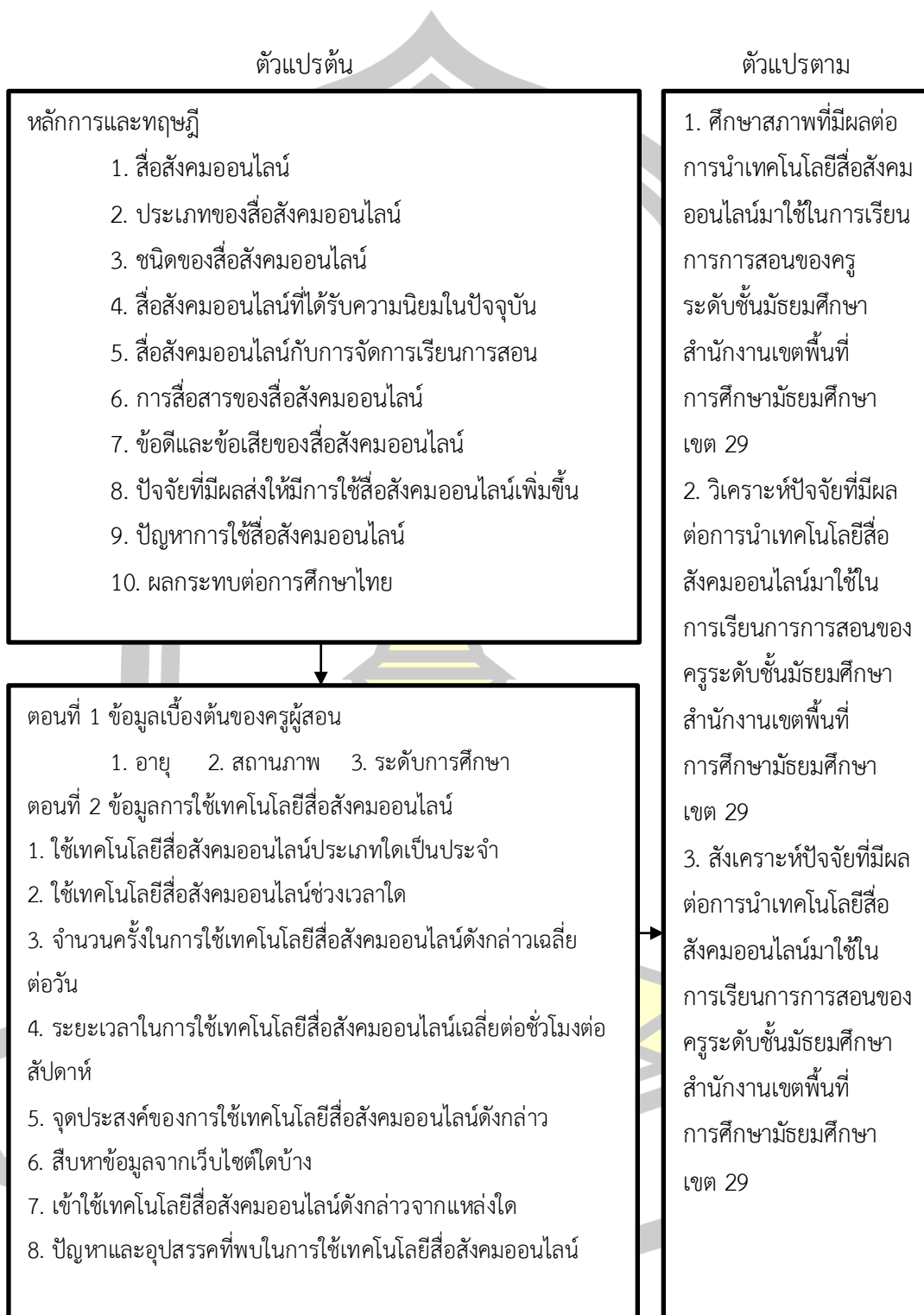
2. สภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอน หมายถึง บริบทของเขตพื้นที่การศึกษาโดยรวม ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีเครือข่าย

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอน หมายถึง การแยกแยะประเด็นต่างๆ เพื่อดูความสัมพันธ์กัน

4. สังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอน หมายถึง นำส่วนย่อย ๆ ที่วิเคราะห์ มาประมวลให้เป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนาสื่อการสอนในด้านต่าง ๆ ตามสภาพที่มีผลการนำมาใช้

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สื่อสังคมออนไลน์
2. ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์
3. ชนิดของสื่อสังคมออนไลน์
4. สื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน
5. สื่อสังคมออนไลน์กับการจัดการเรียนการสอน
6. การสื่อสารของสื่อสังคมออนไลน์
7. ข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคมออนไลน์
8. ปัจจัยที่ส่งผลให้มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพิ่มขึ้น
9. ปัญหาการใช้สื่อสังคมออนไลน์
10. ผลกระทบต่อการศึกษาไทย
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 11.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 11.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สื่อสังคมออนไลน์

แนวคิดและทฤษฎี สื่อสังคมออนไลน์

1. ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีผู้อธิบายไว้หลายท่าน ดังนี้
นฤมล นิราทร (2543) กล่าวว่า เครือข่าย (Network) คือ รูปแบบทางสังคมที่เปิดโอกาสให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยน การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียว และการร่วมกันทำงาน เครือข่ายประกอบด้วยองค์กรจำนวนหนึ่งซึ่งมีอาณาเขตที่แน่นอนหรือไม่ก็ได้ และองค์กรเหล่านี้มีฐานะเท่าเทียมกัน

จารุวัจน์ สองเมือง (2554) กล่าวว่า แนวคิดเรื่องเครือข่ายสังคมออนไลน์มักปรากฏให้เห็นในลักษณะของการนำมาใช้เพื่อดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีตัวบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันเป็นเครือข่าย เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกัน แลกเปลี่ยนแบ่งปันทรัพยากรข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น แต่ปัจจุบันคำว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์จะหมายถึง ระบบเครือข่ายบนโลกออนไลน์

หรือการติดต่อสื่อสารถึงกันผ่านอินเทอร์เน็ตนั้นเอง Wikipedia ให้ความหมาย Social Network ว่าเป็นโครงสร้างสังคมที่ประกอบด้วยโหนด (Node) ต่าง ๆ เชื่อมต่อกันซึ่งแต่ละโหนดที่เชื่อมโยงกันก็อาจมีความสัมพันธ์กับโหนดอื่น ๆ ด้วย โดยอาจมีระดับของความสัมพันธ์กัน มีความซับซ้อน มีเป้าหมาย

จูลีรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์ (2554) ได้ให้ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์ว่าเป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการพื้นฐานคือ ให้ผู้สนใจสร้างหน้าเว็บไซต์ส่วนตัว (Profile) ลงในเว็บไซด์แบ่งปันไฟล์แบบต่าง ๆ ได้แก่ ภาพ เสียง หรือคลิปวิดีโอ มีการส่งข้อความส่วนตัว (Personal Message : PM) และการแสดงความคิดเห็น (Comment) กันเป็นสังคม

ณัฐพล บัวอุไร (2554) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อสังคมว่าเป็นปรากฏการณ์ของการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารจากการพัฒนาการของเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตในยุคปัจจุบันมีความเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วส่งผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มคนทุกชนชั้นในสังคมปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของระบบการสื่อสารสร้างความรวดเร็ว สะดวกสบายต่อผู้ใช้ในวงกว้างจนกลายเป็นปรากฏการณ์ในมิติของการสร้างระบบเครือข่ายทางสังคม (Social Network) ในการสื่อสารของโลกในยุคดิจิทัลในปัจจุบัน

พระมหาสุทิตย์ อาภากร (2557) ให้นิยามของเครือข่ายทางสังคมว่า หมายถึง ความสัมพันธ์ในสังคมมนุษย์ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ปัจเจกบุคคลกับกลุ่ม กลุ่มกับกลุ่ม และกลุ่มกับเครือข่าย โดยเป็นการอธิบายถึงพฤติกรรมและความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ เช่น กิจกรรม การสื่อสาร ความร่วมมือ การพึ่งพาอาศัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่มีโครงสร้างและรูปแบบที่หลากหลาย

2. ความหมายของสื่อสังคมออนไลน์ มีผู้อธิบายไว้หลายท่าน ดังนี้

ธัญวิวัฒน์ กาบคำ (2553) ได้อธิบายเกี่ยวกับ Social Media ว่าหมายถึง สื่อสังคมออนไลน์ที่มีการตอบสนองทางสังคมได้หลายทิศทาง โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันได้

สภาวิชาชีพชาววิทยุและโทรทัศน์ (2553) ได้ให้ความหมายของสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) หมายถึง ช่องทางการสื่อสารผ่านเว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใด ๆ อาทิ Twitter.com, Facebook.com, Youtube.com, Weblog ต่าง ๆ

Mayfield (2008) ให้ความหมายของ Social Media ว่าเป็น กลุ่มของสื่อออนไลน์ รูปแบบใหม่ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ก่อเกิดการมีส่วนร่วม (Participation) เปิดใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็น คำวิจารณ์ การแบ่งปันสารสนเทศ (Openness) การสนทนาแบบสองทาง (Conversation) ก่อเกิดชุมชนออนไลน์ (Community) และก่อเกิดการเชื่อมโยงกันทั้งกับเว็บไซต์อื่น ๆ แหล่งข้อมูลและบุคคล (Connectedness)

SEO (2011) ได้อธิบายเกี่ยวกับ Social Media ว่าหมายถึง สื่อในสังคมออนไลน์ที่ในปัจจุบันนิยมใช้งานกันมากและมีการใช้งานในรูปแบบการสื่อสารสองทาง (Interactive) ซึ่งผู้ใช้งานสามารถเข้าถึง Social Media ประเภทต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยผู้ใช้งานสามารถเข้ามาแบ่งปันความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ให้แก่กันได้อย่างอิสระ และสามารถโต้ตอบแสดงความคิดเห็นกันได้อย่างทันทีทันใด

ภิเชก ชัยนิรันดร์ (2553) ได้ให้นิยามของ Social Media ไว้เป็นส่วน ๆ ดังนี้

1. เป็นสื่อที่แพร่กระจายด้วยปฏิสัมพันธ์เชิงสังคม ไม่ต่างจากคนสมัยก่อนที่เกิดเรื่องราวที่น่าสนใจอะไรขึ้นมา ก็มักจะเอามาพูดคุยกันจนเกิดเป็น Talk of the Town แต่เมื่อมาอยู่ในโลกออนไลน์การแพร่กระจายของสื่อก็ทำได้ง่ายขึ้นโดยเกิดจากการแบ่งปันเนื้อหา (Content Sharing) จากใครก็ได้ อย่างกรณีของ Susan Boyle ที่ดังไปทั่วโลกเพียงไม่กี่สัปดาห์จากการลงคลิปที่ประกวดร้องเพลงในรายการ Britain's Got Talent ผ่านทาง Youtube เป็นต้น ทั้งนี้ Social Media อาจจะมีอยู่ในรูปของเนื้อหา รูปภาพ เสียง หรือวิดีโอ

2. เป็นสื่อที่เปลี่ยนแปลงสื่อเดิมที่แพร่กระจายข่าวสารแบบทางเดียว (One-to-Many) เป็นแบบการสนทนาที่สามารถมีผู้เข้าร่วมได้หลาย ๆ คน (Many-to-Many) เมื่อมีสภาพของการเป็นสื่อสังคม สิ่งสำคัญก็คือ การสนทนาที่เกิดขึ้นอาจจะเป็นการร่วมกลุ่มคุยในเรื่องที่สนใจร่วมกัน หรือการวิพากษ์วิจารณ์สินค้าหรือบริการต่าง ๆ โดยที่ไม่มีใครเข้ามาควบคุมเนื้อหาของสนทนา แม้กระทั่งตัวผู้ผลิตเนื้อหานั้นเอง เพราะผู้ที่ได้รับสารมีสิทธิ์ที่จะเข้าร่วมในรูปแบบของการเพิ่มเติมความคิดเห็น หรือแม้กระทั่งเข้าไปแก้ไขเนื้อหานั้นได้ด้วยตนเอง ยกตัวอย่างเช่น Wikipedia

3. เป็นสื่อที่เปลี่ยนผู้คนจากผู้บริโภคเนื้อหาเป็นผู้ผลิตเนื้อหา จากคนในสังคมที่แต่เดิมเป็นเพียงคนรับสื่อ ในขณะที่สื่อจำพวกโทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์จะเป็นผู้ทรงอิทธิพลอย่างมากในการวิพากษ์วิจารณ์สินค้าต่าง ๆ แต่เมื่อเป็น Social Media ทำให้ใคร ๆ ก็สามารถผลิตเนื้อหาและกระจายไปยังผู้รับสารได้อย่างเสรี หากใครผลิตเนื้อหาที่โดนใจคนส่วนใหญ่ในสังคมก็จะเป็นผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) ไปยิ่งหากเป็นในทางการตลาดก็สามารถโน้มน้าวผู้ติดตามในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการได้โดยง่าย

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์หมายถึง การใช้เส้นทางอินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงจากบุคคลหนึ่งไปสู่พื้นที่ออนไลน์สาธารณะ เพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน การตัดสินใจเลือกขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้ใช้และข้อกำหนดของเว็บไซต์ผู้ให้บริการ เป็นการเข้าสู่สังคมที่ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา มีข้อมูลเป็นสาธารณะและสามารถร่วมกันทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้โดยไม่จำเป็นต้องรู้จักกันมาก่อน ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ผู้ใช้สามารถสร้างตัวตนใหม่ในรูปแบบที่เป็นจริงหรือตรงกันข้ามกับความจริงได้ เครือข่ายสังคมออนไลน์เหล่านี้สามารถตอบสนอง “ความต้องการที่จะเป็น” ของบุคคลนั้น ๆ ได้ มีรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคม (Pattern

of Social Relationship) เป็นของปัจเจกบุคคล (Individual) หรือเป็นองค์กร (Organization) ผ่านรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) ในด้านต่าง ๆ เช่น กิจกรรม การสื่อสาร การพึ่งพา การแลกเปลี่ยน การเรียนรู้ ตลอดจนมีเป้าหมายร่วมกัน ผลของการปฏิสัมพันธ์จากเครือข่ายสังคมออนไลน์เหล่านี้ อาจนำไปสู่ทิศทางที่ดีหรือทิศทางตรงกันข้ามได้ขึ้นอยู่กับทัศนคติในการวิเคราะห์ และการเรียนรู้ที่จะสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เป็นไปตามเป้าหมายของกลุ่มคนในเครือข่ายนั้น

แนวคิดเรื่อง (Social Network) หรือ เครือข่ายสังคมออนไลน์ มักปรากฏให้เห็นในลักษณะของการนำมาใช้เพื่อดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีตัวบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันเป็นเครือข่าย เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกัน แลกเปลี่ยนแบ่งปันทรัพยากร ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ แต่ปัจจุบันคำว่า (Social Network) จะหมายถึง ระบบเครือข่ายบนโลกออนไลน์หรือ การติดต่อสื่อสารถึงกันผ่านอินเทอร์เน็ต Wikioedia (2012) ให้ความหมาย (Social Network) ว่าเป็นโครงสร้างสังคมที่ประกอบด้วยโหนด (Node) ต่าง ๆ เชื่อมต่อกัน ซึ่งแต่ละโหนดที่เชื่อมโยงกัน ก็อาจมีความสัมพันธ์กับโหนดอื่น ๆ ด้วย โดยอาจมีระดับของความสัมพันธ์กัน มีความซับซ้อน มีเป้าหมาย

Social Network จึงหมายถึงการที่มนุษย์สามารถเชื่อมโยงถึงกัน ทำความรู้จักกัน สื่อสารถึงกันได้ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งหากเป็นเว็บไซต์ที่เรียกว่าเป็นเว็บ (Social Network) ก็คือเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงผู้คนไว้ด้วยกันนั่นเอง โดยเว็บไซต์เหล่านี้จะมีพื้นที่ให้ผู้คนเข้ามารู้จักกัน มีการให้พื้นที่ บริการเครื่องมือต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างเครือข่าย สร้างเนื้อหาตามความสนใจของผู้ใช้ ปัจจุบันมีเว็บไซต์ประเภท (Social Network) เกิดขึ้นจำนวนมาก เช่น Facebook, LinkedIn, Twitter, Youtube, Google+, Pinterest, Instagram นอกจะใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อความสนุก เพลิดเพลิน บันทึกลงแล้วเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่น่าสนใจเพื่อการศึกษาได้

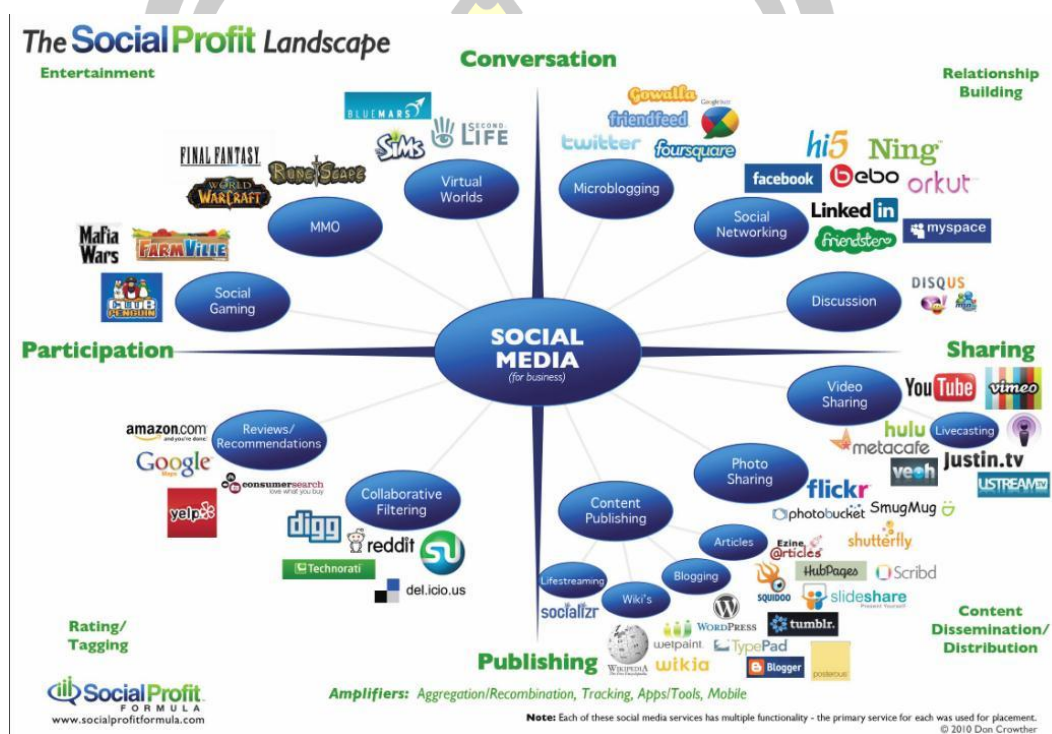
3. บทบาทของ Social Network

ด้วยลักษณะสำคัญของ Social Network คือ การมีปฏิสัมพันธ์ของคนในระบบเครือข่ายจึงไม่ใช่เรื่องแปลกนักที่เมื่อมีปริมาณจำนวนคนในเครือข่ายจำนวนมากจะนำไปสู่การสร้างความเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมจริงได้ รูปข้างล่างแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงของเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้เป็นอย่างดี หากจะจำแนกลักษณะของ Social Network ที่ถูกนำเสนอผ่านทาง Social Media สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

1. การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือภายในเครือข่าย โดยผู้ใช้สร้างโปรไฟล์ของตนเอง และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน เช่น Facebook, My Space เป็นต้น
2. การเผยแพร่ความรู้ความเชี่ยวชาญ ซึ่งจะอยู่ในลักษณะของเว็บบล็อกต่าง ๆ
3. การเผยแพร่ข้อความสั้น เช่น Twitter เป็นต้น
4. การเพิ่มเติมข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เช่น เว็บ Wikipedia

5) การเผยแพร่เนื้อหาเฉพาะ การเผยแพร่ภาพ เสียง วิดีโอ เช่น เว็บ YouTube, Flick

ด้วยความหลากหลายของการเผยแพร่ข้อมูลไปยังผู้ใช้จำนวนมาก เป็นผลให้มีการนำ Social Network ไปใช้ในงานต่าง ๆ และที่เห็นผลเป็นรูปธรรมมาก เช่น ในการหาเสียงเลือกตั้ง ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาของบารัก โอบามา ซึ่งสามารถสร้างกระแสนิยมได้เป็นอย่างดี

ภาพประกอบ 2 The Social Profit Landscape

นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงสำคัญในหลายประเทศ เช่น ประเทศซีเรีย อียิปต์ หรือแม้กระทั่งการก่อการจรรจรในประเทศอังกฤษ Social Network ถูกนำเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในขณะที่เดียวกันเหตุการณ์น้ำท่วมของประเทศไทยเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็เข้ามามีบทบาทสำคัญเพื่อการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดย Twitter ซึ่งช่วยให้ผู้ต้องการความช่วยเหลือและผู้ให้ความช่วยเหลือติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว เพียงการใช้แท็ก (Tag) ร่วมกันหรือการเผยแพร่ข้อมูลต่อ ๆ กันไปด้วยข้อมูลจำนวนมากที่ถูกนำเสนอในเครือข่ายสังคมออนไลน์ หากนำมาสู่การนำมาใช้ในการศึกษาย่อมก่อให้เกิดผลสำคัญในหลากหลายลักษณะเช่นกัน

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมในชั้นห้องเรียน เนื่องจากบรรยากาศของเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านภายใต้ความสัมพันธ์ของคนในเครือข่าย ด้วยเหตุนี้เมื่อทั้งผู้สอนและผู้เรียนเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ภายในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็จะนำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ในสังคมจริงในทิศทางที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจริง นอกจากนี้ลักษณะการนำเสนอข้อมูลสถานภาพที่เป็นปัจจุบันทำให้ทั้งผู้สอนสามารถติดตามพฤติกรรมและประสานข้อมูลได้อย่างทัน่วงที

2. การกระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวาง การตั้งประเด็นแลกเปลี่ยนข้อสงสัยต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ทำได้อย่างทัน่วงที และเป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอนในการกระตุ้นผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันผู้สอนสามารถนำเสนอเนื้อหาใหม่ ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและผู้เรียนสามารถติดตามได้อย่างต่อเนื่อง

3. การส่งเสริมการศึกษาตามความสนใจและความถนัด เครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบของเว็บบล็อกเป็นระบบที่ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานตามความถนัดและความสนใจของทั้งผู้สอนและผู้เรียน อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนขยายผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การส่งเสริมการบันทึกและการอ่าน การเผยแพร่ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ผ่านรูปแบบของข้อเขียนในหลายลักษณะ เช่น ข้อความสั้นในระบบ Twitter ข้อความปานกลางของเว็บ Facebook หรือข้อความยาว ๆ ของระบบเว็บบล็อก เป็นต้น

4. บทบาทของสื่อสังคมออนไลน์กับการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2545) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 15 กล่าวถึงการจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งการศึกษาทั้งสามรูปแบบนั้น สื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทต่อการจัดการศึกษาพอสมควรขึ้นอยู่กับว่าครูจะใช้ในลักษณะใด และผู้เรียนเองจะใช้ในลักษณะใด

บทบาททางการสอน

สื่อสังคมออนไลน์มิได้ถูกสร้างและพัฒนาขึ้นมาเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู ฉะนั้นครูจะต้องนำ เอกลักษณ์สมบัติต่างๆ ของสื่อสังคมออนไลน์ไปปรับใช้ในการเรียนการสอนด้วยตนเอง เช่น

1. ครูใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการกระตุ้นสร้างความน่าตื่นตาตื่นใจให้กับผู้เรียนในชั้นการนำเข้าสู่บทเรียน โดยการเปิดวิดีโอที่เกี่ยวข้อกับเนื้อหาในคาบนั้น ๆ จาก YouTube รวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือ สำหรับการติดตามความก้าวหน้าหลังจากมอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ทำ

2. ครูสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนได้อย่างทันทีเมื่อมีการซักถามเข้ามา
ในสื่อสังคมออนไลน์

3. สื่อสังคมออนไลน์ส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนจะได้มีความใกล้ชิดกัน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน จะช่วยให้การเรียนการสอนนั้นดีขึ้น ผู้เรียนไม่ได้ตกอยู่ในสถานการณ์ของความตึงเครียด

4. ครูสามารถติดตามงานที่ได้มอบหมายให้กับผู้เรียนและโต้ตอบได้อย่าง
ทันถ่วงที

5. ครูสามารถตอบข้อความจากผู้เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา

6. ครูสามารถสร้างสื่ออย่าง ง่าย ๆ ด้วยการถ่ายคลิปวิดีโอการสอน แล้วนำมาโพสต์
ในสื่อสังคมออนไลน์ได้ อีกทั้งสามารถนำข้อมูลความรู้ที่ครูจัดเตรียมไว้ในรูปของไฟล์ Word
หรือไฟล์ PDF โพสต์ในสื่อสังคมออนไลน์ให้ผู้เรียนได้อ่านมาล่วงหน้าก่อนเข้าห้องเรียน

บทบาททางการเรียน

ผู้เรียนทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
สามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างหลากหลาย นอกจากเพื่อการพักผ่อนสร้างความบันเทิงให้กับ
ผู้เรียนเองยังสามารถนำมาใช้ในการเรียนได้ เช่น

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียนและระหว่าง
ผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันเอง ซึ่งสามารถทำการบ้านไปพร้อมกันได้ด้วยเทคโนโลยีเร็วใหม่
โดยการใช้คุณสมบัติของโปรแกรม Google Doc ที่สามารถพิมพ์ข้อความในเอกสารออนไลน์และ
สามารถตอบโต้ทำงานร่วมกันได้ในเอกสารเดียวกัน

2. สื่อสังคมออนไลน์สนับสนุนให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็น เช่น
เมื่อครูได้กำหนดประเด็นให้อภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนแต่ละคนจะมีเวลาสืบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม
เพื่อร่วมกันเขียนอภิปรายในหน้าจอลึกของสื่อสังคมออนไลน์นั้น ๆ อีกทั้งสื่อสังคมออนไลน์สามารถ
ตอบสนองกับรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ที่หลากหลายได้

3. หากผู้เรียนเกิดข้อสงสัยหรือมีปัญหาระหว่างการทำ การบ้าน
หรือการค้นคว้าเพื่อรายงาน ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกับครูได้ตลอดเวลา ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึก
ว่าทำงานได้อย่างต่อเนื่องไม่ขาดช่วง ซึ่งหากเป็นเมื่อ 10 ปีที่แล้วอาจจะต้องนำข้อสงสัยมาถามครู
ในวันรุ่งขึ้นหรือสอบถามครูในช่วงโมงสอนก็ทำให้ผู้เรียนขาดช่วงในความอยากเรียนรู้ได้

4. สื่อสังคมออนไลน์สนับสนุนให้ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบต่อการเรียน
ด้วยตนเอง

บทบาทสำหรับการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการศึกษานั้น สื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทพอสมควร ช่วยทำให้องค์กรมีความสะดวก รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทต่อการบริหารจัดการ ดังนี้

1. ผู้บริหารใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการสั่งการมอบหมายงานกับ
ผู้ใต้บังคับบัญชา
2. ผู้บริหารใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการนัดหมายประชุมปรึกษาหารือ
และสามารถใช้ศักยภาพทางเทคโนโลยีประชุมพร้อมกันหลายคนได้
3. ผู้บริหารสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางหนึ่งสำหรับ
ตอบข้อซักถามหรือรับข้อร้องเรียน เช่น สายตรงผู้บริหาร เป็นต้น
4. สำหรับการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กรให้ประชาชน
รับทราบข้อมูล โดยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในประเภทต่าง ๆ

ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์

สำหรับการแบ่งประเภทสื่อสังคมออนไลน์นั้น ในความเป็นจริงแล้วยากที่จะแยกประเภทของเว็บไซต์สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างชัดเจน เพราะแต่ละเว็บไซต์ต่างก็คิดค้นพัฒนาเพื่อเอาใจผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้งและยังมีฟังก์ชันการทำงานมากมาย แต่อาจจะมีจุดเด่นที่แตกต่างกันไป เพื่อเป็นจุดขายให้กับเว็บไซต์ (เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ, 2552) ดังนี้

1. ประเภท Publishing เป็น Blog และเว็บประเภทเนื้อหา (Content) เช่น Blogger, Wordpress, Bloggang, Exteen, TypePad เป็นต้น ซึ่งในแต่ละเว็บบล็อกก็มีการแยกย่อยเนื้อหาเป็นหมวดต่าง ๆ ตามความสนใจ เช่น Oknation.net เป็น Blog ที่ให้ทุกคนเป็นนักข่าวได้ด้วยการเขียน Blog นำเสนอข่าวต่าง ๆ Blognone.com นำเสนอข่าวแฉดวงไอที Keng.com เป็น Blog สำหรับผู้ที่สนใจการตลาด Gotoknow.org เป็น Blog ที่รวบรวมความรู้แขนงต่าง ๆ Pzecret.net เป็น Blog แนะนำ Portable ที่น่าสนใจ เป็นต้น
2. ประเภท Community หรือเครือข่ายสังคมที่ช่วยสร้างเครือข่ายเพื่อนเก่าและหาเพื่อนใหม่ สามารถส่งข้อความแลกเปลี่ยนความสนใจ ซึ่งกันและกัน เช่น Facebook, Hi5 และ Myspace เป็นต้น
3. ประเภท Media มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอวิดีโอ ภาพยนตร์ เพลง เช่น Youtube, Ustream.tv, Yahoo Video, Doucore.tv, Dailymotion, Thaitube.in.th, Veoh, Netflix, Imeem, Last.fm, Ijigg เป็นต้น

4. ประเภท Games เกมออนไลน์ที่สามารถสร้างตัวแทนในโลกเสมือนจริงใช้ชีวิตอยู่ในโลกออนไลน์ ติดต่อบริการ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันกับผู้อื่น เช่น SecondLife, World WarCraft, Audition, Gamegum, Ragnarok, Pangya เป็นต้น

5. ประเภท Photo Management เว็บฝากรูปออนไลน์ที่ช่วยจัดการภาพถ่ายจากกล้องดิจิทัลและยังสามารถแบ่งปันรูปภาพหรือจะเปิดขายภาพเลยก็ได้ เช่น Photobucket, Flickr, Zoomr, Photoshop Express, Glowfoto, Shutterfly เป็นต้น

6. ประเภท Business/Commerce เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อธุรกิจซื้อขายประมุขสินค้าออนไลน์ เช่น Amazon, eBay, Officelive, PayPal, Linkln, Pramool, Tarad.com เป็นต้น

7. ประเภท Data/Knowledge แหล่งข้อมูลความรู้ เช่น Wkipedia, Answers, Zickr, Tag.in.th, DeLicio.us, Digg, Bittorrent, Google Earth เป็นต้น

ปัจจุบันมีเว็บไซต์ที่ให้บริการ Social Network Service (SNS) มากมาย ซึ่งแต่ละเว็บก็ต่างคิดค้นพัฒนาฟังก์ชันต่าง ๆ มากมาย ซึ่งเราสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจหรือการเรียนการสอนในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) ร่วมกัน การนำเสนอผลงานหรือแม้กระทั่งการทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยกลุ่มหลัก ๆ ของ SNS เพื่อการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้แบ่งออกได้ ดังนี้ (ธนภัทร ยีชะเด, 2552)

1. กลุ่มเว็บไซต์เผยแพร่ “ตัวตน” เว็บไซต์เหล่านี้ใช้สำหรับนำเสนอตัวตน และเผยแพร่เรื่องราวของตนเองทางอินเทอร์เน็ตหรือผู้ใช้สามารถเขียนบล็อก สร้างอัลบั้มรูปของตัวเอง สร้างกลุ่มเพื่อนในห้องเรียนและสร้างเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ขึ้นมาได้ ตัวอย่างเว็บไซต์ประเภทนี้คือ Myspace.com, Hi5.com และ Facebook.com เป็นต้น

2. กลุ่มเว็บไซต์เผยแพร่ “ผลงาน” เราสามารถใช้เว็บไซต์เหล่านี้ในการนำเสนอผลงานของตัวเอง ผลงานของกลุ่มได้ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิดีโอ รูปภาพ หรือเสียงอาจารย์สอนที่ได้จากการบันทึกในชั้นเรียน เป็นต้น ตัวอย่างเว็บไซต์ประเภทนี้เช่น Youtube.com, Yahoo VDO, Google VDO, Flickr.com, Multiply.com เป็นต้น

3. กลุ่มเว็บไซต์ที่มีความสนใจตรงกัน มีลักษณะเป็น Online Bookmarking หรือ Social Bookmarking โดยมีแนวคิดที่ว่า จากที่เราทำการ Bookmark เว็บที่เราชอบ หรือบทความรายงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เก็บไว้ในเครื่องของเราเพียงคนเดียว แต่เปลี่ยนเป็น Bookmark เก็บไว้บนเว็บ เพื่อเกิดการแบ่งปันคนอื่นด้วยและเราก็จะรู้ด้วยว่าเว็บไซต์ใดที่ได้รับความนิยมมากเป็นที่น่าสนใจ โดยดูได้จากจำนวนตัวเลขที่เว็บไซต์นั้นถูก Bookmark เอาไว้จากสมาชิกคนอื่น ๆ ตัวอย่างเว็บไซต์นี้ ได้แก่ DeLicio.us, Digg, Zickr, duocore.tv เป็นต้น

4. กลุ่มเว็บไซต์ใช้ทำงานร่วมทำงานเป็นกลุ่มที่เปิดให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มเข้ามา นำเสนอข้อมูลความคิดหรือต่อยอดเรื่องราวต่าง ๆ ได้ ตัวอย่างเว็บไซต์นี้ได้แก่ Wikipedia ซึ่งเป็นสารานุกรมต่อยอดที่อนุญาตให้ใครก็ได้เข้ามาช่วยกันเขียน และแก้ไขบทความต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา ทำให้เกิดเป็นสารานุกรมออนไลน์ขนาดใหญ่ที่รวบรวมความรู้ ข่าวสาร และเหตุการณ์ต่าง ๆ ไว้มากมาย

ภิเชก ชัยนิรันดร์ (2553) ได้แบ่งประเภทของ Social Media ออกเป็น 6 ประเภท ในแง่มุมมองทางการตลาดตามรูปแบบของเว็บไซต์ ดังนี้

1. Blog ซึ่งเป็นการลดรูปจากคำว่า Web Blog ซึ่งถือเป็นระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System: CMS) รูปแบบหนึ่งซึ่งทำให้ผู้ใช้สามารถเขียนบทความเรียกว่า Post และทำการเผยแพร่ได้โดยง่าย ไม่ยุ่งยากในการที่จะต้องมานั่งเรียนรู้ถึงภาษา HTML หรือ โปรแกรมทำเว็บไซต์ ทั้งนี้การเรียงของเนื้อหาจะเรียงจากเนื้อหาที่มาใหม่สุดก่อนจากนั้นก็ลดหลั่นลงไปตามลำดับของเวลา (Chronological Order) การเกิดของ Blog เปิดโอกาสให้ใคร ๆ ที่มีความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวด้วยการเขียนได้อย่างเสรีไม่มีขีดจำกัดเรื่องเทคนิคอย่างไรก็ดีอีกต่อไป ทำให้เกิด Blog ขึ้นมาจำนวนมากมาย และเพิ่มเนื้อหาให้กับโลกออนไลน์ได้เป็นจำนวนมากอย่างไม่เคยมีมาก่อน นอกจากนี้เครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้เกิดลักษณะของ Social คือ การเปิดให้เพื่อน ๆ เข้ามาแสดงความคิดเห็นได้

2. Twitter และ Microblog อื่น ๆ เป็นรูปแบบหนึ่งของ Blog ที่จำกัดขนาดของการ Post แต่ละครั้งไว้ที่ 140 ตัวอักษร โดยแรกเริ่มเดิมทีผู้ออกแบบ Twitter ต้องการให้ผู้ใช้เขียนเรื่องราวว่า คุณกำลังทำอะไรอยู่ในขณะนี้ (What are you doing?) แต่กิจการต่าง ๆ กลับนำ Twitter ไปใช้ในทางธุรกิจไม่ว่าจะเป็นการสร้างการบอกต่อ เพิ่มยอดขาย สร้าง Brand หรือเป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารความสัมพันธ์ลูกค้า (CRM) ทั้งนี้เรายังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์บทความใหม่ ๆ บน Blog ของเราได้ด้วย Twitter นั้นเป็นที่นิยมขึ้นมากอย่างรวดเร็วจนทำให้เว็บไซต์ประเภท Social Network ต่าง ๆ เพิ่ม Feature ที่ให้ผู้ใช้สามารถบอกได้ว่าตอนนี้กำลังทำอะไรกันอยู่นั้นก็คือการนำ Microblog เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งด้วยนั่นเอง

3. Social Networking เป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงเรากับเพื่อน ๆ จนกลายเป็นสังคมทั้งนี้ผู้ใช้จะเริ่มต้นสร้างตัวตนของตนเองขึ้นในส่วนของ Profile ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลส่วนตัว (Info) รูป (Photo) การจดบันทึก (Note) หรือการใส่วิดีโอ (Video) และอื่น ๆ นอกจากนี้ Social Networking ยังมีเครื่องมือสำคัญในการสร้างจำนวนเพื่อนให้มากขึ้น คือ ในส่วนของ Invite Friend และ Find Friend รวมถึงการสร้างเพื่อนจากเพื่อนของเพื่อนอีกด้วยเว็บไซต์ที่มีลักษณะของ Social Networking มีมากมาย แต่อาจจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรกจะสนใจในการสร้าง

เครือข่ายระหว่างเพื่อน ๆ หรือครอบครัว เช่น Facebook, Hi5 หรือ Myspace และอีกประเภทคือสนใจในการสร้างเครือข่ายในเชิงธุรกิจที่เปิดให้ใส่ Resume และข้อมูลเชิงอาชีพต่าง ๆ เช่น LinkedIn หรือ Plaxo เป็นต้น

4. Media Sharing เป็นเว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้เราสามารถ Upload รูปหรือวิดีโอเพื่อแบ่งปันให้กับครอบครัว เพื่อน ๆ หรือแม้กระทั่งเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน เว็บไซต์ปัจจุบันไม่จำเป็นจะต้องทุ่มทุนในการสร้างหนังโฆษณาที่มีต้นทุนสูงเราอาจจะใช้กล้องดิจิทัลราคาถูกลง ๆ ถ่ายทอดความคิดเป็นรูปแบบวิดีโอ จากนั้นนำขึ้นไปสู่เว็บไซต์ Media Sharing อย่าง Youtube หากความคิดของเราเป็นที่ชื่นชอบก็ทำให้เกิดการบอกต่ออย่างแพร่หลาย หรือกรณีหากกิจการที่ขายสินค้าที่เน้นดีไซน์ที่สวยงามก็อาจจะถ่ายรูปแล้วนำขึ้นไปสู่เว็บไซต์อย่าง Flickr เพื่อให้ลูกค้าได้ชมหรืออาจจะใช้เป็นเครื่องมือในการนำชมโรงงานหรือบรรยากาศในการทำงานของกิจการ เป็นต้น หรืออย่างกรณีของ Multiply ที่คนไทยนิยมนำรูปภาพที่ตนเองถ่ายมาแสดงฝีมือเหมือนเป็นแกลลอรีส่วนตัวทำให้ผู้ว่าจ้างได้เห็นฝีมือก่อนที่จะทำการจ้าง

5. Social News and Bookmarking เป็นเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงไปยังบทความหรือเนื้อหาใดในอินเทอร์เน็ตโดยผู้ใช้เป็นผู้ส่งและเปิดโอกาสให้คะแนนและทำการโหวตได้เป็นเสมือนมหาชนช่วยกันกรองว่าบทความหรือเนื้อหาใดนั้นเป็นที่น่าสนใจที่สุดในส่วนของ Social Bookmarking นั้นเป็นการที่เปิดโอกาสให้คุณสามารถทำการ Bookmark เนื้อหาหรือเว็บไซต์ที่ชื่นชอบโดยไม่ขึ้นอยู่กับคอมพิวเตอร์เครื่องใดเครื่องหนึ่ง แต่สามารถทำผ่านออนไลน์และเนื้อหาในส่วนที่เราทำ Bookmark ไว้นี้ สามารถที่จะแบ่งปันให้คนอื่น ๆ ได้ด้วยนักการตลาดจะใช้เป็นเครื่องมือในการบอกต่อและสร้างจำนวนคนเข้ามายังที่เว็บไซต์หรือ Campaign การตลาดที่ต้องการ

6. Online Forums ถือเป็นรูปแบบของ Social Media ที่เก่าแก่ที่สุดเป็นเสมือนสถานที่ให้ผู้คนเข้ามาพูดคุยในหัวข้อที่พวกเขาสนใจซึ่งอาจจะเป็นเรื่อง เพลง หนังสือ การเมือง กีฬา สุขภาพ หนังสือ การลงทุนและอื่น ๆ อีกมากมาย ได้ทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แสดงข้อมูลข่าวสารตลอดจนถึงการแนะนำสินค้าหรือบริการต่าง ๆ นักการตลาดควรสนใจเนื้อหาที่พูดคุยใน Forums เหล่านี้เพราะบางครั้งอาจจะเป็นคำวิจารณ์เกี่ยวกับตัวสินค้าและบริการของเรา ซึ่งเราเองสามารถเข้าไปทำความเข้าใจ แก้ไขปัญหาตลอดจนถึงใช้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า เว็บไซต์ประเภท Forums อาจจะเป็นเว็บไซต์ที่เปิดให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันโดยเฉพาะหรืออาจจะเป็นส่วนหนึ่งในเว็บไซต์เนื้อหาต่าง ๆ

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2546) กล่าวถึงองค์ประกอบของเครือข่าย โดยใช้ตัวอักษรย่อภาษาอังกฤษ คือ LINK ซึ่งประกอบด้วย (1) การเรียนรู้ (Learning) (2) การลงทุน (Investing) (3) การดูแล (Nursing) และ (4) การรักษา (Keeping)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของเครือข่ายทางสังคมประกอบด้วย

1. สมาชิกของเครือข่าย
2. มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน
3. การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่าย
4. การสื่อสารภายในเครือข่าย
5. การมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน

ซึ่งปัจจุบันมีเว็บไซต์สังคมออนไลน์อยู่หลายประเภทแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์การใช้งาน ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

1. เครือข่ายข้อมูล แหล่งความรู้ เปรียบเสมือนไดอารี่ออนไลน์ ซึ่งผู้ใช้จะเขียนบทความ และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เผยแพร่ผ่านทางผู้ให้บริการเว็บบล็อก ซึ่งแต่ละบล็อกจะมีการจัดระเบียบของข้อมูลแยกเป็นหมวดหมู่ตามความสนใจของผู้ใช้ อาทิ Blogger.com, Bloggang.com
2. เครือข่ายแพร่ภาพและวิดีโอ ซึ่งผู้ใช้สามารถเผยแพร่รูปภาพ เสียงหรือคลิปวิดีโอ เพื่อให้ผู้สนใจเข้ามาชม หรือดาวน์โหลดได้ เช่นเดียวกับการใช้สื่อวิทยุหรือโทรทัศน์ แต่มีจุดเด่นตรงที่ผู้ชมสามารถเข้าชมได้ตลอดเวลาอีกทั้งยังเรียกชมซ้ำได้อีกด้วยเช่น Youtube.com, Imem.com, Multiply.com
3. เครือข่ายแลกเปลี่ยนรูปภาพ เป็นเว็บไซต์ให้บริการรับฝากรูปออนไลน์ เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ไม่สิ้นเปลืองพื้นที่หน่วยความจำในคอมพิวเตอร์ อีกทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยนรูปภาพและเปิดขายรูปภาพออนไลน์ได้สะดวก อาทิ Flickr.com, Photobucket.com
4. เครือข่ายซื้อขายสินค้าหรือประมูลออนไลน์ เว็บไซต์ที่เปิดให้บริการส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ที่รวบรวมร้านค้าออนไลน์ไว้มากมาย โดยจะมีพื้นที่สำหรับพูดคุยซึ่งมักจะแบ่งเป็นหมวดหมู่ตามประเภทสินค้า ทั้งนี้ผู้ขายสามารถใช้พื้นที่นี้ประกาศขายหรือโฆษณาสินค้า ในขณะที่ผู้ซื้อก็สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและพูดคุยได้เช่นกัน
5. เครือข่ายเพื่อน โดยสมาชิกจะมีวัตถุประสงค์ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนเก่าและหาเพื่อนใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นพูดคุยกันทั่วไประหว่างเพื่อน โดยจะมีทั้งรูปแบบการส่งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว คลิปเสียง คลิปวิดีโอ ซึ่งบางเว็บไซต์ได้พัฒนาเครื่องมือต่างๆ เพื่อเพิ่มลูกเล่นให้การสื่อสารมีสีสันมากขึ้น เช่น การส่งสินค้าที่มีอยู่เฉพาะบนโลกดิจิทัลให้สมาชิกในเครือข่าย การเล่นเกมระหว่างสมาชิก โดยเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมในประเทศไทย อาทิ Facebook.com, Twitter.com, Hi5.com เป็นต้น
6. เครือข่ายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นว่า เป็นเว็บไซต์ที่ให้ผู้ที่มีความสนใจร่วมกันมา แสดงความคิดเห็น ผ่านกระดานสนทนา (Web Board) ซึ่งผู้ใช้สามารถตั้งกระทู้เพื่อเปิดประเด็น

ในการสนทนา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวคราวความเคลื่อนไหวที่เป็นที่สนใจ เช่น Pantip.com, Mthai.com และ Kapook.com

สรุปจากข้างต้นได้ว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ประกอบด้วยเว็บไซต์ที่มีลักษณะของ Social Networking จำนวนมากมาย อาจแบ่งเป็นประเภทที่ใช้ในการสร้างเครือข่ายระหว่างเพื่อน ๆ หรือครอบครัว เช่น Facebook, Hi5 หรือ Myspace อีกประเภทคือใช้ในการสร้างเครือข่ายในเชิงธุรกิจและเชิงอาชีพต่าง ๆ เช่น Linkedin หรือ Plaxo เป็นต้น

ชนิดของสื่อสังคมออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์มีหลายรูปแบบ ทั้งประเภทเครื่องมือ และการประยุกต์ใช้งาน ที่หลากหลาย ซึ่งอาจแบ่งได้ ดังนี้ (Williamson, 2013)

ตาราง 1 ชนิดของสื่อสังคมออนไลน์

ชนิดของสื่อสังคมออนไลน์	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
เครือข่ายสังคม (Social Networking Site)	เป็นเว็บไซต์ที่บุคคลหรือหน่วยงานสามารถสร้างข้อมูลและเปลี่ยนข้อมูล (สถานะของตน) เผยแพร่รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว โดยที่บุคคลอื่นสามารถเข้ามาแสดงความชอบหรือส่งต่อ หรือเผยแพร่ หรือแสดงความคิดเห็น ได้ต่อการสนทนา หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้	Facebook Badoo Google+ Linkdin Orkut
ไมโครบล็อก (Micro-Blog)	เป็นเว็บไซต์ที่ใช้เผยแพร่ข้อมูลหรือข้อความสั้น ในเรื่องที่น่าสนใจเฉพาะด้าน รวมทั้งสามารถใช้เครื่องหมาย# (hashtag) เพื่อเชื่อมต่อกับกลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันได้	Twitter Blauk Weibo Tout Tumblr

ตาราง 1 (ต่อ)

ชนิดของสื่อสังคมออนไลน์	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
เว็บไซต์ที่ให้บริการแบ่งปันสื่อออนไลน์ (Video and Photo Sharing Website)	เป็นเว็บไซต์ที่ให้ผู้ใช้งานสามารถฝากหรือนำสื่อข้อมูล รูปภาพ วิดีโอขึ้นเว็บไซต์เพื่อแบ่งปัน แก่ผู้อื่น	Flicker Vimero Youtube Instagram Pinterest
บล็อก ส่วนบุคคลและองค์กร (Personal and Corporate Blogs)	เป็นเว็บไซต์ที่ ผู้เขียนบันทึกเรื่องราวต่างๆ เสมือนเป็นบันทึกไดอารีออนไลน์ สามารถเขียนในลักษณะไม่เป็นทางการ และแก้ไขได้บ่อย ซึ่งบล็อกสามารถใช้ได้ทั้งส่วนบุคคลและกลุ่ม หรือองค์กร	Blogger Wordpress Bloggang Exteen
บล็อกที่มีสื่อสิ่งพิมพ์เป็นเจ้าของเว็บไซต์ (Blogs Hosted by Media Outlet)	เป็นเว็บไซต์ที่ใช้ในการนำเสนอข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีความเป็นทางการน้อยกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ แต่มีรูปแบบและความเป็นทางการมากกว่าบล็อก	Theguardian.com เจ้าของคือ หนังสือพิมพ์ The Gardian
วิกิ และพื้นที่สาธารณะของกลุ่ม (Wikis and Online Collaborative Space)	เป็นเว็บไซต์ที่เป็นพื้นที่สาธารณะออนไลน์เพื่อรวบรวมข้อมูลและเอกสาร	Wikipedia Wikia
กลุ่มหรือพื้นที่แสดงความคิดเห็น (Forums, Discussion Board and Group)	เป็นเว็บไซต์หรือกลุ่มจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการแสดงความเห็นหรือเสนอแนะ มีทั้งที่เป็นกลุ่มส่วนตัวและสาธารณะ	Google Groups Yahoo Groups Pantip
เกมออนไลน์ที่มีผู้เล่นหลายคน (Online Multiplayer Gaming Platform)	เป็นเว็บไซต์ที่เสนอรูปแบบการเล่น เกมออนไลน์ผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต สามารถเล่นได้คนเดียวหรือเป็นกลุ่ม	Second life World of Warcraft

ตาราง 1 (ต่อ)

ชนิดของสื่อสังคมออนไลน์	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
ข้อความสั้น (Instant Messaging)	การรับส่งข้อความสั้นจากมือถือ	SMS (Text Messaging)
การแสดงตนว่าอยู่ ณ สถานที่ใด (Geo-Spatial Tagging)	เป็นการแสดงตำแหน่งที่อยู่พร้อม ความเห็นและรูปภาพในสื่อสังคม ออนไลน์	Facebook Foursquare

สื่อสังคมออนไลน์บางสื่อมีความสามารถและให้บริการการใช้มากกว่าหนึ่งอย่าง เช่น Facebook เป็นทั้งเครือข่ายสังคมออนไลน์และสามารถแบ่งปันรูปภาพ และภาพเคลื่อนไหวด้วย หรือ Twitter ที่เป็นทั้งเครือข่ายสังคมออนไลน์และไม่โครบล็อกและการแบ่งปันสถานะ เป็นต้น

สื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน

1. Facebook

Marquez (2011) ได้กล่าวถึง Facebook ว่าเป็นเว็บไซต์เครือข่ายสังคมสำหรับติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร โดย Facebook เปิดใช้งานเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 โดย Mark Elliot Zuckerberg นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยฮาร์เวิร์ด (Harvard University) ในช่วงแรกนั้น Facebook เปิดให้ใช้งานเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยฮาร์เวิร์ด ซึ่งต่อมาได้ขยายตัวออกไปสำหรับมหาวิทยาลัยทั่วสหรัฐอเมริกา และตั้งแต่ 11 กันยายน พ.ศ. 2549 ได้ขยายมาสำหรับผู้ใช้งานทั่วไปทุกคนเหมือนในปัจจุบัน

พหุ ประทีป ชีวะ

ภาพประกอบ 3 Facebook

2. Web Blog หรือ Blog

Blog คือการบันทึกบทความของตนเอง (Personal Journal) ลงบนเว็บไซต์โดยเนื้อหาของ Blog นั้นจะครอบคลุมได้ทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวส่วนตัวหรือเป็นบทความเฉพาะด้านต่าง ๆ เช่น เรื่องการเมือง เรื่องกล้องถ่ายรูป เรื่องกีฬา เรื่องธุรกิจ เป็นต้น โดยจุดเด่นที่ทำให้บล็อกเป็นที่นิยมก็คือ ผู้เขียนบล็อกจะมีการแสดงความคิดเห็นของตนเองใส่ลงไปบทความนั้น ๆ โดยบล็อกบางแห่งจะมีอิทธิพลในการโน้มน้าวจิตใจผู้อ่านสูงมาก แต่ในขณะเดียวกันบางบล็อกก็จะเขียนขึ้นมาเพื่อให้อ่านกันในในกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มเพื่อน ๆ หรือครอบครัวตนเอง (กติกาสายเสนีย์, 2548)

ภาพประกอบ 4 Web Blog

3. Youtube

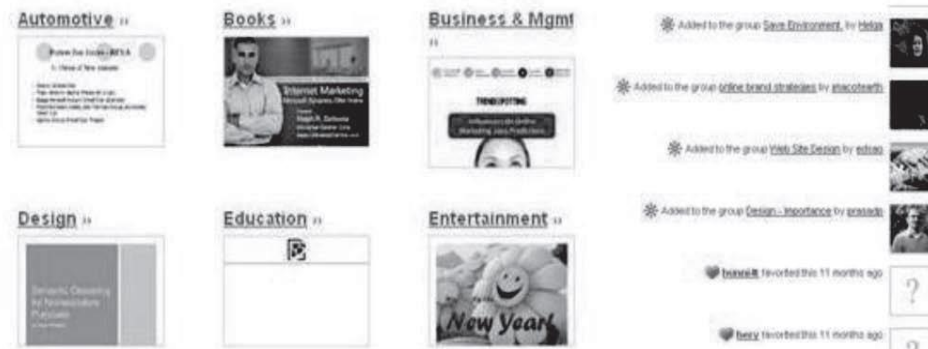
Youtube เป็นเว็บไซต์ที่ให้ผู้ใช้งานสามารถฝากไฟล์วิดีโอและแลกเปลี่ยนวิดีโอผ่านทางเว็บไซต์ก่อตั้งเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2548 โดย Chad Hurley, Steve Chen และ Jawed Karim ปัจจุบัน เว็บไซต์หนึ่งของบริษัท Google โดยบริษัท Google เข้าซื้อกิจการไปด้วยมูลค่า 1,650 ล้านดอลลาร์

ภาพประกอบ 5 Youtube

4. Slideshare

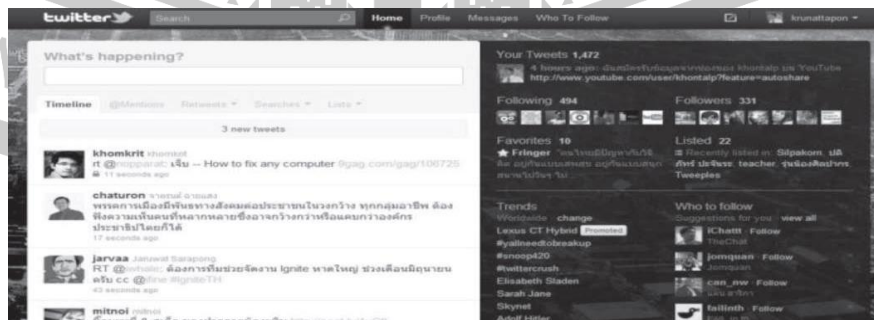
Slideshare เป็นสื่อสื่อสังคมออนไลน์อีกประเภทหนึ่งที่สมาชิกสามารถแบ่งปันเอกสารหรือสไลด์ Presentation ที่สร้างขึ้นให้แก่สมาชิกคนอื่น และสามารถนำไปใช้ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ได้ง่ายและสะดวกอีกด้วย (ภัทรลักษณ์ สังข์วงษ์, 2554)

ภาพประกอบ 6 Slideshow

5. Twitter

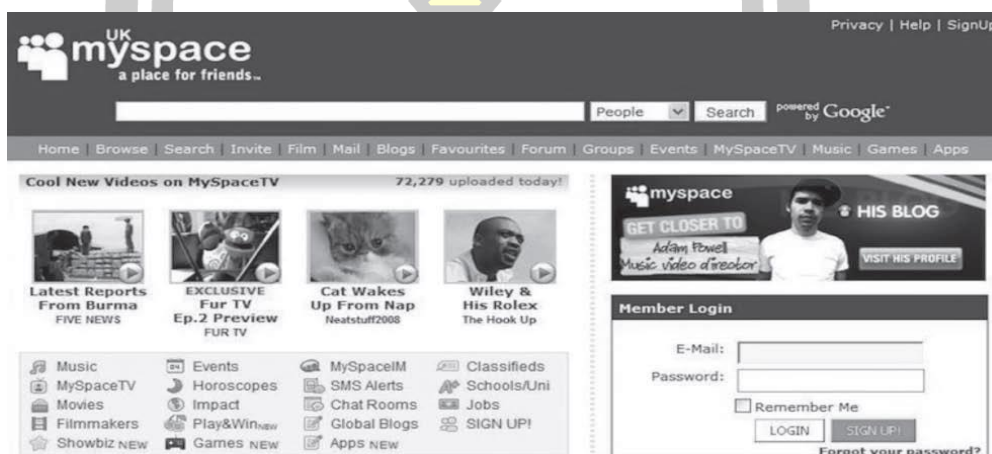
Amstrong (2008) ได้กล่าวว่า Twitter คือ เว็บไซต์ที่ให้บริการ Micro-Blog ซึ่งสามารถให้ผู้ใช้งานข้อความของตนเอง ให้ผู้ใช้ที่ติดตาม Twitter ของเรายู่อ่านได้และเราเองก็สามารถอ่านข้อความของเพื่อนหรือคนที่เราติดตามเค้าอยู่ได้ ซึ่ง Twitter ก็ถือได้ว่าเป็นเว็บไซต์ประเภทสื่อสังคมออนไลน์ด้วยเช่นกันในรูปแบบของ Twitter นี้ ที่เรียกว่าเป็น Micro-Blog ก็เพราะว่า Twitter ให้เขียนข้อความได้ครั้งละไม่เกิน 140 ตัวอักษร ซึ่งข้อความนี้เมื่อเขียนแล้วจะไปแสดงอยู่ในหน้า Profile ของผู้เขียนและจะทำการส่งข้อความนี้ไปยังสมาชิกที่ติดตามผู้เขียนคนนั้นอยู่ (Follower) โดยอัตโนมัติ

ภาพประกอบ 7 Twitter

6. MySpace

MySpace เป็นเว็บไซต์ในรูปแบบของเครือข่ายชุมชนชื่อดังเว็บหนึ่ง ให้บริการทำเว็บไซต์ส่วนตัว บล็อก การเก็บ ภาพ วิดีโอ ดนตรี และเชื่อมโยงเข้ากับกลุ่มคนอื่น My Space มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่เบเวอร์ลีฮิลล์ รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา โดยมีลูกเล่นค่อนข้างมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นในส่วน Layout, Music, Photo และสามารถกำหนดสิทธิคนที่จะเข้าดูได้หลายระดับแต่เปิดแสดงผลได้เข้ามา หากบล็อกมีลูกเล่นเยอะ ยังไม่สามารถใส่ Script แบบไดอารี่หรือบล็อกในหลาย ๆ ที่ได้ การเลือกจำนวนของ Entry หรือบทความที่จะแสดงในหน้าแรกของบล็อกได้ต่ำสุดที่ 5 และความสามารถในการกำหนดขนาดตัวอักษร ยังไม่มีมีการให้ใส่หรือเลือกขนาดตัวอักษรสำหรับบทความได้ในจุดไหน

ภาพประกอบ 8 MySpace

7. Instagram

Instagram คือ โปรแกรมที่สามารถนำรูปที่ถ่ายไว้ในแกลลอรี่หรือวิดีโอมาตกแต่งให้สวยงามในสไตล์ที่เราต้องการด้วยฟิลเตอร์ (Filter) และเครื่องมือที่มีอยู่ใน Instagram ซึ่งมีอยู่หลายรูปแบบให้เลือก แล้วนำรูปภาพที่ตกแต่งนั้นไปแชร์ให้เพื่อน ๆ ใน Social Media ได้ดู เช่น Twitter, Facebook, Foursquare หรือ Tumblr และในทางกลับกันเราก็สามารถเปิดดูแสดงความชื่นชอบ (Likes) และแสดงความคิดเห็น (Comments) ในรูปหรือวิดีโอที่เพื่อน ๆ ของเราแชร์ไว้ได้ด้วยเช่นเดียวกัน จุดเด่นที่ทำให้ Instagram ได้รับความนิยมอย่างสูงตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา คือ ใช้งานง่าย สะดวกรวดเร็ว มีผู้ใช้งานร่วมกันเยอะ มีอินเทอร์เฟซที่สวยงาม มีความสนุกอยู่ในตัว และยังมีดาราดังชอบใช้กันอีกก็ยิ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้กระแสของ Instagram แรงขึ้นตามลำดับ สำหรับการอัปโหลดภาพและวิดีโอสามารถเลือกจาก Camera Roll ที่ถ่ายเอาไว้แล้วหรือ

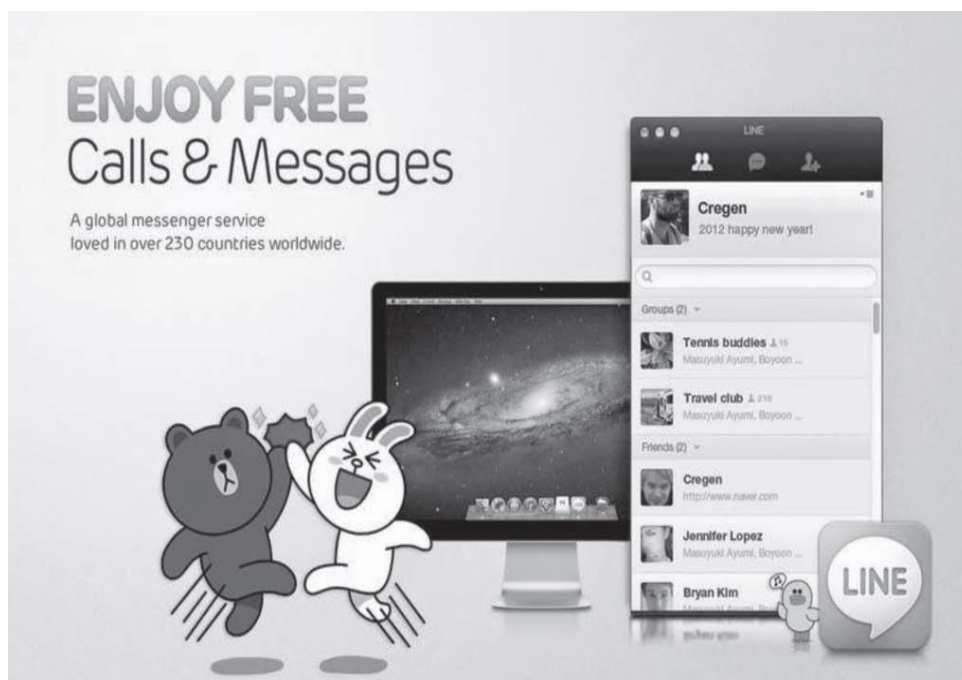
จะถ่ายทอดสดจากกล้องเลยก็ได้ และก่อนที่คุณจะอัปโหลดรูป Instagram ยังให้คุณแต่งภาพได้ เช่น การ Crop ภาพและการใส่ฟิลเตอร์ Instagram มีระบบ Followers และ Following ให้เลือกติดตามชมรูปภาพความเคลื่อนไหวการใช้งานของเพื่อน ๆ ที่ใช้งานแอปพลิเคชันตัวนี้ หากถูกใจชอบรูปภาพไหนสามารถกด Like รวมไปถึง Comment รูปภาพนั้นได้

ภาพประกอบ 9 Instagram

8. LINE

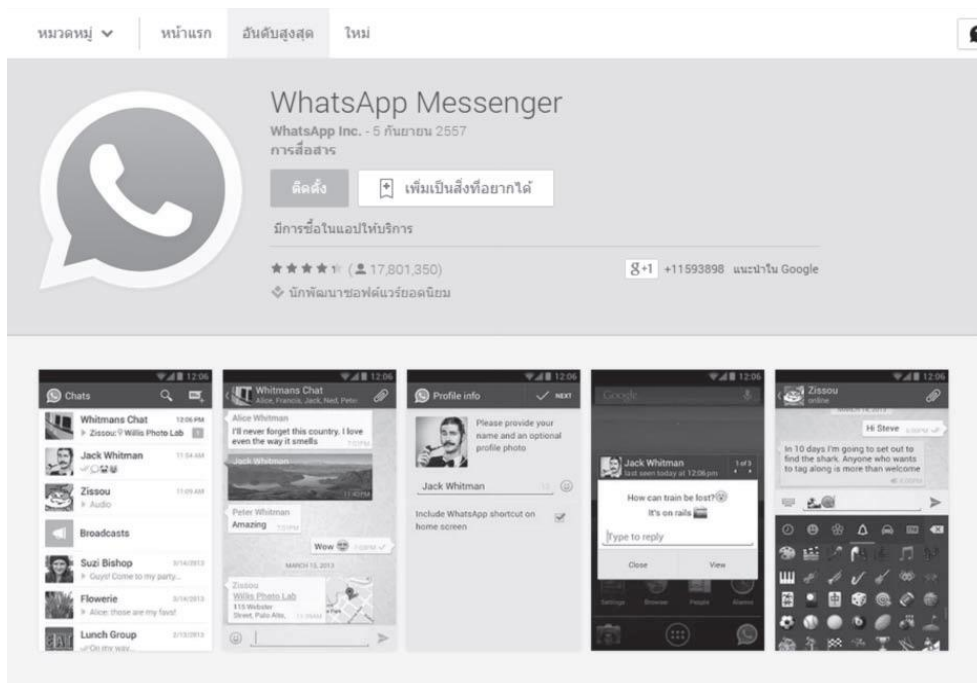
LINE คือ แอปพลิเคชันที่ผสมผสานบริการ Messaging และ Voice Over IP นำมาผนวกเข้าด้วยกัน จึงทำให้เกิดเป็นแอปพลิเคชันที่สามารถแชท สร้างกลุ่ม ส่งข้อความ โพสต์รูปต่าง ๆ หรือจะโทรคุยกันแบบเสียงก็ได้ โดยข้อมูลทั้งหมดไม่ต้องเสียเงิน หากเราใช้งานโทรศัพท์ที่มีแพ็คเกจอินเทอร์เน็ตอยู่แล้ว แล้วยังสามารถใช้งานร่วมกันระหว่าง iOS และ Android รวมทั้งระบบปฏิบัติการอื่น ๆ ได้อีกด้วย ล่าสุดสามารถใช้งานได้บนคอมพิวเตอร์ PC และ Mac ได้แล้ว ด้วยความที่มีลูกเล่นมากมาย สามารถแชท ส่งรูป ส่งไอคอน ส่ง Sticker ตั้งค่าคุยกันเป็นกลุ่ม ฯลฯ ทำให้มีผู้ใช้งานแอปนี้เป็นจำนวนมาก การทำงานของ LINE นั้นต้องใช้เบอร์โทรศัพท์เพื่อยืนยันการใช้งาน

ภาพประกอบ 10 Line

9. WhatsApp

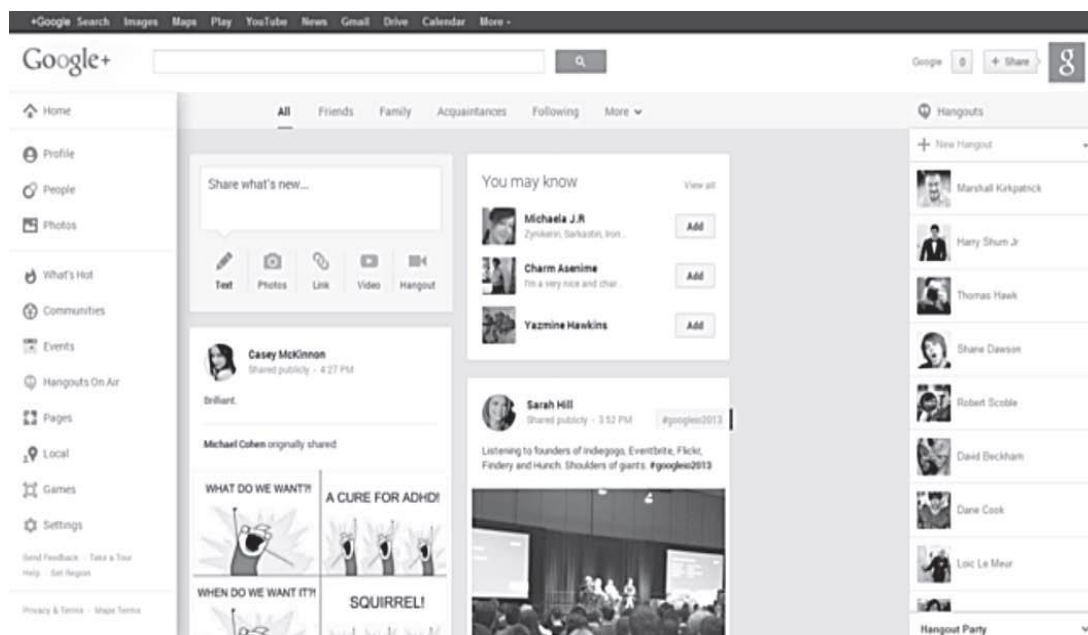
WhatsApp คือ แอปพลิเคชันสำหรับมือถือใช้สำหรับส่งข้อความแบบไม่จำกัด รวมถึงส่งรูปภาพ เสียง และวิดีโอ ได้อย่างรวดเร็วและไม่จำกัด ไม่ว่าเพื่อนของคุณจะอยู่ที่ไหนในโลก โดยไม่ต้องเสียค่าบริการเหมือนกับการส่ง SMS ทั่วไป ข้ามระบบปฏิบัติการ (Platform) ไม่ว่าจะเป็น iPhone, BlackBerry, Android และ Nokia ช่วยให้สามารถแชทกับเพื่อน ๆ ที่ใช้โทรศัพท์มือถือต่างระบบ ปฏิบัติการนอกจากนี้ยังสามารถสร้างกลุ่มเพื่อใช้งานสำหรับพูดคุยกันเฉพาะกลุ่มได้อีกด้วย โดยการใช้งาน WhatsApp นั้นจะต้องเชื่อมต่อผ่าน GPRS/EDGE, WiFi และ 3G จุดเด่นที่ทำให้โปรแกรม WhatsApp พิเศษกว่าโปรแกรมประเภทเดียวกันนี้คือ WhatsApp ใช้งานง่ายไม่ต้องสมัครสมาชิกหรือมีเลขที่ PIN ให้งุ่นวาย เพียงคุณแจ้งเบอร์โทรศัพท์ของคุณกับระบบของ WhatsApp เท่านั้นก็สามารถใช้งานได้แล้ว มีลักษณะการทำงานคล้าย ๆ กับ MSN นอกจากนี้ WhatsApp ยังรองรับการใช้งานร่วมกันระหว่างสมาร์ตโฟนที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็น iPhone, BlackBerry, Android หรือ Nokia

ภาพประกอบ 11 WhatsApp

10. Google+

Google+ เป็นบริการเครือข่ายสังคมให้บริการโดย Google ทำธุรกรรมทุกอย่างที่เชื่อมต่อไว้ทางออนไลน์กับ Google ผ่าน Google+ ได้ทันที ไม่ว่าจะเป็นเช็คอีเมล ลงตารางนัดหมาย ส่งเอกสารหาข้อมูล ใช้วิดีโอแอปพลิเคชัน ฯลฯ สามารถแบ่งปันทั้งข้อความ รูป วิดีโอ โดยจำกัดได้ว่า จะแบ่งปัน/แชร์/สทริมกับเซอร์เคิลไหน หรือจะเลือกแค่คนเดียวก็ได้ เป็นต้น และสามารถจำแนกเพื่อน ๆ ออกเป็นสัดส่วนได้ง่าย ทั้งการจำแนกกลุ่มยังส่งผลต่อการสทริมข้อความ (เหมือนการตั้งสเททซ์ของเฟซบุ๊ก) เพราะเลือกให้เห็นเฉพาะกลุ่มได้ด้วย คุยรวมกันได้ผ่านวิดีโอ หน้าตาของแอป Google+ บนมือถือมีความเรียบง่าย สะอาดตา การจัดลำดับต่าง ๆ ก็ทำให้ใช้งานได้ง่าย ใช้งานได้ทั้งสมาร์ตโฟนและผ่านหน้าเว็บไซต์ ทำให้ใช้งานได้สะดวก นอกจากนี้ยังสามารถเรียกข้อมูลที่เคยฝากไว้ใน Account คืนได้หมด ทั้งจากเว็บฝากรูปพิกซ่า, กูเกิ้ลโพรไฟล์, กูเกิ้ลพลัส สทริม, บัช และคอนแท็คต่าง ๆ Google+ ทำงานโดยรวมบริการหลายอย่างของทาง Google เข้าไว้ที่เดียวกัน อาทิเช่น กูเกิ้ล บัชชิ่ง, กูเกิ้ล โพรไฟล์, กูเกิ้ล ทอล์ก และอีกหลายบริการ ปัจจุบันได้มีการรับรองการทำงานผ่านเว็บเบราว์เซอร์, แอปพลิเคชันของ Android และแอปพลิเคชันของ iOS สำหรับ iPhone

ภาพประกอบ 12 Google+

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในปัจจุบันมีหลากหลายประเภทขึ้นอยู่กับการใช้งานและวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ ซึ่งทุกคนบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถติดต่อสื่อสารโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน สามารถเขียน อธิบาย แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือความสนใจร่วมกัน ได้แก่ Weblog, Facebook, Twitter, Youtube และ Slideshare เป็นต้น

สื่อสังคมออนไลน์กับการจัดการเรียนการสอน

ด้วยข้อมูลจำนวนมากที่ถูกนำเสนอในเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ หากนำมาสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ย่อมก่อให้เกิดผลสำคัญในหลากหลายลักษณะเช่นกัน เช่น

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมในชั้นห้องเรียน เนื่องจากบรรยากาศของเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารภายใต้มิติความสัมพันธ์ของคนในเครือข่ายด้วยเหตุนี้เมื่อทั้งผู้สอนและผู้เรียนเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ภายในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็จะนำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ในสังคมจริงในทิศทางที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจริง นอกจากนี้ลักษณะการนำเสนอข้อมูล สถานภาพที่เป็นปัจจุบัน ทำให้ทั้งผู้สอนสามารถติดตามพฤติกรรมและประสานข้อมูลได้อย่างทันทั่วทั้งที่

2. การกระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวางการตั้งประเด็นแลกเปลี่ยนข้อสงสัยต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถทำได้อย่างทันทั่วถึง และเป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอนในการกระตุ้นผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันผู้สอนสามารถนำเสนอเนื้อหาใหม่ ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและผู้เรียนสามารถติดตามได้อย่างต่อเนื่อง

3. การส่งเสริมการศึกษาตามความสนใจและความถนัด เครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบของเว็บบล็อกเป็นระบบที่ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานตามความถนัดและความสนใจของทั้งผู้สอนและผู้เรียน อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนขยายผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การส่งเสริมการบันทึกและการอ่าน การเผยแพร่ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ผ่านรูปแบบของข้อความในหลายลักษณะ เช่น ข้อความสั้นในระบบ Twitter ข้อความปานกลางของเว็บ Facebook หรือข้อความยาว ๆ ของระบบเว็บบล็อก เป็นต้น

Kommers (2011) ได้กล่าวไว้อย่างน่าสนใจว่า

1. สื่อโซเชียลมีเดีย (เช่น Blog, Wikis, Facebook, Twitter, MSN, LinkedIn, Flickr, etc.) เป็นสื่อที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ซึ่งการนำเอาสื่อประเภทเหล่านี้เข้ามาใช้ในโรงเรียนจะสนองต่อจุดประสงค์สำคัญและเป้าหมายที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้

2. การนำเอาสื่อโซเชียลมีเดียมาใช้ในโรงเรียนยังเป็นการจำกัดช่องทาง และมีความเหมาะสมสำหรับผู้ (นักเรียน) ที่จะสามารถพัฒนารูปแบบการสื่อสารได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะการสื่อสารจากการใช้เว็บไซต์ และยังเป็นระบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับต้นได้ อีกด้วย ประเภทของสื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) ที่นำมาใช้ในวงการศึกษหรือการเรียนการสอนในปัจจุบันมีหลายประเภท ที่สำคัญได้แก่

2.1 Blogs/Web Blogs

2.2 Wikis

2.3 Podcasts

2.4 E-Portfolios

2.5 Social Networking

2.6 Social Bookmarking

2.7 Photo Sharing

2.8 Second Life

2.9 Online Forums

2.10 Video Messaging

- 2.11 E-Books
- 2.12 Instant Messaging
- 2.13 Skype
- 2.14 Games
- 2.15 Mashups
- 2.16 Mobile Learning
- 2.17 RSS Feeds
- 2.18 Youtube
- 2.19 Audio Graphics

ในประเภทของสื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) ที่กล่าวมานั้นในส่วนของ การเรียน การสอนได้มีการนำเอาสื่อโซเชียลมีเดียมาใช้กันอย่างกว้างขวาง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีสื่อโซเชียลมีเดียบางประเภทเป็นที่นิยมนำมาใช้กันแพร่หลาย ซึ่ง Poore (2013) รองศาสตราจารย์ด้านการเรียน การสอนแห่งมหาวิทยาลัยแคนเบอร์รา (The University of Canberra) ประเทศออสเตรเลีย ได้จัดจำแนกกลุ่มของสื่อโซเชียลมีเดียที่มีอิทธิพลค่อนข้างสูงเป็นที่นิยมต่อการนำมาใช้ในการเรียน การสอนในปัจจุบันว่า กลุ่ม “The Big Four” ประกอบไปด้วย Blogs, Wikis, Social Networking และ Podcasting ซึ่งผู้สนใจควรจะได้ศึกษาในรายละเอียดของการใช้สื่อโซเชียลมีเดียที่กล่าวถึงนี้ ในคู่มือการใช้หรือเอกสารตำราที่กล่าวไว้ให้เกิดความรอบรู้ในเชิงลึกต่อไปสื่อโซเชียลมีเดียที่กล่าวถึง เหล่านี้ เป็นสื่อที่กำลังมีบทบาทสำคัญต่อผู้ใช้ในการสื่อสารและเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาเรียนรู้ ในรูปแบบหรือลักษณะต่าง ๆ ในปัจจุบัน ซึ่งสื่อแต่ละประเภทต่างก็มีจุดอ่อนจุดแข็งในตัวเอง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นผู้ใช้ต้องพิจารณาใช้ให้เหมาะสม อย่างไรก็ตามสื่อโซเชียลมีเดียเหล่านี้ หากจำแนก หรือจัดประเภทของลักษณะการใช้หรือการให้บริการแล้ว สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. การตีพิมพ์ เช่น บล็อก, วิกีพีเดีย, เว็บไซต์ที่ให้ทุกคนโพสต์ข่าวหรือข้อความ
2. การแบ่งปัน เช่น วิดีโอ, รูปภาพ, ดนตรี, ลิงก์
3. การอภิปราย เช่น การเสวนา, โปรแกรมการสนทนาออนไลน์
4. เครื่องข่ายสังคม เช่น เครือข่ายสังคมโดยทั่วไป และเครือข่ายสังคมเฉพาะด้าน
5. การตีพิมพ์แบบไมโคร เช่น ไมโครบล็อก

เครื่องมือที่รวมข้อมูลจากหลากหลายแหล่งโซเชียลมีเดียเข้าด้วยกัน (Social Aggregation Tools) สื่อสังคมหรือโซเชียลมีเดีย เป็นสื่อใหม่ที่กำลังมีบทบาทและมีอิทธิพลค่อนข้างสูงในสังคม ปัจจุบัน ซึ่งในส่วนของวงการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ได้มีการนำเอาสื่อเหล่านี้มาใช้กันอย่างแพร่หลาย ทั้งนี้เนื่องจากสื่อสังคมจะก่อให้เกิดคุณประโยชน์หลายประการดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่า

น่าสนใจ เช่น กลุ่ม The Social Media Advisory Group แห่ง Victoria University ประเทศออสเตรเลียกล่าวถึงประโยชน์ของโซเชียลมีเดียต่อการเรียนรู้ไว้ว่า

1. เป็นการสร้างศักยภาพของการสื่อสาร/สื่อความหมาย สนองต่อความต้องการของการสื่อความหมายในการเรียนการสอนของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนได้รู้ถึงรูปแบบและระดับในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเรียนรู้ รวมถึงการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้กระบวนการสื่อสารจากสื่อโซเชียลมีเดียเป็นตัวเชื่อมโยงประสบการณ์ดังกล่าว

2. เป็นสื่อที่ประหยัดเหมาะสมต่อการใช้ สื่อประเภทนี้เป็นสื่อที่ปรับใช้ให้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อม ดังนั้นประสิทธิภาพและความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยที่หลากหลายทั้งด้านสถานะทางสังคม และทัศนคติ การยอมรับ ดังนั้นจึงเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมต่อการเสริมสร้างโอกาสและความรับผิดชอบของผู้ใช้ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

3. เป็นสื่อที่ใช้สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสริมประสบการณ์ระหว่างกลุ่มด้วยกัน ซึ่งสื่อโซเชียลมีเดียจะก่อให้เกิดคุณประโยชน์สำคัญที่ผู้เรียนสามารถเลือกหรือสร้างช่องทางการเรียนรู้จากสื่อสังคมดังกล่าวที่กระทำได้ในหลากหลายกิจกรรมในการสื่อสาร

4. เป็นสื่อช่วยเสริมสร้างทักษะความรู้ได้อย่างมีวิจารณญาณ สื่อจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสร้างทักษะองค์ความรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะในการพัฒนาการใช้สื่อประเภทดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ Poore (2013) ยังได้กล่าวถึงคุณประโยชน์ของสื่อโซเชียลมีเดียต่อการเรียนการสอนไว้ในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

4.1 คุณประโยชน์ด้านการเสริมสร้างสติปัญญาความรู้ (Intellectual Benefit) ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1.1 เป็นสื่อช่วยเสริมสร้างสมรรถนะเชิงคิดวิเคราะห์ การตีความหมาย การสังเคราะห์และการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ (Analysis, Interpretation, Synthesis, Critique) ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในระดับสูงที่เกิดจากกิจกรรมของการใช้โซเชียลมีเดียดังกล่าว

4.1.2 เป็นสื่อช่วยเสริมสร้างสมรรถนะของความมีเหตุมีผล การประเมินผล และตรวจสอบ (Validation, Assessment, Evaluation) โดยใช้กิจกรรมของโซเชียลมีเดียบนเว็บในการสร้างและพัฒนาสมรรถนะทางการเรียนรู้เหล่านั้น

4.1.3 เป็นสื่อเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะทางการเรียนที่มีอยู่เดิมให้สูงขึ้น (Traditional Literacies) ทั้งการอ่านและการเขียน

4.1.4 เป็นสื่อเสริมสร้างสมรรถนะในด้านทักษะหรือการมองเห็น (Visual Literacy) ซึ่งสื่อประเภทนี้จะมุ่งเน้นไปที่การสร้างประสิทธิภาพของสื่อทางทักษะเป็นประการสำคัญ เพื่อถอดรหัสและการสื่อความหมายเพื่อการเรียนรู้

4.1.5 เป็นสื่อเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของความเป็นสื่อเพื่อการศึกษาเรียนรู้ (Media Literacy) สื่อประเภทนี้ก่อให้เกิดคุณประโยชน์และความน่าสนใจในการใช้เพื่อการเรียนการสอนในสังคมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคใหม่

4.1.6 เป็นสื่อที่มุ่งเสริมสร้างสมรรถนะในด้านประโยชน์ใช้สอย (Functional Literacy) การใช้สื่อประเภทนี้ครูผู้สอนสามารถเสริมสมรรถนะการใช้งานให้กับผู้เรียนให้สูงขึ้นเช่น การสร้าง Usernames, การ Upload ข้อมูล, การจัดการไฟล์ด้วยตัวเอง รวมทั้งทักษะพื้นฐานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทางสื่อประเภท internet

4.2 คุณประโยชน์ในด้านกระบวนการสื่อสาร การมีส่วนร่วม รวมทั้งการสร้างสังคม (Benefits for Communication, Collaboration and Socialization) ได้แก่

4.2.1 ด้านประสิทธิภาพกระบวนการสื่อสาร (Communication) สื่อโซเชียลมีเดียช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นสื่อส่งผ่านและเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารในรูปแบบของการสนทนาระหว่างผู้ใช้ด้วยกัน

4.2.2 สร้างประสิทธิภาพของการทำงานแบบมีส่วนร่วม (Collaboration and Teamwork) สื่อที่ได้รับการออกแบบเพื่อภารกิจนี้ได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้อง จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานและบรรลุผลในการแก้ปัญหาของการเรียนรู้ร่วมกัน

4.2.3 การสร้างชุมชนของการมีส่วนร่วม (Community and Participation) สื่อโซเชียลมีเดียจะมีรูปแบบและระบบของการสร้างสังคมและชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวมทั้งการอภิปรายถกปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

4.2.4 การสร้างสังคมของการมีส่วนร่วมในกลุ่มผู้ฟัง (Audience and Participation) สื่อประเภทนี้ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการสร้างงานที่มีคุณภาพจากผลสะท้อนของข้อมูลที่ได้รับในหลากหลายกลุ่ม สร้างประโยชน์สำหรับการเตรียมการและการนำเสนองานที่คิดค้นขึ้นมา

4.2.5 เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการเรียนแบบออนไลน์ (Appropriate Online Behavior) สื่อโซเชียลมีเดียจะช่วยในการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ โดยเฉพาะการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นในการสื่อสาร

4.2.6 เกิดการเรียนรู้แบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Peer Learning) ระบบการเรียนรู้จากการใช้สื่อสังคมจะก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีที่เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้เรียนด้วยกันในสถานการณ์ทางการเรียนที่มีความหลากหลายในรูปแบบและวิธีการ ทั้งการตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น การอภิปรายซักถาม และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางการเรียน

4.2.7 เกิดโลกทัศน์หรือมุมมองที่กว้างไกลของผู้เรียน (Diverse Perspectives) ผู้เรียนสามารถใช้สื่อสังคมในการแลกเปลี่ยนและเสริมสร้างประสบการณ์ทางความคิดเห็นและประเด็นที่สนใจร่วมกันได้อย่างกว้างขวางและหลากหลายทัศนะที่เกิดขึ้น

4.3 ประโยชน์ในการเสริมสร้างแรงจูงใจ (Motivational Benefits) ได้แก่

4.3.1 ด้านการควบคุมตนเอง (Control and Ownership) ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์สื่อสังคมด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถที่จะวิเคราะห์และนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงประเด็นความต้องการ

4.3.2 เกิดความมานะพยายามในการเรียนรู้ (Increased Effort) ผู้เรียนจะใช้เวลาความพยายามในการเรียนรู้ในงานที่เป็นประสบการณ์จากสังคมในวงกว้าง ซึ่งอาจมีบางเรื่องบางประเด็นที่ต้องนำไปสู่การพยายามแสวงหา และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลจากที่ได้รับในการเรียนรู้

4.3.3 เกิดเป็นเสียงสะท้อนจากกลุ่มชนกลุ่มใหญ่ (Audience) สื่อสังคมจะเป็นสื่อสำคัญในการที่จะสะท้อนผลในมุมมองกว้างนำกลับมาสู่ผู้เรียนได้รับทราบ ก่อให้เกิดแรงกระตุ้นที่สำคัญในการทำงาน

4.3.4 เป็นการสร้างระบบงานแบบบรรณาธิการกิจ (Self-Publication) สื่อสังคมจะช่วยให้เกิดการจัดระบบงานด้วยตนเองในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และสารสนเทศด้วยกันของกลุ่มผู้เรียน ส่งผลต่อการปรับปรุงและพัฒนางานให้ดีขึ้นและเป็นระบบ

4.3.5 เกิดความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) สื่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ จะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอเนื้อหาสาระ รวมทั้งรูปแบบที่น่าสนใจในหลายลักษณะที่คิดขึ้นมา

4.3.6 คุณประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการ (Management and Administration Benefits) ได้แก่

1) เป็นการสร้างระบบการสะท้อนผลข้อมูลย้อนกลับที่ง่าย (Ease of Feedback) ทั้งผู้สอนและผู้เรียนสามารถสะท้อนผลย้อนกลับระหว่างกันได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว

2) เป็นการสร้างช่องทางหรือสร้างทางเลือกในการสร้างประสบการณ์ทางการเรียนรู้ (Tracking Student Learning) ซึ่งรูปแบบที่มีความหลากหลายของสื่อโซเชียลมีเดียทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะกำหนดวิถีคิด วิถีสืบค้นข้อมูลทางการเรียนรู้ตามช่องทางที่สื่อกำหนดไว้

3) การเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดยไม่ต้องพึ่งพาการเรียนในชั้นเรียนปกติ (Accessibility of Campus) เป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งกับผู้เรียนและผู้สอนในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางการเรียนในบริบทต่าง ๆ ที่มีอยู่

4) ช่วยสร้างระบบการสื่อสารกับกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน (Communication with Parents) สื่อสังคมช่วยให้เกิดระบบการติดตามตรวจสอบจากผู้ปกครองที่ต้องการทราบผลความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้สื่อสังคมเป็นตัวช่วยดังกล่าว

5) เกิดความง่ายและสะดวกในการทำงานของผู้เรียน (Easy Submission of Student Work) การเรียนรู้ในโลกของสื่อสังคมออนไลน์จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนได้มาก ลงทุนน้อยแต่ได้ปริมาณและคุณภาพของงานที่มาก

6) เกิดการสร้างเครือข่ายหรือองค์การทางสังคมที่กว้างใหญ่ (Organization)

กล่าวได้ว่าการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารของผู้ใช้สื่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ จะก่อให้เกิดการสร้างสังคมในโลกยุคออนไลน์ เช่น สังคม Social Network, Wikis, Bookmarks เหล่านี้เป็นต้นในขณะเดียวกัน เครือข่ายสังคมออนไลน์ก็มีข้อเสียที่อาจจะส่งผลกระทบต่อผู้ใช้ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนที่อาจจะมีความจำเป็นที่ผู้ปกครองต้องให้การดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น

6.1) การใช้งานเพื่อความบันเทิง เกมมากกว่าการศึกษาค้นคว้า ทั้งนี้ ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น ใน Facebook จะประกอบด้วยเกมต่าง ๆ มากมาย และส่วนใหญ่ต้องการใช้เวลาในการเล่นที่ต่อเนื่อง

6.2) ความจำเป็นของอุปกรณ์การสื่อสาร ซึ่งส่วนใหญ่มีราคาแพงและมีค่าใช้จ่ายที่ต่อเนื่องและหากผู้สอนใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการนำเสนอข้อมูลไปยังผู้เรียนเป็นหลัก อาจจะก่อให้เกิดการไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลของผู้เรียนได้

6.3) การรับข้อมูลที่ไม่ถูกต้องและการขาดวิจารณญาณในการรับข้อมูล ทั้งนี้ เมื่อผู้เรียนเข้าสู่การเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ แหล่งการรับข้อมูลจะไม่สามารถจำกัดไว้เพียงจากผู้สอนเท่านั้น ซึ่งจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องย้ำถึงแนวทางการตรวจสอบข้อมูลให้กับผู้เรียน

6.4) การขาดวิจารณญาณในการนำเสนอข้อมูล เนื้อหาของผู้เรียนด้วยความสะดวก รวดเร็ว ในการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์จะพบว่า หลายครั้งทำให้หลายคนขาดความยั้งคิดในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ภาพหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ และนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ตามมาเมื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์มีทั้งข้อดีและข้อด้อย แต่เป็นการยากที่ผู้สอนจะปฏิเสธการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ ด้วยเหตุนี้ผู้สอนควรมีแนวปฏิบัติสำคัญเพื่อให้เกิดการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีประสิทธิภาพและไม่ก่อให้เกิดผลที่ไม่พึงประสงค์ ดังนี้

6.4.1) ควรศึกษาธรรมชาติของระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่จะนำมาใช้อย่างชัดเจน

6.4.2) ควรศึกษาความพร้อมของผู้เรียนในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

6.4.3) เป็นต้นแบบที่ดีในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

6.4.4) ติดตามพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

6.4.5) สร้างเครือข่ายผู้สอนและผู้ปกครองเพื่อประสิทธิภาพของการดูแลผู้เรียนในเครือข่ายสังคมออนไลน์

กล่าวโดยสรุปว่า เทคโนโลยีสื่อสังคมเป็นสื่อทางการศึกษาเรียนรู้ในยุคแห่งสังคมออนไลน์ที่กำลังก้าวรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วในการปรับใช้ในวงการศึกษา ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องตระหนักและมองเห็นความสำคัญต่อสื่อดังกล่าว และต้องเตรียมพร้อมในการรับการเปลี่ยนแปลง

ที่เกิดขึ้น ในขณะที่เดียวกันเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็มีข้อเสียที่อาจจะส่งผลกระทบต่อผู้ใช้ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนที่ผู้ปกครองจะต้องให้การดูแลอย่างใกล้ชิด ได้แก่ การใช้งานเพื่อความบันเทิง เกม มากกว่าการศึกษาค้นคว้า ทั้งนี้ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น ใน Facebook จะประกอบด้วยเกมต่าง ๆ มากมาย และส่วนใหญ่ต้องการใช้เวลาในการเล่นที่ต่อเนื่อง รวมถึงความจำเป็นของอุปกรณ์การสื่อสาร ซึ่งส่วนใหญ่มีราคาแพงและมีค่าใช้จ่ายที่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการรับข้อมูลที่ไม่ถูกต้องและการขาดวิจารณญาณในการรับข้อมูล ทั้งนี้เมื่อผู้เรียนเข้าสู่การเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ แหล่งการรับข้อมูลจะไม่สามารถจำกัดไว้เพียงจากผู้สอนเท่านั้น ซึ่งจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องเข้าถึงแนวทางการตรวจสอบข้อมูลให้กับผู้เรียนและการขาดวิจารณญาณในการนำเสนอข้อมูลเนื้อหาของผู้เรียน ด้วยความสะดวก รวดเร็วในการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ จะพบว่า หลายครั้งทำให้หลายคนขาดความยั้งคิด ในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ภาพ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ และ นำไปสู่ปัญหาอื่นๆ ตามมา

สื่อสังคมออนไลน์กับการนำไปใช้ในการเรียนการสอน

มีผู้คนหลากหลายท่านได้มีความพยายามนำ สื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอน เช่น

ศศิธร สุดประโคน (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของบทเรียนบนเว็บที่มีการประยุกต์ใช้สื่อสังคมออนไลน์ เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้เรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่ประยุกต์ใช้สื่อสังคมออนไลน์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สิริชชา วงศ์คม (2555) วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน 2) นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก

วรากร หงส์โต (2555) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ โดยใช้กระบวนการสร้างความรู้เพื่อการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์ผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอนการเรียนรู้ของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ มี 8 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผนและกำหนดทิศทางการเรียนรู้ 2) ขั้นนำ เข้าสู่ประเด็นการเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ 3) ขั้นค้นปัญหาหรือกำหนดภารกิจของงาน 4) ขั้นการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและนำ ผลจากข้อมูลที่ค้นพบไปใช้ 5) ขั้นวางแผนดำเนินงานการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน 6) ขั้นดำเนินงานการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน 7) ขั้นนำเสนอผลงานนวัตกรรมการเรียน

การสอนและ 8) ชั้นประเมินผล จากการทดลองใช้รูปแบบการสอนพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรม การสร้างความรู้สูงกว่าก่อนการทำ กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ณัฐพล บัวอุไร (2555) วิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ ตามทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองวิชาการสร้างงานสื่อผสม เรื่องคอมพิวเตอร์และ อินเทอร์เน็ต ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการลำลูกกา ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน และความสามารถในการใช้สื่อสังคม ออนไลน์ในการเรียนรู้ทั้ง 4 ครั้ง ของการวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ในระดับมาก

ปริญญา อันภักดี (2558) วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการทำ งานเป็นทีม โดยจัดการ เรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานผ่านสื่อสังคมออนไลน์ วิชา IPST-MicroBOX ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมแพศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีทักษะการทำ งานเป็นทีมสูงขึ้น ตามลำดับ โดยวงรอบปฏิบัติการที่ 1 ผู้เรียนมีทักษะการทำ งานเป็นทีมอยู่ในระดับปานกลาง วงรอบ ปฏิบัติการที่ 2 ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก และวงรอบปฏิบัติการที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน และผลคะแนนหลังเรียนด้วยกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธนะวัฒน์ วรรณประภา (2558) วิจัยเรื่อง รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการ สังเคราะห์ ข้อมูลโดยการเรียนรู้แบบนำ ตนเองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอนการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มี 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสัญญา การเรียน 2) ขั้นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้อื่น 3) ขั้นการรวบรวมข้อมูล 3.1) การวางแผน การเรียนรู้ 3.2) การแสวงหาความรู้ใหม่ 4) ขั้นการจัดการข้อมูล 4.1) การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล 4.2) การสังเคราะห์ข้อมูล 5) ขั้นการประยุกต์ใช้ข้อมูล 5.1) การสร้างผลงาน 5.2) การนำเสนอผลงาน และ 6) ขั้นการประเมินชิ้นงาน

กล่าวโดยสรุปจากรายงานการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า สื่อสังคมออนไลน์สามารถนำไปใช้ ได้ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้เรียนด้วยสื่อ สังคมออนไลน์สูงกว่าก่อนเรียน การนำสื่อสังคมออนไลน์ไปใช้ต้องคำนึงถึงรูปแบบการสอนที่ครูจัด ด้วย เนื่องจากรูปแบบการสอนบางอย่างไม่เอื้อต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์

หลักการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอน

นพสิทธิ์ ไตรสิทธิ์วัฒน์ (2556) กล่าวถึงกฎเกณฑ์ และแนวปฏิบัติการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Roles) สำหรับการนำ มาใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้

1. ครูผู้สื่อสังคมออนไลน์จะต้องรู้ถึงแนวนโยบายของหน่วยงานว่ามีนโยบายอย่างไรกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอนมีการสนับสนุนมากน้อยเพียงใด
2. เมื่อครูจำเป็นจะต้องนำ ผลงานของคนอื่นมาใช้จะต้องอ้างถึงเจ้าของผลงานที่สร้างขึ้นเพื่อให้เกียรติผู้ที่เป็นเจ้าของผลงาน
3. พึงใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างระมัดระวัง
4. ใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีมารยาททางสังคม
5. ผลิตเนื้อหาสาระ ให้ตรงกับสมรรถนะความรู้ และความสามารถของผู้ใช้
6. การโต้ตอบระหว่างกันควรคำนึงถึงความเหมาะสมระหว่างกัน
7. เมื่อเกิดข้อผิดพลาดจะต้องยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น และรีบดำเนินการปรับปรุง

แก้ไขข้อผิดพลาดเหล่านั้น

ผู้เขียนเสนอหลักการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพิ่มเติมดังนี้

1. การใช้สื่อสังคมออนไลน์จะต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายที่จะสอน
2. การนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้จำเป็นต้องมีเหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
3. การใช้สื่อสังคมออนไลน์จะต้องมีความเหมาะสมกับกระบวนการสอน และรูปแบบการสอน
4. การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน จะต้องคำนึงถึงหลักการทางจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการ และพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนด้วย

แนวโน้มการจัดการศึกษาโดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ปิยวัฒน์ สุตประโคน (2558) ได้มีการวิเคราะห์แนวโน้มเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรและสังคมของกลุ่มผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเทศไทย ระหว่างปี 2554-2557 ผลการศึกษาพบว่า การขยายตัวของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ยังเจริญเติบโตสูงสะท้อนให้เห็นว่า “เครือข่ายสังคมออนไลน์” กำลังกลายเป็นสังคมที่มีขนาดใหญ่มากขึ้นทุกขณะ มีความหลากหลายทั้งในแง่คุณลักษณะทางเพศและอายุ ตลอดจนวัตถุประสงค์การใช้งาน ในช่วงระยะเวลา 5-10 ปี ข้างหน้า การใช้สื่อสังคมออนไลน์จะอยู่ในลักษณะของการเป็นสื่อเสริม สื่อหลักยังคงเป็นครูที่จะต้องมี การเข้าชั้นเรียนตามปกติหากว่าในอนาคตมีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูง เทคโนโลยีทางด้านฮาร์ดแวร์สามารถผลิตอุปกรณ์ เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ เช่น จอภาพสามารถบิดโค้งงอได้ แบตเตอรี่ใช้ได้นานขึ้น สำหรับการชาร์จประจุหนึ่งครั้ง ขนาดของอุปกรณ์พกพามีขนาดเหมาะสม เป็น

ต้น และมีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาที่ถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปอ้างอิงได้ อีกทั้งมีเทคโนโลยีการยืนยันตัวตนของผู้เรียน ที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นตัวตนจริง ๆ การจัดการศึกษา อาจจะเปลี่ยนแปลงไป ผู้เรียนอาจไม่ต้องเข้าชั้นเรียนเลย ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้จากการศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์

บทสรุป

สื่อสังคมออนไลน์กับการศึกษา เป็นเครื่องมือหนึ่งทำงานในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่มีบทบาทกับการศึกษาทั้งทางด้านการเรียน การสอน และการบริหารจัดการสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งแนวโน้มในอนาคตสื่อสังคมออนไลน์จะช่วยให้ผู้เรียนค้นหาความรู้ต่างๆ ได้โดยไร้ขีดจำกัดในเรื่องของเวลา และสถานที่ การใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการศึกษานั้น จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ดำเนินการวิจัยเพื่อหาข้อสรุปเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม

การสื่อสารของสื่อสังคมออนไลน์

การสื่อสารของสื่อสังคมออนไลน์ มีลักษณะเป็นการสื่อสารแบบสองทาง ซึ่งมีคุณลักษณะที่สำคัญ กล่าวคือ

1. มีรูปแบบการทำงานในลักษณะออนไลน์
2. สามารถที่จะใช้สร้างและเพิ่มเติมเนื้อหาได้
3. พัฒนาการและชนิดของสื่อสังคมออนไลน์

แนวคิดในนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนรู้

1. การใช้เทคโนโลยีพัฒนากระบวนการทางปัญญา

กระบวนการทางปัญญา (Intellectual Skills) คือ กระบวนการที่มีองค์ประกอบสำคัญ คือ

- 1.1 การรับรู้สิ่งเร้า (Stimulus)
- 1.2 การจำแนกสิ่งเร้าจัดกลุ่มเป็นความคิดรวบยอด (Concept)
- 1.3 การเชื่อมโยงความคิดรวบยอดเป็นกฎเกณฑ์ หลักการ (Rule) ด้วยวิธีอุปนัย (Inductive)
- 1.4 การนำกฎเกณฑ์ หลักการไปประยุกต์ใช้ด้วยวิธีนิรนัย (Deductive)
- 1.5 การสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ๆ (Generalization)

ระบบคอมพิวเตอร์มีสมรรถนะสูงที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉลาดในกระบวนการทางปัญญานี้ โดยครูอาจจัดข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ในวิชาที่สอน ให้ผู้เรียนฝึกรับรู้ แสวงหา

ข้อมูลนำมาวิเคราะห์กำหนดเป็นความคิดรวบยอดและใช้คอมพิวเตอร์ช่วยแสดงแผนผังความคิดรวบยอด (Concept Map) โยงเป็นกฎเกณฑ์ หลักการ ซึ่งผู้สอนสามารถจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกการนำกฎเกณฑ์ หลักการไปประยุกต์ จนสรุปเป็นองค์ความรู้อย่างมีเหตุผล บันทึกสะสมไว้เป็นคลังความรู้ของผู้เรียนต่อไป

2. การใช้เทคโนโลยีพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้นสามารถออกแบบแผนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสทำโครงการแสวงหาความรู้ตามหลักสูตร หากความรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ หรือเพื่อแก้ปัญหา (Problem-Based Learning) การเรียนรู้ลักษณะนี้จะเริ่มต้นด้วยการกำหนดประเด็นเรื่อง (Theme) ตามมาด้วยการวางแผนกำหนดข้อมูลหรือสาระที่ต้องการ ผู้สอนอาจจัดบัญชีแหล่งข้อมูล (Sources) ทั้งจากเอกสารสิ่งพิมพ์ และจาก Electronic Sources เช่น ชื่อของ Web ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นคำตอบ สร้างเป็นองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือช่วย และครูช่วยกำกับผลการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่ต้องการ ทั้งนี้ครูจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยชี้แนะทิศทางของการแสวงหาความรู้หรือแนะนำผู้เรียนให้พัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพผลการเรียนรู้

บิลล์ เกตส์ (Bill Gate) กับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

1. การเรียนไม่ได้มีเฉพาะในห้องเรียน ในโลกยุคปัจจุบัน คนสามารถที่จะเรียนได้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย โดยเฉพาะทางด่วนข้อมูล (Information Superhighway) ซึ่งกำลังจะมีบทบาท และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาของมนุษย์

2. ผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล บิลล์ เกตส์ ได้อ้างทฤษฎีอาจารย์วิชาการศึกษาที่ว่า เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันจึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะเด็กแต่ละคนมีความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ และการมองโลกแตกต่างกันออกไป

3. การเรียนที่ตอบสนองความต้องการรายคน การศึกษาที่สอนเด็กจำนวนมาก โดยรูปแบบที่จัดเป็นรายชั้นเรียน ในปัจจุบันไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายคนได้ แต่ด้วยอำนาจ และประสิทธิภาพของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ การเรียนตามความต้องการของแต่ละคน ซึ่งเป็นความฝันของนักศึกษามานานแล้วนั้น สามารถจะเป็นจริงได้ โดยมีครูคอยให้การดูแลช่วยเหลือ และแนะนำ

4. การเรียนโดยใช้สื่อประสม ในอนาคตห้องเรียนทุกห้องจะมีสื่อประสมจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เด็กสามารถเลือกเรียนเรื่องต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ

5. บทบาทของทางด่วนข้อมูล กับการสอนของครู ด้วยระบบเครือข่ายทางด่วนข้อมูล จะทำให้ได้ครูที่สอนเก่ง จากที่ต่าง ๆ มากมายมาเป็นต้นแบบ และสิ่งที่ครูสอนนั้นแทนที่จะใช้กับเด็กเพียงกลุ่มเดียว ก็สามารถสร้าง Web Site ของตนขึ้นมาเพื่อเผยแพร่ จะช่วยในการปฏิวัติการเรียนการสอนได้มาก

6. บทบาทของครูเปลี่ยนไปหลายบทบาทหน้าที่ เช่น ทำหน้าที่เหมือนกับครูฝึกของนักศึกษาคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ เป็นเพื่อนของผู้เรียน เป็นทางออกที่สร้างสรรค์ให้กับเด็ก และเป็นสะพานการสื่อสารที่เชื่อมโยงระหว่างเด็กกับโลก ซึ่งอันนี้ก็คือบทบาทที่ยิ่งใหญ่ของครู

7. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครองจะใช้ระบบทางด่วนข้อมูลคอมพิวเตอร์ ช่วยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียน ครู และผู้ปกครอง เช่น การส่ง E-Mail จากครู ไปถึงผู้ปกครอง

ความคิดของบิลล์ เกตส์ นับเป็นการเปิดโลกใหม่ด้านการศึกษาด้วยการนำระบบคอมพิวเตอร์สมัยใหม่ และทางด่วนข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ทั่วโลกเข้ามาเป็นตัวกระตุ้น การปฏิวัติระบบการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม ถึงแม้ว่าเขาจะย่ำว่าห้องเรียนยังคงมีอยู่เหมือนเดิม เพื่อลดการต่อต้านด้านเทคโนโลยี แต่จากรายละเอียดที่เขานำเสนอ จะพบว่า การเรียนการสอนในอนาคตจะต้องเปลี่ยนไปมาก ความหวังของนักศึกษาทุกคนก็คือ การเปิดโอกาสให้เด็กสามารถเรียนได้เป็นรายบุคคลโดยมีการวางแผนร่วมกับครู ถ้าคนในวงการศึกษามิปรับเปลี่ยนจะล่าช้ากว่าวงการอื่น ๆ อย่างแน่นอน

การจัดปัจจัยเพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยการจัดการเรียนรู้

ปัจจัยพื้นฐาน คือ การสร้างความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีสรรถนะและจำนวนเพียงพอต่อการใช้งานของผู้เรียน รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีได้ตลอดเวลา จะเป็นปัจจัยเบื้องต้นของการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องเป็นปัจจัยเพิ่มเติม คือ

1. ครูสร้างโอกาสในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

ปัจจัยที่จะผลักดันให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า คือ การที่ครูออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้กระบวนการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากการสังเกตในสถานการณ์จริง การทดลอง การค้นคว้าจากสื่อสิ่งพิมพ์ และจากสื่อ Electronic เช่น จาก Web Sites เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการทำโครงการ อธิระสนองความสนใจ เป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกปฏิบัติจาก Software สำเร็จรูป เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการบันทึก วิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอรายงานด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. ครู และผู้เรียนจัดทำระบบแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

ปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลสารสนเทศ (Information Sources) เป็นตัวเสริมที่สำคัญที่ช่วยเพิ่มคุณค่าของระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ครู และผู้เรียนควรช่วยกันแสวงหาแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่มีเนื้อหาสาระตรงกับหลักสูตร หรือสนองความสนใจของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรวบรวมแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่เป็น Software ชื่อของ Web Sites รวมถึงการลงทุนจัดซื้อ Software จากแหล่งจำหน่าย การจ้างให้ผู้เชี่ยวชาญจัดทำ หรือจัดทำพัฒนาขึ้นมาเองโดยครู และนักเรียน

3. สถานศึกษาจัดศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ (Learning Resources Center) เป็นตัวชี้วัดสำคัญประการหนึ่งของศักยภาพของสถานศึกษาที่จะส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของครูและผู้เรียน ปกติมักนิยมจัดไว้เป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุด จนเกิดคำศัพท์ว่า ห้องสมุดเสมือน (Virtual Library) หรือ E-Library จะมีคุณประโยชน์ในการมีแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า ในวิทยาการต่าง ๆ ทั้งในลักษณะสื่อสำเร็จ เช่น Software แดบบันทึทวิดิทัศน์ รวมถึง CD-Rom และ CAI หรือ ชื่อ Web Sites ต่าง ๆ ซึ่งควรจัดทำระบบ Catalog และดัชนีให้สะดวกต่อการสืบค้น

4. การบริการของกรมหรือหน่วยงานกลางทางเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

กรมต้นสังกัดหรือหน่วยงานกลางด้านเทคโนโลยีควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษาด้วยการบริการด้านข้อมูลสารสนเทศ เช่น จัดทำเอกสารรายเดือน รายงาน Software ในท้องตลาด แจกชื่อ Web Sites ใหม่ ๆ พร้อมสาระเนื้อหาโดยย่อ จัดทำคลังข้อมูลความรู้ Knowledge Bank เพื่อการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ผ่านสื่อ Electronic หรือสื่อทางไกลผ่านดาวเทียมเผยแพร่สนองความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนเป็นประจำ นอกจากนี้การรวบรวมผลงานของครู และนักเรียนในการจัดกระบวนการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยี ที่เรียกว่า Best Practices จะเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับครู และนักเรียนทั่วไปที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยการเรียนการสอน

สรุป

เทคโนโลยีสารสนเทศ IT นั้น การจัด T : Technology ไม่ค่อยน่าเป็นห่วง เพราะถ้ามีงบประมาณก็จัดหาได้ และสอนให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีเป็นโดยไม่ยาก แต่สิ่งที่ขาดแคลนคือ I : Information หรือสารสนเทศ ที่น่าจะเป็นเนื้อหาของการใช้เทคโนโลยี เพราะถ้าขาดข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการเรียนรู้ และขาดการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ให้เข้ากับเทคโนโลยีสารสนเทศแล้ว ตัวระบบเทคโนโลยีก็ไร้ความหมาย และสูญคุณค่าคุณประโยชน์ และความคาดหวังว่าเมื่อมีผู้ไปเยี่ยมชมเยือนสถานศึกษาใดในอนาคต ก็น่าจะได้พบความสมบูรณ์ของระบบข้อมูลสารสนเทศที่

หลากหลาย ผนวกเป็นส่วนหนึ่งของระบบเทคโนโลยี และได้พบผลงานของครู และผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่แสดงถึงการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนการสอน

ข้อดีและข้อเสียของสื่อสังคมออนไลน์

การนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้อาจมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน โดยรวมแล้วการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้นั้น ส่วนใหญ่เพื่อเป็นการส่งเสริมแนวความคิด สนับสนุนและขยายวิธีการสื่อสารและการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ให้ทั่วถึงมากขึ้น และสร้างประสบการณ์ใหม่แก่ผู้ใช้งานมากขึ้น แต่การนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้นั้น มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ดังนี้ (Williamson, 2013)

ข้อดี

1. สามารถใช้สร้างเป็นพื้นที่ในการสนทนา/สื่อสารแก่สาธารณะได้
2. หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ สามารถเข้าไปใกล้ชิดกับสาธารณชนมากขึ้น
3. สามารถสร้างความน่าเชื่อถือ และความไว้วางใจ
4. สนับสนุนความโปร่งใสและธรรมาภิบาล
5. สร้างโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มที่ 3 ในการเข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนเผยแพร่
6. การส่งต่อข้อมูลในลักษณะทำซ้ำตัวเองเป็นทอด ๆ (Viral Distribution)

ทำให้มีการกระจายข้อมูลอย่างรวดเร็ว

7. ลดต้นทุนการดำเนินการ
8. ช่วยให้เข้าใจความคิดเห็นของประชาชนได้มากขึ้น
9. สามารถติดตามความเคลื่อนไหวได้ตลอดเวลา
10. ลดเวลาที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารลง
11. สามารถที่จะนำมาเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ในการสื่อสาร และเป็นสื่อกลางในการขยายการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และเผยแพร่ข่าวสาร

ข้อเสีย

1. มารยาท และรูปแบบการใช้งานแตกต่างจากสื่อรูปแบบอื่น
2. มีความเสี่ยงของความไม่แท้จริง การหลอกลวง ความเชื่อสัจย์ และความไม่โปร่งใสในการใช้งาน
3. มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและอยู่เหนือการควบคุมของเจ้าของ
4. การหาเครือข่ายใหม่ การสร้างเรื่องใหม่ ๆ เป็นเรื่องยากที่จะคาดเดาได้ว่าจะมีจำนวนผู้ใช้เท่าใดและไม่มีการรับรองผลว่าการสื่อสารจะเกิดขึ้นและส่งสารไปยังผู้รับสื่อ

5. สื่อสังคมออนไลน์ไม่ใช่ทางลัดที่มีประสิทธิภาพเพียงอย่างเดียว แต่ยังคงนำสื่อหลักและหลักการสื่อสารที่ดีมาใช้ควบคู่กันไป

ปัจจัยที่ส่งผลให้มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพิ่มขึ้น

ปัจจัยที่มีผลส่งผลให้มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพิ่มขึ้น

1. ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี ทั้งการเพิ่มขีดความสามารถของเครือข่าย การปรับปรุงพัฒนาโปรแกรม รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถของคอมพิวเตอร์ และมีสื่อให้มีประสิทธิภาพและใช้งานได้หลากหลายขึ้น
2. ปัจจัยทางสังคม ที่เกิดจากกลุ่มวัยรุ่นที่มีการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น
3. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์เพิ่มขึ้น เนื่องมาจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลให้อุปกรณ์ต่างๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่ราคาถูกลง รวมทั้งการให้ความสนใจต่อการนำสื่อสังคมออนไลน์ไปใช้ในเชิงธุรกิจมากขึ้น

ปัจจัยภายใน (Internal Factors)

ปัจจัยภายใน หมายถึง เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคลในด้านความคิดและการแสดงออก ซึ่งมีพื้นฐานมาจาก สภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยที่ปัจจัยภายในประกอบด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความจำเป็น ความต้องการ หรือความปรารถนา แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ทัศนคติ การรับรู้

ปัจจัยภายนอก (External Factors)

ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวของบุคคล ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของผู้เรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครู

ผลการวิจัยของ วรธรรม พงษ์สีชมพู (2548) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษาจะใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์น้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายปัจจัย ไม่ใช่ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเท่านั้น ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการใช้คอมพิวเตอร์ มี 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) รายได้ 4) แรงจูงใจในการทำงาน 5) ความพึงพอใจในการทำงาน 6) ความเครียด และ 7) ความฉลาดทางอารมณ์ โดยกล่าวขยายความว่า ครูที่เป็นเพศชายจะใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าครูผู้หญิง ครูที่อายุน้อยกว่าจะมีการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าครูที่มีอายุมากกว่าครูที่มีรายได้น้อยกว่าจะใช้เทคโนโลยีสื่อสังคม

ออนไลน์มากกว่าครูที่มีรายได้มาก ครูที่มีแรงจูงใจในการทำงานน้อย กว่าจะมีการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าครูที่มีแรงจูงใจในการทำงานมากกว่า และครูที่มีความพึงพอใจในการทำงานมากกว่าจะใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าครูที่ไม่พึงพอใจในการทำงานส่วนปัจจัยที่มีเฉพาะอิทธิพลทางอ้อมต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครูในโรงเรียน ประถมศึกษา 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ระดับการศึกษา 2) ระดับชั้นในการสอน 3) ประสบการณ์ในการสอน และ 4) สุขภาพจิต โดยระดับการศึกษา มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความพึงพอใจในการทำงานและ ความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลไปยังการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครู โดยครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมี ความพึงพอใจในการทำงานมากกว่าและความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่า ทำให้ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ส่วนระดับชั้นในการสอนมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความเครียด ส่งผลต่อไปยังการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครู โดยครูที่สอนในระดับชั้นสูงกว่าจะมีความเครียดมากกว่า ทำให้ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าครูที่สอนในระดับชั้นต่ำกว่าและประสบการณ์ในการสอนมีอิทธิพล ทางอ้อมผ่านความเครียด โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่าจะมีความเครียดมากกว่า ทำให้ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า

นอกจากนี้ โรเจอร์ส (Roger, 1995) ได้กล่าวถึง กระบวนการในการยอมรับซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการนำไปใช้ (Implementation) เป็นขั้นการปฏิบัติเมื่อบุคคลตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมนั้นไปใช้บุคคลนั้นต้องรู้ว่าจะสามารถหาวัตกรมนั้นมาจากไหน นำไปใช้อย่างไร และเมื่อนำไปใช้จะเกิดปัญหาอย่างไรสามารถแก้ปัญหาได้อย่างไรบุคคล จึงพยายามแสวงหาสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับนวัตกรรม รวมถึงการดัดแปลงแก้ไขการใช้จะดำเนินไปเรื่อย ๆ ส่วนพัชรภรณ์ ผางสรน้อย (2540) และเกศินี จุฑาวิจิตร (2540) ได้มีความเห็นสอดคล้อง กันว่า ขั้นตอนการนำไปใช้ เป็นขั้นที่ได้นำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้งาน โดยบุคคลได้ทดลองใช้ งานในสถานการณ์ของตนแล้ว พิจารณาผลดีผลเสียของการใช้งาน และประโยชน์ที่ได้รับนั้นมาก พอที่จะปฏิบัติต่อไปหรือไม่ ปัจจัยที่ช่วยให้ครูใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น ย่อมเกิดจากปัจจัย สภาพแวดล้อม การที่ครูได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหาร และความพร้อมของทรัพยากรได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานเพื่อสร้างความยอมรับและใช้เทคโนโลยี รวมถึง แรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งเป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จการปฏิบัติงานต่างๆ นอกจากนี้ คุณลักษณะของตัวเทคโนโลยี ยังนับได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้ครูใช้คอมพิวเตอร์หรือ เทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ คุณลักษณะของเทคโนโลยีช่วยให้เกิดความสะดวกสบายในการทำงาน สามารถสื่อความหมายให้รับรู้ได้ง่าย และมีความสอดคล้องสามารถปรับเข้ากับค่านิยมของผู้ใช้ได้ (พนิดา น้อยศรี, 2549) โดยปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้อาจส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครู ตามแนวคิดเบื้องต้นของผู้วิจัยในครั้งนี้

ลักษณะทั่วไปของครู

ลักษณะทั่วไปของครูในด้านต่างๆ ได้แก่ อายุ และระดับการศึกษา ซึ่งผู้วิจัย ได้ศึกษารายละเอียด ดังนี้

อุทัย ดุลยเกษม (2542) ได้กล่าวว่า จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ ได้พบหลักฐานยืนยันชัดเจนว่า ในระดับประถมและมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนหญิงจะสนใจเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์น้อยกว่าเด็กนักเรียนชาย และถึงแม้จะมีนักเรียนหญิงมากพอสมควรที่สนใจกับการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ แต่ในภาพรวมแล้ว นักเรียนชายสนใจต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากกว่า ที่ออสเตรเลียมีการสำรวจความคิดเห็นและทัศนคติต่อเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนหญิงและชาย ทั้งสองฝ่ายต่างเห็นพ้องกันว่า กิจกรรมการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เหมาะกับเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิง และในบางโรงเรียนแสดงความคิดเห็นว่า เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องจักรกลสำหรับผู้ชายหรือเด็กผู้ชาย (A Machine for Men and Boy) เลยทีเดียว และแม้แต่ในกลุ่มทั้งเด็กหญิงเด็กชาย พบว่า เด็กผู้ชายมีความชื่นชอบและมีการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่าผู้หญิง เป็นเพราะว่าเด็กผู้ชายมองเห็นว่า เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์จะมีบทบาทมากขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะกับอาชีพ ที่พวกเขาคิดจะทำในอนาคต ส่วนที่ประเทศอังกฤษก็พบว่า เด็กผู้หญิงชั้นมัธยมศึกษาใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับต่ำกว่าเด็กผู้หญิงที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์น้อยกว่าไม่ถึงร้อยละ 10 ส่วนผลการวิจัยของอัญชลี อิทธิเกษม (2547) ที่ได้ศึกษาลักษณะการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อการสอนแตกต่างกัน จึงกล่าวได้ว่า เพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ครู ซึ่งอาจเป็นเพราะทัศนคติของเพศชายมองเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ที่มีประโยชน์ต่อการใช้งานในด้าน ต่างๆ และมีบทบาทสำคัญในอนาคต ระดับอายุของครู สามารถส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครูเช่นกัน ดังปรากฏในผลการวิจัยของอัญชลี อิทธิเกษม (2547) พบว่า ครูที่มีอายุ 20-30 ปี มีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อการสอนมากกว่าครูที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป ส่วนคัมมิงส์ (Comming's) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสำรวจอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การใช้ความรู้ เรื่องเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ทัศนคติต่อเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครู จากโรงเรียน K-10 ในกลุ่มคริสต์ศาสนิกชน พบว่า ครูที่มีอายุน้อยกว่าใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าครูที่มีอายุมากกว่า จึงสามารถสรุปได้ว่า ระดับอายุมีผล ต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครูด้วยเช่นกัน ระดับการศึกษาครู สามารถส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครู ดังแนวคิดของอัญชลี อิทธิเกษม (2547) ที่ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาน้อย จะมีความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้าความรู้ เพิ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้กับตนเอง เช่นเดียวกับ สเปนเซอร์

(Spenser, 1995) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในการสอนของครูพบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครูด้วยเช่นกัน

บทสรุป

ลักษณะทั่วไปของบุคลากรครู ทั้งในเรื่องของเพศ อายุ และระดับการศึกษา อาจมีผลต่อระดับการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครูที่แตกต่างกัน ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า เพศชายมีความสนใจและใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าเพศหญิง ระดับอายุและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อปริมาณการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะบุคคลที่มีอายุน้อยจะมีความสนใจที่จะใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าบุคคลที่มีอายุมาก แต่บุคคลที่มีระดับการศึกษาน้อยจะให้ความ สนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง ดังนั้น ลักษณะทั่วไปของครูอาจมีผลต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาสื่อการสอน

ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครู ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครู เนื่องจากการที่บุคคลมีความรู้ในด้านต่าง ๆ จะทำให้บุคคลนั้นสามารถนำความรู้ที่มีมาปฏิบัติงานและก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการที่บุคคลมีความรู้ในด้านใดด้านหนึ่งจะช่วยเป็นแรงผลักดันให้บุคคลนั้นปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จได้ในที่สุด ความรู้พื้นฐานเป็นข้อมูลความรู้ ข้อเท็จจริงและทักษะของบุคคลหนึ่งที่จะทำงานในชีวิตประจำวัน คนเราจะใช้ความรู้เป็นพื้นฐานในการตีความหมายของสิ่งต่าง ๆ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการทำงาน เพราะจะช่วยให้เราสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การรับรู้จะชัดเจนแค่นั้นย่อมขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐานที่มีอยู่และถ้าขาดความรู้พื้นฐานก็ไม่สามารถรับรู้ได้ กล่าวคือ คนที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องใดมาก จะสามารถแปลความหมายของเรื่องนั้น ๆ ได้ถูกต้องมาก และในทางตรงกันข้ามถ้าคนที่ไม่มีความรู้พื้นฐานก็จะเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่กำลังศึกษาได้ค่อนข้างยาก (Anderson and Faust, 1965) ความรู้พื้นฐานของเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์จะครอบคลุมทั้งความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในการศึกษาและสังคม ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก สิ่งที่เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์สามารถทำได้และทำไม่ได้ การใช้โปรแกรมการประเมินคุณค่าของ โปรแกรมที่ใช้ทำงาน และวิธีการที่ทำให้เกิดทักษะทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เช่น การใช้โปรแกรมการพิมพ์ ระบบเครือข่าย และการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่าง เหมาะสมหรือเหมาะสมกับงาน สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ได้ตามความต้องการและความจำเป็น

สามารถสืบค้นและทำความเข้าใจในระบบหรือเทคนิค เพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ ตลอดจนสามารถเข้าใจและใช้ผลผลิตที่ได้จากเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ (ภิญโญ เต้งภู, 2549)

นอกจากนี้ สุกกรี รอดโพธิ์ทอง (2543) และยีน ภู่วรรณ (2545) ได้ให้แนวคิด เรื่อง เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์พื้นฐาน (Computer Literacy) คือ ความเข้าใจในการทำงานของ เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์และวิธีการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในแต่ละสภาพ ซึ่งแต่ละบุคคล ควรนำความรู้ด้านนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งรอบ ๆ ตัวด้วย และสามารถนำคอมพิวเตอร์ไปประยุกต์ใช้งานต่าง ๆ พอสมควร สอดคล้องกับทักษิณา สวานานนท์ (2530) ได้กล่าวถึงการรู้ทักษะเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์พื้นฐาน ในด้านความรู้ความเข้าใจซึ่งเป็นการศึกษา เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์พื้นฐาน เพื่อให้รู้เรื่องราวความเป็นมา องค์ประกอบ การใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์และรู้วิธีที่จะนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ไปประยุกต์ใช้กับงานต่าง ๆ พอสมควร เช่น ด้านการศึกษา การวิจัย นันทนาการ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิต สื่อการเรียนการสอน การปฏิบัติงานทางการศึกษาและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึง ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาพัฒนาการของ เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ระบบการทำงานต่าง ๆ เพื่อสามารถติดต่อสื่อสารกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ได้ถูกต้อง ซึ่งในระดับที่สูงขึ้นจะเกี่ยวข้องกับภาษาต่าง ๆ ของเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ การใช้โปรแกรม การสร้างวงจรต่างๆ ภายในเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์และการนำไปประยุกต์ใช้

นอกจากนี้ ผลการศึกษาค้นคว้าของ วรณี หวังกิตติพร (2550) ได้กล่าวถึงแนวคิด เกี่ยวกับความรู้ด้านเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของไกเซอร์ท และเฟเทเรลล์ (Geisert and Fetrell) ที่มีความเห็นว่า คนในสังคมทั่วไปมีความคาดหวังต่อครูและโรงเรียนว่าจะสามารถส่งเสริมให้นักเรียน มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ดังนั้น การพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้อง กับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เพิ่มขึ้นจึงเป็นสิ่งจำเป็น และต้องทำอย่างต่อเนื่อง การศึกษา ความต้องการจะเป็นแนวทางเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์แก่ผู้ที่จะ สำเร็จการศึกษาต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์อย่าง เหมาะสมกับโปรแกรมการเรียนการสอนที่รับผิดชอบ มีผู้กล่าวถึง การศึกษาเทคโนโลยีสื่อสังคม ออนไลน์สำหรับครูในแนวทาง “ความสามารถพื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์” โดยกำหนด แนวทางการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน 2 ทาง คือ 1) เป็นเครื่องมือสำหรับการสอนเนื้อหาสาระของวิชาการต่าง ๆ 2) เป็นเนื้อหาสาระทางวิชาการโดยตัวเอง

ภิญโญ เต้งภู (2549) ได้กล่าวถึงความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์สำหรับครู อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ภาคกลาง เพื่อการเรียนการสอน

และการเรียนรู้ในยุค เทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ต้องมีการระบุถึงความรู้ต่าง ๆ ทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ดังนี้

1. ความรู้พื้นฐาน
 - 1.1 การใช้และดูแลเกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์
 - 1.2 การจัดการในเรื่องของเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ระบบปฏิบัติการ
 - 1.3 การจัดการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์
 2. ความรู้ในเรื่องของทักษะการใช้เป็นเครื่องมือ
 - 2.1 การใช้โปรแกรมประมวลค่า
 - 2.2 การใช้โปรแกรมสำหรับแผ่นตารางทำงานและรายงานผลการเรียนของนักศึกษา
 - 2.3 การใช้โปรแกรมในการจัดการฐานข้อมูล
 - 2.4 การบริหารจัดการด้านสำนักงานอัตโนมัติ
 - 2.5 การสืบค้นข้อมูลต่างๆ
 - 2.6 การใช้โปรแกรมสถิติ
 3. ความรู้ทางด้านการสื่อสาร
 - 3.1 การใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์
 - 3.2 การใช้เครือข่ายใยแมงมุม
 - 3.3. การประชุมปรึกษาผ่านเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์
 4. ความรู้ทางด้านการสอน
 - 4.1 การจัดพิมพ์งานตั้งโต๊ะ
 - 4.2 การสอนโดยใช้โปรแกรมตกแต่งรูปภาพ การนำเสนอ การจัดทำสไลด์
 - 4.3 การสอนโดยใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อการสอน
 - 4.4 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการพิมพ์ข้อสอบและจัดเก็บ
- วรรณิ หวังกิตติพร (2550) กล่าวว่า สำหรับครูที่ต้องการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้แก่นักเรียนในชั้นเรียนนั้น ครูควรมีทักษะและความรู้ดังนี้
1. ตระหนักในศักยภาพของการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในการสอนแต่ละวิชา
 2. สามารถใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์และประยุกต์อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องได้รวมทั้งรู้จักการดูแลรักษา
 3. สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ และรู้จักแหล่งที่สามารถแสวงหาเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ใหม่ ๆ และแหล่งความรู้ที่ทันสมัย
 4. มีทักษะในการเลือกเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

5. มีทักษะในการบริหารชั้นเรียน รู้จักประยุกต์เครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อใช้ในบทเรียน สามารถให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถจัดกลุ่มผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม
6. ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในหลักสูตร และการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง
7. มีความเข้าใจและสามารถอภิปรายถึงผลกระทบต่อสังคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ

บทสรุป

ด้านความรู้พื้นฐานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งในเรื่องของการเลือกใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมกับกิจกรรมและการทำงาน ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในงานด้านเอกสาร การวิเคราะห์ การนำเสนอผลงาน เป็นต้น รวมถึงความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างสื่อและการนำสื่อมาใช้ใน กิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้ใช้ต้องมีความรู้ความสามารถ ตลอดจนการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อพัฒนาตนให้มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ตลอดจนสามารถนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับกิจกรรมและผู้เรียน หากครูท่านใดไม่มีความรู้พื้นฐานหรือไม่มีประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาก่อน ก็อาจจะไม่สนใจที่จะเริ่มใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์หรือผู้ที่มีความรู้อยู่บ้างแล้วจะมีความสนใจในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มากกว่า เพราะตนเอง มีความพร้อมในด้านความรู้และอาจมีประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน

การสนับสนุนของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สามารถส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ครูใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากครูจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือหรือได้รับแรงผลักดันจากผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้ครูมีกำลังใจในการทำงาน ดังผลการวิจัยของอดิพล เปียทอง (2552) จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองส่วนใหญ่ของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชน พบว่าการสนับสนุนครูในเรื่องต่าง ๆ ทั้งด้านการจัดงบประมาณ การจัดทำโครงการ การเปิดโอกาสให้ครูเข้าอบรม ประชุมปฏิบัติการทางวิชาการ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน หรือการจัดหาทรัพยากรและเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะช่วยให้ครูประสบความสำเร็จในการทำงานมากขึ้น เนื่องจากการสนับสนุนดังกล่าวต่องานอาชีพและกำลังใจของผู้บริหารเป็นนำสำคัญ นอกจากนี้ผลการวิจัยของ Am ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสอนของอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐฟลอริดา ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการสนับสนุนจากระบบการบริหารที่ แข็งแกร่ง และต่อเนื่องโดยเฉพาะด้านการเงินและบุคลากรด้าน

เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ และการพัฒนาอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของอาจารย์ ส่วนแนวคิดของภิญญา เต่งภู (2549) ซึ่งได้กล่าวถึง การสนับสนุนของฝ่ายบริหาร ที่สามารถช่วยส่งเสริมในเรื่องของการวางแผนการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การจัดหา เลือกและใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์สำเร็จรูป จัดรวบรวมข้อมูลเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เอกสารด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน จัดหาผู้ดูแลรักษาและให้บริการในใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการวางแผนร่วมกับอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ทางด้านการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วางแผนในการพัฒนาบุคลากรในสถาบัน เพื่อให้อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์และใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดของ Lewis (1997) ได้กล่าวไว้ว่า อาจารย์ผู้ซึ่งมีส่วนร่วมโดยตรงในการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในสถาบันการศึกษา พยายามจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากหน่วยงาน ถ้าการสนับสนุนหรือแหล่ง ทรัพยากรไม่ได้จัดเตรียมอย่างเพียงพอสำหรับอาจารย์ในการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ อาจทำให้ อาจารย์หมดกำลังใจโดยง่าย สิ่งสนับสนุนเหล่านี้ ได้แก่

1. งบประมาณ การลงทุนเพื่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องใช้ งบประมาณจำนวนมาก งบประมาณนอกจากจะใช้จัดสรรวัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ แล้วยังมี การจัดสรรเกี่ยวกับบุคลากร ค่าซ่อมแซมต่าง ๆ หากไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ อาจทำให้ไม่สามารถสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ได้ เช่นเดียวกับเสกสิฐ เล่ากิจเจริญ (2550) ได้กล่าวถึง การจัดงบประมาณสนับสนุนทางด้านเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์และการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน อย่างเหมาะสมมีกองทุนหรือ งบประมาณสำหรับงานด้านเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในโรงเรียนโดยเฉพาะ ซึ่งจะช่วยให้ การดำเนินงานและการจัดการด้านเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มีความคล่องตัว ในด้านการบริหาร มากขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีมีอายุการใช้งานค่อนข้างจำกัดและมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องมีงบประมาณรองรับที่เพียงพอ และมีความสะดวกในการจัดหาเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์และบุคลากรที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ มีงบประมาณมากพอที่จะหาเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์บริหารงานด้านต่าง ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะ จัดหางบประมาณสนับสนุนในระยะยาวที่ครอบคลุมความต้องการที่จำเป็น ทั้งในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์การพัฒนาบุคลากร และการบำรุงรักษา

2. สถานที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์จำเป็นต้องมี สถานที่เฉพาะ ซึ่งการมีห้องเรียนที่ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ช่วยในการเรียนการสอนโดยเฉพาะ จะทำให้การเรียนการสอนได้ผลดี ขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับอำพล สงวนศิริธรรม (2530) กล่าวว่า

สถาบันการศึกษาที่มีความพร้อม ควรจัดสร้างห้องเรียนที่ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ช่วยในการสอนเพิ่มขึ้น โดยภายในห้องควรมีคอมพิวเตอร์เพียงพอ และกำหนดให้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ใช้สำหรับการสอนได้ทุกวิชา โดยไม่จำเป็นต้องใช้สอนวิชาคอมพิวเตอร์เท่านั้น ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนให้ดียิ่งขึ้น ส่วนภิญโญ เต่งภู (2549) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า กิจกรรมๆ ต่างที่ครูได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนและความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารเพื่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เป็นสิ่งที่ทำให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งนั่นก็หมายรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมในหน่วยงานได้สมบูรณ์ ย่อมส่งผลทางบวกเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

3. วัสดุอุปกรณ์ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของอาจารย์ คือจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอ ซึ่งการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของ อาจารย์ นอกจากจำนวนคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอแล้ว ชนิดของเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ จำเป็นต้อง เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการใช้ เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอนไม่ใช่การใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์อย่างเดียวแต่เป็นสื่อประสม การใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ต้องใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์กับอุปกรณ์ต่อพ่วง เช่น เครื่องแอลซีดีโปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย ซึ่งประกอบด้วย ไมโครโฟน หูฟัง การ์ดเสียง และลำโพง ตลอดจนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ไม่ใช่เพียงเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์อย่างเดียว

4. เวลา ปัญหาที่อาจารย์ประสบต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ก็คือ การมีเวลาไม่เพียงพอ อาจารย์ที่ถูกแนะนำให้รู้จักเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ตระหนักดีว่า เวลาเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้และการวางแผนการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน ซึ่งการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับอาจารย์เป็นสิ่งที่ต้องได้รับความสนใจเป็นพิเศษ โดยจำเป็นต้องให้เวลาในการพัฒนา ความสามารถ ดังนั้นการสนับสนุนด้านเวลาจึงเป็นสิ่งสำคัญ

5. บุคลากรด้านเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ในระยะแรกของการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการศึกษาเป็น สิ่งที่ยากจากปราศจากการช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก เนื่องจากอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรมหรือการศึกษาด้านเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ กล่าวคือ ถ้ามีปัญหาต่าง ๆ ทางเทคนิคที่ไม่สามารถแก้ไข ได้อย่างรวดเร็ว อาจารย์ก็จะหมดศรัทธาว่า เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และช่วยประหยัดเวลาในการทำงานการกำหนดนโยบายจากฝ่ายบริหารที่จะให้มีการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน ต้องเกิดขึ้นอย่างชัดเจนและต้องมีมาตรการในการกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่ง Herzberg (1993) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจใน นโยบายและการบริหาร เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชน

กล่าวว่า ผู้อำนวยการได้มีนโยบายใน การกระตุ้น ส่งเสริม การสร้างสื่อการเรียนการสอน ซึ่งจัดทำเป็นโครงการการประกวดสื่อ โดยเปิด โอกาสให้บุคลากรครูได้นำสื่อการเรียนการสอนที่ พัฒนาขึ้นมาร่วมกันประกวดแข่งขัน ซึ่ง คณะกรรมการในการตัดสินก็จะเป็นบุคลากรครูด้าน เทคโนโลยีทางการศึกษาและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และบุคลากรครูก็จะได้รับรางวัลหรือคำชมเชย รวมถึงการเผยแพร่สื่อการเรียนดังกล่าวแก่บุคลากรครู ภายในโรงเรียนหรือในที่สาธารณะอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการกำหนดให้บุคลากรครูจัดทำแผนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์พิมพ์ ข้อความแทนการเขียนด้วยมือ ซึ่งเป็นนโยบายที่กระตุ้นให้ครูเริ่ม ทดลองใช้เทคโนโลยีสื่อสังคม ออนไลน์สำหรับครูที่ไม่ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เลย รวมถึงการสร้างแบบฟอร์มสำเร็จรูปใน โปรแกรม Microsoft Excel เพื่อรอกคะแนนนักเรียน โดยที่ครูประจำชั้นจะป้อนข้อมูลเพียงตัวเลข เท่านั้น ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในงานที่ง่าย ๆ เบื้องต้นเสียก่อน เพื่อเป็นแรงผลักดัน ให้ครูใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในงานระดับอื่นๆ ต่อไป

บทสรุป

การสนับสนุนของโรงเรียนเป็นการวางแนวทางการปฏิบัติงานภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อ การ ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของครู ไม่ว่าจะเป็นในลักษณะของการกำหนดนโยบาย การกำหนด ข้อตกลงร่วมกัน การตั้งเกณฑ์มาตรฐานในการดำเนินงาน การสนับสนุนด้านงบประมาณ รวมถึง การช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน ในการส่งเสริมความรู้ และทักษะการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูใช้เทคโนโลยีสื่อสังคม ออนไลน์ในการจัดกิจกรรม การสอน การจัดการกระทำข้อมูล การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึง การสร้างหรือพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด นอกจากนี้การจัดทำโครงการ ต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยี ซึ่งอาจเป็นแนวทางหนึ่งให้เห็นเป็นรูปธรรม สามารถกระตุ้นให้ครูเริ่มสนใจเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์หรือครูที่มีความสามารถอยู่แล้วจะได้ พัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีอีกด้วย

ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย

วัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย

สุชาติ ศุภมวงคง (2535) ได้ให้ความหมายของ วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง สิ่งของ สินค้า ส่วนประกอบ อะไหล่ เครื่องใช้สอย วัสดุดิบ ตลอดจนทรัพย์สินถาวรทุกประเภท วัสดุอุปกรณ์ เป็นปัจจัยที่สามในสี่ปัจจัย (4 M's) ของการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ เป็นปัจจัยที่ทำให้ การดำเนินงานขององค์การมุ่งไปสู่ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงต้องมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อ การใช้งานในคุณภาพที่ต้องการ และในสถานที่ที่ต้องการได้อย่างเหมาะสม

ศิวาพร มั่นชุกานนท์ (2530) การทำงานในด้านใดก็ตาม สิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริม การทำงานให้ประสบความสำเร็จ คือ วัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้หมายถึง อุปกรณ์

เกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ถือได้ว่าเป็น เครื่องมือสำคัญที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงานด้านต่าง ๆ แก่ครูได้เป็นอย่างดี

Miles (1973) ได้กล่าวว่า วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ (Associated Materials) มีส่วนช่วยทำให้เกิดความแพร่หลายได้รวดเร็ว ถ้าวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สะดวกต่อการใช้งานหรือง่ายต่อการสร้างและทำให้เกิดความมั่นใจเมื่อนำไปใช้ ก็จะช่วยส่งเสริมให้ผู้ใช้นิยมใช้เทคโนโลยีนั้นอย่างต่อเนื่อง เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์จะไม่มีประโยชน์เลยถ้าผู้ใช้ไม่มีอุปกรณ์ในการติดต่อโปรแกรม เพราะเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ไม่สามารถรับคำสั่งได้ หรือไม่สามารถส่งผลการทำงานได้ หากอุปกรณ์ไม่ครบถ้วนหรือสมบูรณ์

การบริหารงานด้านวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

การบริหารงานวัสดุอุปกรณ์ในความหมายทางการศึกษา จึงหมายถึง การจัดการเรียนการสอนและนวัตกรรมการที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเรียนการสอน โดยมีระบบการจัดการและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีการบริการและส่งเสริมการใช้อย่างทั่วถึงและเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2542) การบริหารงานวัสดุอุปกรณ์ที่ดีจึงมีองค์ประกอบดังนี้ (Erick, 1998)

1. ต้องอยู่ในความรับผิดชอบของผู้นำที่มีความรู้ สามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านหลักสูตรได้เป็นอย่างดี ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ กำลังคนและเครื่องมือ เครื่องใช้อย่างพอเพียง
2. สื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ควรนำไปใช้ได้อย่างสะดวกตรงความต้องการของครูผู้สอน ควรเปิดโอกาสให้คณะครูได้มีส่วนในการคัดเลือก จัดซื้อ มีการเสนอวิธีใช้อย่างถูกต้อง
3. ครูสามารถนำออกไปใช้ได้สะดวกที่สุด นั่นคือ สื่อต้องมีคุณภาพดี มีเจ้าหน้าที่ประจำที่ มีความรู้ทางด้านนี้โดยเฉพาะเพื่อบริการและแนะนำ ควรมีการตรวจสอบสภาพเพื่อซ่อมแซมและจัดซื้อ ตามความเหมาะสม
4. มีโครงการจัดทำสื่อการสอนของโรงเรียน โดยส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูได้เพิ่มพูน ความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารควรสำรวจความสามารถของครู และ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้อย่างทั่วถึง

กิตติมา ปรีดีติลก (2532) ให้แนวทางในการดำเนินการด้านวัสดุอุปกรณ์ ไว้ดังนี้

1. จัดตั้งศูนย์บริการสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อช่วยในการจัดหาและให้ความสะดวกในการใช้
2. แบ่งแยกสื่อ เป็นประเภท ๆ และเป็นรายวิชา เพื่อสะดวกในการใช้
3. จัดหาสื่อที่ทันสมัย และปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ใช้ได้
4. สำรวจ วิเคราะห์ความต้องการสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ไว้เป็นรายวิชาต่างๆ

5. ฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะในการใช้ รักษาและซ่อมแซม
6. กระตุ้นให้ครูและนักเรียนสนใจการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ให้มากยิ่งขึ้น
7. สถานที่ควรจัดให้เพียงพอกับประเภทของสื่อ
8. ควรมีบุคลากรเพื่อรับผิดชอบในการจัดหาและบริการให้มีประสิทธิภาพ
9. จัดสอนให้รู้จักทำสื่อการสอนประเภทที่สามารถทำขึ้นเองได้

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ คือ

การที่โรงเรียน จัดสรรทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบเหมาะสม และพอเพียงต่อการส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดอาคารเรียนและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จัดสื่อวัสดุอุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณค่า จัดระบบการเงินที่ก่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน จัดระบบข้อมูล เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน (กรณีการ์ ภิญญาคง (2541) สอดคล้องกับกิตานันท์ มลิทอง (2548) ที่ได้กล่าวว่า การอำนวยความสะดวกในการทำงานจะช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี เช่น การจัดหาคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก หรือแม้แต่คอมพิวเตอร์มือถือให้แก่ครูเพื่อสะดวกในการนำไปใช้งาน การแนะนำหรือจัดเก็บรวบรวมเว็บไซต์ด้านการสอนให้แก่ครู เพื่อให้ครูบูรณาการการเรียนการสอนทางเทคโนโลยี รวมถึงการสร้างบทเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์หรือเป็นสื่อกลาง ระหว่างครูผู้สอน นักเรียนหรือผู้ที่สนใจเทคโนโลยีทางการศึกษา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยส่งเสริม การทำงานและพัฒนาความรู้ของครูได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้โรงเรียนต้องวางแผนในการใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ จัดระบบการใช้งาน การควบคุม ดูแล การติดตามบำรุงรักษา ซ่อมแซม จัดหาเพิ่มเติม ให้เพียงพอต่อการใช้งานและเหมาะสมต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านต่างๆ การบริหารงานวัสดุอุปกรณ์ที่ดี จะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลทั้งกับครูและนักเรียน โดยผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป รวมถึงการจัดสถานที่ที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องประกอบการ อุทยานความรู้ เป็นต้น และต้องมีการประเมินผลการใช้งานวัสดุอุปกรณ์ว่าคุ้มค่าหรือไม่ ใช้แล้วเกิดผลลัพธ์ที่น่าพอใจ ตรงตามวัตถุประสงค์ของการใช้หรือไม่เพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแผนการใช้วัสดุอุปกรณ์ในสถานศึกษา ทั้งในด้านการบริหารงานทั่วไป และในด้านการจัดการเรียนการสอนอันเป็นเป้าหมายสำคัญของการบริหารงานของ สถานศึกษา (เสกสิฐ เล้ากิจเจริญ, 2550) เช่นเดียวกับภิญญา แต่งภู (2549) ได้กล่าวว่า สถาบันการศึกษาที่มีความพร้อม ควรจัดสร้างห้องเรียนที่ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ช่วยสอนโดยเฉพาะเพิ่มมากขึ้น โดยภายในห้องเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอและกำหนดให้ห้องคอมพิวเตอร์ใช้สำหรับการสอนได้ ทุกวิชา โดยไม่จำเป็นต้องใช้สอนวิชาคอมพิวเตอร์

เท่านั้น ซึ่งจะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนได้ นอกจากนี้วัสดุอุปกรณ์ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งควรมีจำนวนเครื่องที่เพียงพอต่อการทำงานหรือใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีอุปกรณ์ไว้รองรับเมื่อชิ้นส่วนบางตัวของคอมพิวเตอร์ใช้ไม่ได้ โดยเฉพาะที่ใช้ในการเรียนการสอนหรือใช้ในการทำงานต้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการใช้งาน และควรมีสื่อหรืออุปกรณ์อื่นๆ ที่สนับสนุนการใช้งานคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอด้วย เช่น ลำโพง โปรเจคเตอร์ เป็นต้น และอุปกรณ์ เหล่านี้ควรอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานด้วยเช่นกัน (พงษ์ศิริ ทิพย์โภชนา, 2535)

นิพนธ์ สุขปรีดี (2529) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า สภาพอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาต้องมีความพร้อม เนื่องจากระบบคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน ระบบไฟฟ้าและการหมุนเวียนของอากาศและอุณหภูมิในห้องคอมพิวเตอร์ นับว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ต่อระบบคอมพิวเตอร์ ในการที่สถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนมีสภาพอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน การเลือกระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในโรงเรียนย่อมแตกต่างกัน โรงเรียนหนึ่งอาจมีกระแสไฟสม่ำเสมอโดยที่มีความต่างศักย์คงที่ตลอดเวลา ก็สามารถเลือกคอมพิวเตอร์ใช้งานได้ง่ายกว่าโรงเรียนหรือสถาบันที่อยู่ในสภาพที่ อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก มีข้อจำกัด นอกจากนี้ ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของ อาจารย์โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในมลรัฐจอร์เจีย พบว่า การมีส่วนร่วมของอาจารย์ในการ ตัดสินใจเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในสถาบันการศึกษา การมีสถานที่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ซึ่งเข้าถึงในห้องเรียน และระยะเวลาในการใช้คอมพิวเตอร์มีความสัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ (Jola, 1998 and Eric, 1998)

บทสรุป

การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย ให้มีความพร้อมในการใช้งานมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการ และสะดวกต่อการนำมาใช้ จึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการ ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของคุณ เช่น การจัดห้องคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน การจัดเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับครู การจัดซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปในการสร้างสื่อการสอน หรือโปรแกรมที่ อำนวยความสะดวกในการทำงานของคุณ เป็นต้นกล่าวคือ การที่โรงเรียนได้เตรียม วัสดุ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ไว้ในสถานที่ต่างๆ เช่น ห้องพักครู ห้องสมุด หรือห้องเรียน ซึ่งสร้างความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ได้ทุกที่ ทุกเวลาตามต้องการของคุณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ในที่นี้ หมายรวมถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ แป้นพิมพ์ จอภาพ เป็นต้น รวมถึงโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งต้องเป็นไปตามความต้องการของคุณ มีปริมาณเพียงพอต่อการใช้งาน

มีความสมบูรณ์ สามารถใช้งานได้อย่างเต็มศักยภาพของคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน จากแนวคิดและทฤษฎีที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวคิดเบื้องต้นในการกำหนดปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของคุณ ซึ่งสามารถสรุปเป็นปัจจัย 6 ประการ ได้แก่ 1) อายุ 2) สถานภาพ 3) ระดับการศึกษา 4) ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ 5) ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน และ 6) ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย

ปัญหาการใช้สื่อสังคมออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์อาจไม่เป็นกลาง สามารถที่จะก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง ทั้งด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของสมาชิก หรือผู้รับสื่อสังคมออนไลน์ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจมีทั้งข้อดีและข้อเสียและไม่สามารถควบคุมได้ กรณีที่เผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ ผู้สร้างข้อมูลสามารถเปลี่ยนแปลง แก้ไขและสามารถกำหนดเงื่อนไข ความรับผิดชอบ การควบคุมเนื้อหาสาระได้ขณะที่การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ผู้เผยแพร่ไม่สามารถเป็นผู้กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบได้เอง แต่ผู้ให้บริการสื่อสังคมออนไลน์ จะเป็นผู้กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ ผู้ใช้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงข้อมูลได้ซึ่งมีทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

สื่อสังคมออนไลน์มีความเป็นทางการ และควบคุมการทำงานได้น้อย ขาดความยืดหยุ่น แต่เปิดกว้าง ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ ขาดการเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม การสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลมีการเคลื่อนไหวรวดเร็วกว่าสื่อในรูปแบบเดิม ทำให้สามารถสร้างกระแสต่อสังคมในด้านต่างๆ ทั้งกระแสที่ดีและไม่ดีการละเมิดลิขสิทธิ์และสิทธิส่วนบุคคล อาญากรรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งอาจเป็นภัยคุกคามทางความมั่นคง (พิรงรอง รามสูต ธรรมนันท์, 2556) แต่เป็นความท้าทายของหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานที่เป็นทางการ เช่น รัฐบาล ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ เป็นต้น

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของหน่วยงานราชการอาจมีข้อจำกัด เพราะหน่วยงานราชการจะต้องกำหนดว่า หน่วยงานราชการจะต้องกำหนดบทบาทของตนว่าหน่วยงานของตนอยู่ในตำแหน่งใดของสื่อสังคมออนไลน์โดยหากกำหนดระดับความเป็นทางการในการสื่อสารสื่อสังคมออนไลน์ไว้สูงโอกาสที่จะมีการเข้าถึงของผู้ใช้จะน้อยลงด้วย แต่หากกำหนดระดับความเป็นทางการในการสื่อสารสื่อสังคมออนไลน์ไว้ในระดับที่ต่ำ ความน่าเชื่อถือของหน่วยงานก็จะลดลงตามไปด้วย ในการนำสื่อสังคมออนไลน์ไปใช้ในหน่วยงานรัฐ จะต้องรักษาระดับระหว่างการใช้ประโยชน์การให้ข้อมูล และความเป็นกลางทางการเมือง ในกรณีที่ข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์กลายเป็นประเด็นร้อน บางครั้งจะต้องอธิบายหรือแก้ไขความถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง (Williamson, 2013)

ผลกระทบต่อการศึกษาไทย

แม้การใช้โซเชียลมีเดียจะมีประโยชน์อย่างมากในบทบาทของเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน แต่หากผู้สอนไม่มีการจัดการที่ดีอาจส่งผลกระทบต่อนักเรียนได้ เพราะนักเรียนอาจยังไม่สามารถควบคุมหรือกำกับตนเองให้ใช้งานได้อย่างเหมาะสม ซึ่งข้อดีและข้อเสียของการใช้โซเชียลมีเดียในการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้ (กานดา รุณพงศา สายแก้ว, 2554)

ข้อดี หากมีการใช้งานในทางที่ถูกต้อง จะส่งผลดี ซึ่ง Poore (2013) ได้ยกตัวอย่างไว้ เช่น

1. เป็นการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาให้แก่ผู้เรียน
2. เป็นการฝึกทักษะสื่อสาร การมีส่วนร่วม รวมทั้ง ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคม
3. เป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจ
4. ปรับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเปิด ง่ายต่อการเชื่อมโยง สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมในชั้นเรียน
5. สนับสนุน และรองรับการสื่อสาร 2 ทาง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก หรือการร่วมกันสร้างองค์ความรู้

ข้อเสีย ผลกระทบที่เป็นอุปสรรค และปัญหาจากการใช้โซเชียลมีเดียในการเรียนการสอน สามารถยกตัวอย่างได้ดังนี้ (จุฑามาศ สนทนก, 2555)

1. ความไม่มั่นใจในความเสถียร และความคงอยู่ของเว็บ เพราะส่วนใหญ่โซเชียลมีเดีย เป็นเว็บที่เปิดให้บริการโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ในบางกรณีที่เว็บไซต์ปิดตัวลงโดยไม่ทราบสาเหตุ หรือมีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำงานเกิดขึ้น
2. การเชื่อมโยงระหว่างระบบ และข้อมูลผู้ใช้เพื่อการทำงานร่วมกันในสถานศึกษา หากไม่มีการควบคุม ผู้ใช้ที่อาจขาดความระมัดระวังในการใช้งาน เช่น การโพสต์ข้อความหมิ่นประมาท ก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเอง และองค์กรได้
3. ความปลอดภัย และความเป็นส่วนตัวของข้อมูล หากไม่มีการป้องกันที่ดี อาจมีผู้ไม่ประสงค์ดีนำไปใช้ในทางที่ผิดได้
4. อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องมีราคาสูง หากองค์กรนั้นไม่มีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอ จะทำให้ใช้อุปกรณ์นั้น ๆ ได้ไม่คุ้มค่า เช่น ระบบอินเทอร์เน็ตหรือห้องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน หากไม่มีงบประมาณในการปรับปรุงจะทำให้เกิดความล้าสมัย หรือผู้ปกครองบางท่านที่ไม่สามารถสนับสนุนบุตรหลาน ในการซื้อคอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ตเป็นของตนเอง

5. ขาดการคัดกรองในการสืบค้นข้อมูล และการรับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดการขาดวิจารณญาณในการนำเสนอข้อมูล รวมทั้งทำให้เนื้อหาที่น่าเสนอผิดพลาดได้

ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์

มีนักการศึกษาและนักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2552) ให้ความหมาย เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึงกระบวนการก่อเกิด จัดเป็นพัฒนาการในการรวมตัวกันของคนในชุมชน และสังคมที่สานต่อความสัมพันธ์และช่วยเหลือเกื้อกูล เพื่อให้กระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมเป็นไปในทิศทางที่สังคมคาดหวัง หรือบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

บุญเลิศ รังผึ้ง (2558) ให้ความหมาย เครือข่ายสังคมออนไลน์หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันเป็นสังคม มีการทำกิจกรรมร่วมกับอินเทอร์เน็ต เป็นรูปแบบการสื่อสารข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต

วิกิพีเดีย (Wikipedia, 2012) ให้ความหมาย เครือข่ายสังคมออนไลน์หมายถึง รูปแบบของเว็บไซต์ในการสร้างเครือข่ายสังคม สำหรับผู้ใช้งานในอินเทอร์เน็ตเขียนและอธิบายความสนใจและกิจกรรมที่ได้ทำและเชื่อมโยงกับความสนใจและกิจกรรมของผู้อื่นในรูปแบบบริการเครือข่ายสังคม มักประกอบด้วย การแชร์การส่งข้อความ ส่งอีเมล วีดีโอ เพลง อับโหลด รูป บล็อก จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง สังคมออนไลน์ที่มีการเชื่อมโยงกันเพื่อสร้างเครือข่ายในการตอบสนองความต้องการทางสังคม มีเป้าหมายและความต้องการบางอย่างร่วมกัน เป็นรูปแบบของเว็บไซต์ในการสร้างเครือข่ายสังคมโดยให้บริการผ่านทางหน้า เว็บและเชื่อมโยงกับความสนใจของผู้อื่นในรูปแบบบริการเครือข่ายสังคม

ผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) เป็นปรากฏการณ์ของการเชื่อมต่อระหว่างบุคคลในโลกอินเทอร์เน็ต และยังหมายรวมถึง การเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายกับเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้ เครือข่ายสังคม ประกอบด้วยบุคคลที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในเครือข่ายสังคม หรือตามบรรทัดฐานที่ได้รับถ่ายทอดเท่านั้น แต่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลยังอยู่บนพื้นฐานของการรับรู้และการตัดสินใจในการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน (กตিকা สายสุนีย์, 2555)

ผลกระทบของเครือข่ายสังคมออนไลน์มีผลกระทบทั้งในเชิงบวก และเชิงลบผลกระทบเชิงบวก ดังนี้ 1) เป็นสื่อในการนำเสนอผลงานของตัวเอง เช่น งานเขียน รูปภาพ วีดีโอต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อื่นได้เข้ามาชื่นชมและแสดงความคิดเห็น 2) เป็นสื่อที่ใช้ในการแบ่งปันข้อมูล รูปภาพ ความรู้ให้กับผู้อื่น สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในสิ่งที่สนใจร่วมกันได้ เป็นคลังข้อมูลความรู้ขนาดย่อม 3) เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับต่างๆ 4) เป็นเครือข่ายกระชับมิตร สร้างความสัมพันธ์

ที่ติดจากเพื่อนสู่เพื่อนได้ 5) เป็นเครื่องมือช่วยในการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสื่อสารได้หลายรูปแบบ 6) เป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาชุมชน โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเชื่อมต่อประชาชนในชุมชนกับกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน 7) เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ 8) ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ด้วยช่องทางที่สะดวกและรวดเร็ว

ผลกระทบเชิงลบ มีดังนี้ 1) เป็นช่องทางที่ถูกละเมิดลิขสิทธิ์ขโมยผลงานหรือถูกแอบอ้างได้ง่าย หากผู้ใช้รู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือขาดวิจระญาณในการใช้งาน 2) หากใช้หมกมุ่นกับการเข้าร่วมเครือข่ายสังคมออนไลน์มากเกินไปอาจส่งผลเสียต่อสุขภาพ และอาจทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนลดลง อีกทั้งจะทำให้เสียเวลาถ้าผู้ใช้ยังไม่รู้คุณค่า 3) เป็นช่องทางที่สามารถวิพากษ์วิจารณ์กระแสสังคมในเกี่ยวกับเชิงลบ และอาจทำให้เกิดกรณีพิพาทบานปลาย 4) ภัยคุกคามจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ (ผลกระทบของเครือข่ายสังคมออนไลน์, 2558)

ผลกระทบของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

ผลกระทบเชิงบวก

เพิ่มความสะดวกสบายในการสื่อสาร การบริการและการผลิต ชีวิตคนในสังคมได้รับความสะดวกสบาย เช่น การติดต่อผ่านธนาคารด้วยระบบธนาคารที่บ้าน (Home Banking) การทำงานที่บ้าน ติดต่อสื่อสารด้วยระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การบันเทิงพักผ่อนด้วยระบบมัลติมีเดีย เป็นต้น

เป็นสังคมโลกแห่งการสื่อสารเกิดขึ้น โดยสามารถเอาชนะเรื่องระยะทาง เวลา และสถานที่ได้ ด้วยความเร็วในการติดต่อสื่อสารที่เป็นเครือข่ายความเร็วสูง และที่เป็นเครือข่าย แบบไร้สาย ทำให้มนุษย์สามารถติดต่อถึงกันอย่างรวดเร็ว

มีระบบผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ในฐานะข้อมูลความรู้ เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านที่เกี่ยวข้องกับ สาธารณสุขและการแพทย์ แพทย์ที่อยู่ในชนบทก็สามารถวินิจฉัยโรคจากฐานข้อมูลความรู้ของ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางการแพทย์ ในสถาบันการแพทย์ที่มีชื่อเสียงได้ทั่วโลก หรือใช้วิธีปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในระบบทางไกลได้ด้วย

เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างโอกาสให้คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาสจากการพิการทางร่างกาย เกิดการสร้างผลิตภัณฑ์ช่วยเหลือคนพิการ ให้สามารถพัฒนาทักษะและความรู้ได้ เพื่อให้คนพิการเหล่านั้นสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ผู้พิการจึงไม่ถูกทอดทิ้งให้เป็นภาระของสังคม

ภาพประกอบ 13 ผลกระทบของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเกิดการศึกษาในรูปแบบใหม่ กระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียน โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการสอน (Computer-Assisted Instruction : CAI) และการเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์ (Computer-Assisted Learning : CAL) ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น ไม่ซ้ำซากจำเจผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วย นอกจากนี้ยังมีบทบาทต่อการนำมาใช้ในการสอนทางไกล (Distance Learning) เพื่อผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้อีกด้วย

การทำงานเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น กล่าวคือช่วยลดเวลาในการทำงานให้น้อยลง แต่ได้ผลผลิตมากขึ้น เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยคิดบัญชี การสร้างกราฟ แผนภูมิ ออกแบบงานลักษณะต่าง ๆ เป็นต้น

ผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากการบริโภคสินค้าที่หลากหลายและมีคุณภาพดีขึ้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความแปลกใหม่และหลากหลายมากยิ่งขึ้น ผู้ผลิตผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อได้ตามต้องการ และช่องทางทางการค้าก็มีให้เลือกมากขึ้น เช่น การเลือกซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ตและการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ผลกระทบเชิงลบ

ก่อให้เกิดความเครียดในสังคมมากขึ้น เนื่องจากมนุษย์ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง เคยทำอะไรแบบใดมักจะชอบทำอย่างนั้นไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง แต่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปเปลี่ยนแปลง บุคคลที่รับต่อการเปลี่ยนแปลงไม่ได้จึงเกิดความวิตกกังวล จนกลายเป็นความเครียด กล่าวคือ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศจะทำให้ คนตกงาน เพราะสิ่งเหล่านี้จะเข้ามาทดแทนมนุษย์

ก่อให้เกิดการรับวัฒนธรรม หรือแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของคนในสังคมโลกทำให้ พฤติกรรมที่แสดงออก ด้านการแต่งกาย และการบริโภคเปลี่ยนแปลงไป การมอมเมาเยาวชน ในรูปของเกมส์อิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอารมณ์และจิตใจของเยาวชน เกิดการกลืน วัฒนธรรมดั้งเดิมซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ของสังคมนั้นๆ

ภาพประกอบ 14 ผลกระทบเชิงลบของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

ก่อให้เกิดผลด้านศีลธรรม การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วในระบบเครือข่ายมีผล ก่อให้เกิดโลกไร้พรมแดน แต่เมื่อพิจารณาศีลธรรมของแต่ละประเทศพบว่ามีความแตกต่างกัน ประเทศต่าง ๆ ผู้คนอยู่ร่วมกันได้ด้วยจารีตประเพณี และศีลธรรมดั้งเดิมของประเทศนั้น ๆ การแพร่ภาพหรือข้อมูลข่าวสารที่ไม่ดีไปยังประเทศต่าง ๆ มีผลกระทบต่อความรู้สึกของคนในประเทศ นั้น ๆ ที่นับถือศาสนาแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมของคนในสังคมลดน้อยลง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิด ความสะดวก รวดเร็วในการสื่อสาร และการทำงาน แต่ในอีกด้านหนึ่งการมีส่วนร่วมของกิจกรรมทาง สังคมที่มีการพบปะสังสรรค์กันจะมีน้อยลง ผู้คนมักอยู่แต่ที่บ้านหรือที่ทำงานของตนเองมากขึ้น

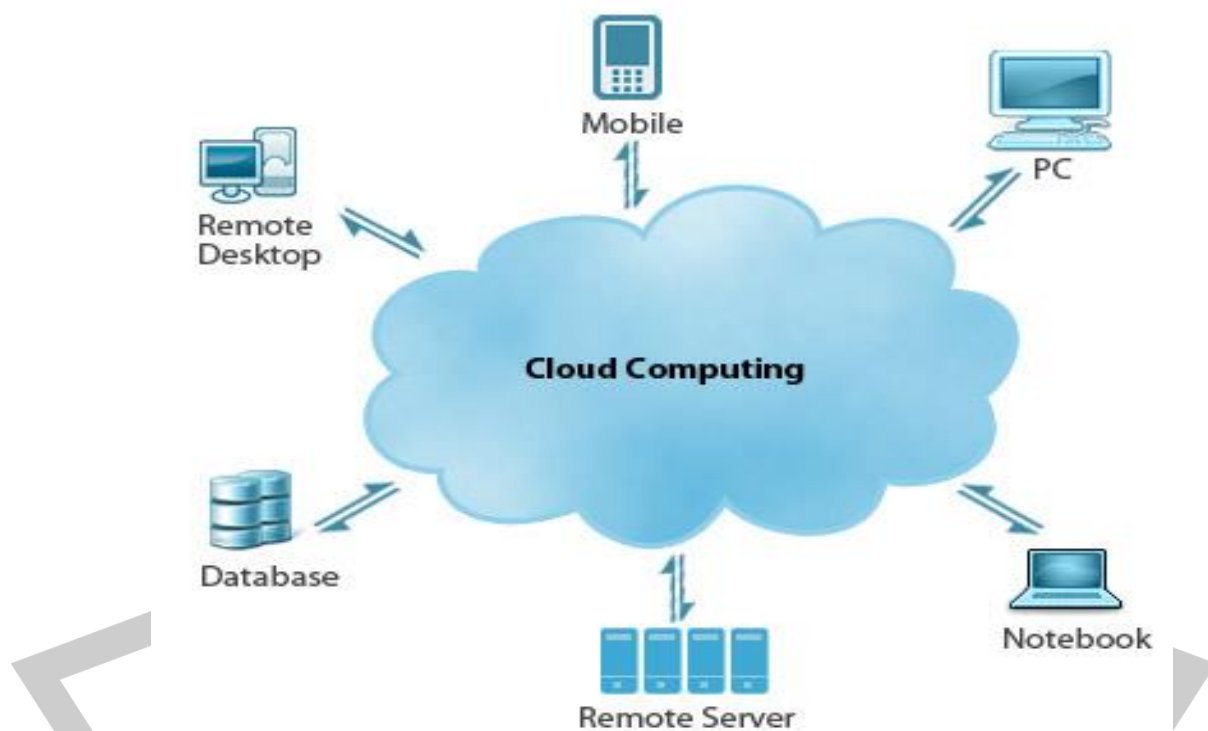
การละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลโดยการเผยแพร่ข้อมูลหรือรูปภาพต่อสาธารณชน ซึ่งข้อมูลบางอย่างอาจไม่เป็นจริงหรือยังไม่ได้พิสูจน์ความถูกต้องออกสู่สาธารณชน ก่อให้เกิดความ เสียหายต่อบุคคลโดยไม่สามารถป้องกันตนเองได้ การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เช่นนี้ต้องมีกฎหมาย ออกมาให้ความคุ้มครองเพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในทางที่ถูกต้อง

เกิดช่องว่างทางสังคม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจะเกี่ยวข้องกับการลงทุน ผู้ใช้จึงเป็นชนชั้นในอีกระดับหนึ่งของสังคม ในขณะที่ชนชั้นระดับรองลงมาไม่มีโอกาสใช้ และผู้ที่ยากจนก็ไม่มีโอกาสรู้จักกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

อาชญากรรมบนเครือข่าย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดปัญหาใหม่ๆ ขึ้น เช่น ปัญหาอาชญากรรม ตัวอย่างเช่น อาชญากรรมในรูปแบบของการขโมยความลับ การขโมยข้อมูลสารสนเทศ การให้บริการ สารสนเทศที่มีการหลอกลวง รวมถึงการบ่อนทำลายข้อมูลและไวรัส

ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ นับตั้งแต่คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการทำงาน การศึกษา บันเทิง ฯลฯ การจ้องมองคอมพิวเตอร์เป็นเวลานาน ๆ มีผลเสียต่อสายตาซึ่งทำให้สายตาผิดปกติ มีอาการแสบตา เวียนศีรษะ นอกจากนี้ยังมีผลต่อสุขภาพจิต เกิดโรคทางจิตประสาท

การเชื่อมต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ แบบ Cloud

ภาพประกอบ 15 การเชื่อมต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ แบบ cloud

Cloud คือ การทำงานร่วมกันของเซิร์ฟเวอร์จำนวนมาก โดยแบ่งชั้นการประมวลผล ออกจากชั้นเก็บข้อมูล ชั้นการประมวลผล (Computing Layer) เป็นการร่วมกันทำงานของเซิร์ฟเวอร์จำนวนมาก แม้มีเซิร์ฟเวอร์ใดเสียหาย ก็จะไม่ส่งผลกับการใช้งานของลูกค้า เพราะจะสวิตซ์การทำงาน

ไปยังเซิร์ฟเวอร์ตัวอื่นแทนโดยอัตโนมัติในทันที เว็บหรือเซิร์ฟเวอร์เสมือนจะทำงานประมวลผล ในขั้นนี้ ซึ่งระบบจะแบ่งทรัพยากร CPU, Memory ให้ตามจำนวนที่ใช้งาน และแยกทรัพยากรกับ ผู้อื่นอย่างชัดเจน พร้อม Firewall ป้องกันระบบของท่านจากผู้อื่น ชั้นเก็บข้อมูล (Storage Layer) เป็นการทำงานร่วมกันของระบบเก็บข้อมูลแบบ SAN ที่มีความเสถียร และความเร็วสูง โดยสามารถ ย้ายไปใช้งาน SAN สำรองได้ทันทีที่เกิดเหตุขัดข้องเสียหายของอุปกรณ์หลัก โดยส่วนใหญ่จะใช้ SAN อย่างน้อย 2 ตัว ซึ่งมีข้อมูลที่เหมือนกัน (Replicate) ตลอดเวลา ข้อมูลต่าง ๆ ของลูกค้าจะถูกเก็บไว้ ที่ขั้นนี้ เครือข่ายเน็ตเวิร์คความเร็วสูงจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างชั้นการประมวลผล และชั้นเก็บข้อมูล เพื่อให้มั่นใจว่าสามารถรับส่งข้อมูลได้อย่างทันใจตลอดเวลา ระบบ Cloud บางแบบยังรองรับ การขยายหรือหดตัวโดยอัตโนมัติสำหรับเซิร์ฟเวอร์เสมือน หรือเว็บของลูกค้า เมื่อการใช้งานเพิ่ม หรือลดตามที่ได้กำหนดไว้

ดังนั้น ด้วยระบบ Cloud แท้จริง โดยการทำงานร่วมกันของเซิร์ฟเวอร์จำนวนมาก และการแยกส่วนของการทำงานแบบเป็นระบบนี้ ทำให้การทำงานของเว็บหรือเซิร์ฟเวอร์เสมือนของท่าน ไม่ติดขัด และมั่นใจได้ตลอดเวลา แตกต่างจากเว็บโฮสติ้ง หรือ เซิร์ฟเวอร์ธรรมดาทั่วไป ที่หากเกิดการ ติดขัดเสียหายของอุปกรณ์นั้นๆ ก็จะทำให้การทำงานหยุดลงโดยไม่มีระบบทดแทน ผู้ให้และผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์

1. กลุ่มผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network Service : SNS)

1.1 สร้างและประกาศตัวตน (Identity Network)

1.1.1 Facebook

1.1.2 Twitter

1.1.3 Bloggang

1.2 สร้างและประกาศผลงาน (Creative Network)

1.2.1 YouTube

1.2.2 Flickr

1.3 ความชอบหรือคลั่งไคล้ในสิ่งเดียวกัน (Passion Network)

1.3.1 Ning

1.3.2 Digg

1.3.3 Pantip

1.4 เวิร์กทำงานร่วมกัน (Collaboration Network)

1.4.1 Wikipedia

1.4.2 Google Earth

1.5 ประสบการณ์เสมือนจริง (Virtual Reality)

1.5.1 Second Life

1.5.2 World of Warcraft

1.6 เครือข่ายเพื่อการประกอบอาชีพ (Professional Network) ลิงด์อิน (LinkedIn)

1.7 เครือข่ายที่เชื่อมต่อกันระหว่างผู้ใช้ (Peer to Peer : P2P)

1.7.1 Skype

1.7.2 BitTorrent

2. กลุ่มผู้ใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์

2.1 กลุ่ม Generation Z กลุ่มผู้มีอายุอยู่ระหว่าง 6-10 ปี ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ด้วยตนเองผ่านเกมออนไลน์

2.2 กลุ่ม Generation Y และ Generation D (Digital) ผู้มีอายุระหว่าง 15-30 ปี จะใช้เพื่อความบันเทิงและการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มเพื่อน

2.3 กลุ่ม Generation X ผู้มีอายุระหว่าง 30-45 ปี ใช้เป็นเครื่องมือทางการสื่อสารการตลาด การค้นหาความรู้ การอ่านข่าวสารประจำวัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จิราภรณ์ ศรีนาค (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ประเภท รูปแบบ เนื้อหา และการใช้ สื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาประเภทของสื่อสังคม ออนไลน์ที่ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์เลือกใช้ 2) เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของสื่อสังคม ออนไลน์ 3) เพื่อศึกษาเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ใช้ในการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และ 4) เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 28 คน และการวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวอย่างสื่อสังคมออนไลน์ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพอาชีพพนักงานเรียน/นักศึกษา โดยสื่อสังคมออนไลน์ประเภทเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะ Facebook คือ ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้ใช้รู้จักและนิยมใช้มากที่สุด ทั้งนี้ รูปแบบในการนำเสนอสารของสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า Facebook คือสื่อสังคมออนไลน์ที่มี รูปแบบโดดเด่นมากที่สุด โดยเฉพาะรูปแบบการให้ผู้รับสารมีส่วนร่วม (Interactive) ที่สามารถทำการสื่อสารแบบ VDO Call ได้ ด้านเนื้อหาการใช้สื่อสังคมออนไลน์นั้น มีลักษณะของการใช้สื่อ สังคมออนไลน์เพื่อเสริมกับ

การใช้สื่อเดิม เป็นลักษณะที่พบมากที่สุด และเนื้อหาในการแสดงตัวตน ที่พบคือ กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ไม่ใช้ชื่อหรือรูปภาพของตนเองในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และ ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาพูด ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่มือสารส่วนใหญ่อยู่ในระดับเริ่มต้น ความสัมพันธ์ คือ บุคคลทั่ว ๆ ไป หรือเพื่อนใหม่และไม่มีที่ตั้งกฎ บรรทัดฐานหรือกติกาการใช้งานไว้ ด้านวัตถุประสงค์การใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการ พูดคุย สนทนามากที่สุด รองลงมาคือ ใช้เพื่อความบันเทิง และใช้เพื่อรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งส่งผล กระทบเชิงบวก ทำให้ได้รู้เหตุการณ์ได้ อย่างรวดเร็ว สามารถช่วยให้การตัดสินใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น และช่วยให้ได้กลับไปคุยกับ เพื่อนเก่า พบปะเพื่อนใหม่ ๆ และผลกระทบเชิงลบ พบว่า สื่อ สังคมออนไลน์ทำให้ความสัมพันธ์ของ บุคคลในโลกของความเป็นจริงลดลง และส่งผลต่อความ ถูกต้องของข้อมูลข่าวสารที่ใช้สื่อสารลดลง ด้วย จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ด้านระยะเวลา การใช้สื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มผู้ใช้สื่อสังคม ออนไลน์ส่วนใหญ่มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ แบบต่อเนื่อง โดยมีการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ทุกวัน แม้จะจำนวนเวลาที่ต่างกันหรือช่วงเวลา ที่ ต่างกัน ก็ยังมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อตอบสนอง ความต้องการของตนเองที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งความสัมพันธ์กับผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบ โดยมีระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ส่วนการสร้างตัวตนผ่านการเลือกใช้ชื่อและรูปภาพเพื่อสร้าง อัตลักษณ์ การใช้ภาษาในการ แสดงออก การสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ และการเคารพกฎ/ กติกาต่างๆ ที่ตนเองและผู้ใช้ คนอื่นๆ ตั้งไว้ มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้ ยังมีความสัมพันธ์กับผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบ โดยมีระดับ ความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

จุฑามาศ เฮงประเสริฐ (2556) ได้ทำการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนา การคิดวิเคราะห์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัด หนองผากองการศึกษาเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.88 อยู่ในเกณฑ์ความพึงพอใจ ระดับเหมาะสมมากที่สุด และผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอมิกา เหมมินทร์ (2556) ได้ทำการวิจัยพฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ ได้จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Media) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครมีประสบการณ์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ 3 ปีขึ้นไปมากที่สุด ประชาชนใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ Facebook บ่อยที่สุด ช่องทางที่ประชาชนใช้เครือข่าย สังคมออนไลน์บ่อยที่สุดคือ Smartphone ประชาชนส่วนใหญ่เปิดบริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้

ตลอดทั้งวัน ช่วงเวลาที่ประชาชนใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุดคือ 18.00-06.00 น. ประชาชนมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ 1-3 ชั่วโมงต่อวันมากที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพูดคุยกับเพื่อนมากที่สุด และคุณสมบัติของเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ประชาชนชอบมากที่สุดคือ ทำให้ทราบข่าวสารรวดเร็ว โดยเว็บไซต์เป็นแหล่งหรือสื่อที่ทำให้ประชาชนสนใจใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพสถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยะภา วรณสมพร (2556) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการใช้เฟสบุ๊กของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการใช้เฟสบุ๊กของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัด เชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ซึ่งทำการ เก็บข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเลือกจากนักศึกษามีบัญชีผู้ใช้ (Account) ของเฟสบุ๊ก จากนั้นจึงแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บ ข้อมูลในช่วงเดือน เมษายน พ.ศ. 2556 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากเป็นเพศหญิง โดยส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 22 ปี มีรายได้ระหว่าง 2,001-5,000 บาท กลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 มากที่สุด ส่วนใหญ่ศึกษาใน คณะมนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์/ศิลปศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเข้าใช้งาน เฟสบุ๊กทุกวัน เข้าใช้งานโดยโทรศัพท์มือถือ (Smartphone) โดยใช้ระบบปฏิบัติการ Android มาก ที่สุด โดยใช้ Free WIFI ในการเข้าใช้งาน ส่วนใหญ่ใช้เครือข่าย AIS สถานที่ที่เข้าใช้งานเฟสบุ๊ก มากที่สุดคือ มหาวิทยาลัย โดยในแต่ละครั้งใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง และช่วงเวลาที่เข้าใช้งานเฟสบุ๊ก มากที่สุดคือ 18.01-21.00 น. ภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง เลือกลงใช้ประโยชน์จากเฟสบุ๊ก “เพื่อแสวงหา ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ทั้งเรื่องของเพื่อน คนรู้จักและเรื่องทั่วไป” “เพื่อต้องการความบันเทิง สนุกสนาน และความแปลกใหม่” “เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมกับกลุ่มเพื่อน” “เพื่อแสดง ความคิดเห็นในประเด็นที่ตนสนใจ” “เพื่อสนทนากับเพื่อนและคนอื่น ๆ” “เพื่อโพสต์รูปและ เรื่องราวของตนเอง” อยู่ในระดับมาก รองลงมา “เพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์” “เพื่อการ สร้างรายได้” อยู่ในระดับปานกลาง และน้อยที่สุดคือ “เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็นและระดมความคิด ในกลุ่มเพื่อน” อยู่ในระดับน้อย ภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจในการใช้ เฟสบุ๊กเกี่ยวกับ “ความสะดวกรวดเร็วและง่ายต่อการรับข่าวสาร” “ได้รับข้อมูลที่มีความทันสมัย” “ติดต่อสื่อสารกับเพื่อนและคนอื่นๆได้อย่างรวดเร็วและประหยัดเวลา” “ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน” “มีรูปแบบการนำเสนอที่ดึงดูด น่าสนใจ” “สามารถแสดงออกถึงความคิดเห็นต่าง ๆ

งานวิจัยในต่างประเทศ

Safran (2010) ทำการศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการศึกษา ซึ่งพบว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่นักเรียนทุกคนรู้จัก เข้าใจ และเคยใช้บริการใดบริการหนึ่งของสื่อสังคมออนไลน์โดยการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนแบบร่วมมือก่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้สูงสุด ช่วยให้ครูสามารถสื่อสารกับผู้เรียนได้ง่าย ลดปัญหานักเรียนไม่กล้าถามครูในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสื่อสังคมออนไลน์ยังเป็นสื่อที่สะท้อนความรู้หรือผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ง่าย นักเรียนสามารถสะท้อนความคิดของตนเองลงในเครื่องมือเหล่านั้น และเกิดการสื่อสาร แสดงความคิดเห็น หรือให้คำแนะนำ โดยมีปฏิสัมพันธ์กันในระดับเครือข่ายได้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

MaPherson Nunes (2011) ได้ศึกษาปัจจัยทางด้านผู้สอน ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนด้วยสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้บนสื่อออนไลน์ พบปัจจัยที่สำคัญจากผู้สอน คือ ทักษะและวิธีการออกแบบการสอนของผู้สอน ทักษะการสอนผ่านสื่อออนไลน์ และการเลือกใช้อุปกรณ์การเรียนรู้ออนไลน์ ที่ได้รับการออกแบบเป็นพิเศษ นอกจากผู้สอนจะมีความเชี่ยวชาญในรายวิชา และทักษะการฝึกอบรมที่ใช้กันทั่วไปแล้ว ผู้สอนยังจะต้องมีความสามารถในการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้และระบบเครือข่ายเพิ่มเติมอีกด้วย ผู้สอนที่เปี่ยมด้วยแรงจูงใจ และผู้เรียนที่มีความสนใจ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ทั้งผู้สอนและผู้เรียนจำเป็นต้องทราบข้อมูล และมีทักษะการสื่อสารและทางสังคมก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์

Hinostroza (2011) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกรณีศึกษาความเชื่อของครูเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่ทำให้เกิดรูปแบบของวิธีการที่ครูใช้คอมพิวเตอร์ในการสอนในชั้นเรียน โดยเชื่อว่าคอมพิวเตอร์เป็นทรัพยากรด้านการสอนที่ช่วยครูในการพัฒนากลยุทธ์การสอนของพวกเขา ที่มีการจัดเข้าแทนที่เกี่ยวกับครูในบทบาทของพวกเขาในเรื่องการจัดการฝึกซ้อมของนักศึกษาในเรื่อง เครื่องมืออุปกรณ์ และทำหน้าที่เป็นเครื่องมือการจัดการด้านชั้นเรียน

Lind (2012) ได้ศึกษาถึงการบูรณาการเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน โดยทดลองกับนักเรียนระดับ (Grade) 4 และ 5 Lind ได้สร้างหลักสูตรสำหรับกลุ่มตัวอย่างของเขา โดยใช้บทเรียนออนไลน์แบบเว็บแคสต์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) เอนไซม์โคบีเดีย ซีดีรอม และอินเทอร์เน็ต พบว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมาก ให้ความร่วมมือในทุก ๆ ด้านและเข้าใจบทบาทของตนได้เป็นอย่างดี

Marquez (2011) ได้ศึกษาและวิเคราะห์สื่อสังคมออนไลน์จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ Facebook, Twitter และ LinkedIn ผลการศึกษาพบว่า Facebook เป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยถูกใช้งานในการสื่อสาร พูดคุย เผยแพร่ข้อความ 70 รูปภาพ วิดีโอและถูกใช้ในเชิงธุรกิจมากที่สุด เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ได้

เป็นอย่างดี Twitter ถูกสร้างขึ้นในปี 2006 มีการใช้งานในลักษณะของ Blog แต่เป็น Blog ขนาดเล็ก พิมพ์ข้อความได้ครั้งละไม่เกิน 140 ตัวอักษร และถูกใช้งานในด้านของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือใช้ส่งข้อความ สื่อสารระหว่างกัน และ Linkin เป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่ถูกใช้ในเชิงธุรกิจเป็นหลัก ใช้ในการสื่อสาร พบปะ พูดคุยกันในด้านธุรกิจจากการศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะต่าง ๆ รวมทั้งเจตคติในการเรียน และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน สื่อสังคมออนไลน์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างเครื่องมือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวน 1,073 คน เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 7 แห่ง
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวน 285 คน ซึ่งใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยเทียบตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, YouTube, Line,

Twitter, Instagram

ตอนที่ 3 สภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอน
ของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบแนวคิดในงานวิจัย เกี่ยวกับปัจจัย
ที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา
แล้วนियามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

2. ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ซึ่งเหมาะสมที่จะใช้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ สถานภาพ
ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 การใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, YouTube, Line,
Twitter, Instagram ได้แก่หัวข้อ ดังนี้

1. ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ประเภทใดเป็นประจำ
2. ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ช่วงเวลาใด
3. จำนวนครั้งในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าวเฉลี่ยต่อวัน
4. ระยะเวลาในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เฉลี่ยต่อชั่วโมงต่อสัปดาห์
5. จุดประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าว
6. สืบหาข้อมูลจากเว็บไซต์ใดบ้าง
7. เข้าใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าวจากแหล่งใด
8. ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

ตอนที่ 3 สภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอน
ของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ประกอบด้วย
ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน และด้าน
ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายปิด

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบ
แบบสอบถาม และหาค่า IOC ของแบบสอบถาม ว่ามีความเหมาะสม ความชัดเจนของข้อคำถาม

เนื้อหาครอบคลุมในที่ต้องการถาม และสามารถวัดได้ตรงวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป นำไปใช้ในแบบสอบถาม

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนภาษาที่ใช้ และตัดข้อคำถามที่ซ้ำซ้อนหรือมีความหมายคล้ายคลึงกันออก โดยข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน และด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

6. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ให้ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง เพื่อแก้ไขครั้งสุดท้าย ก่อนนำไปทดลองใช้

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงของการวิจัย จำนวน 50 ชุด จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยใช้สูตรครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขอย่างสมบูรณ์ จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริงสำหรับนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการติดต่อขอหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ ครูผู้สอน ตอบแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามแจกให้ครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงกันยายน จำนวน 285 ฉบับ

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามตามที่ได้แจกไว้ในโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง สามารถเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาได้ 285 ฉบับ และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุด แล้วจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer) โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง
 2. ข้อมูลที่เป็นแบบให้เลือกตอบและเติมข้อความ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3. ข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้
- 5 คะแนน หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นมากที่สุด
 - 4 คะแนน หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นมาก
 - 3 คะแนน หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นปานกลาง
 - 2 คะแนน หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นน้อย
 - 1 คะแนน หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยวิธีจัดแบ่งช่วงของค่าเฉลี่ย เพื่อเป็นค่ามาตรฐานสำหรับเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าสถิติร้อยละ (Percentage)

สูตรการหาค่าร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ

F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

สูตรการหาค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สูตรการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$S.D. = \frac{\sqrt{N \sum X^2 - (\sum X)^2}}{N(N-1)}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

\sum แทน ผลรวม

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

พหุ ประถมศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N แทน จำนวนครู

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

1. ผลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา นำเสนอในรูปแบบของตาราง แสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ตาราง 2 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
21-35 ปี	116	59.8
36-45 ปี	85	20.1
46-60 ปี	84	20.1
รวม	285	100.0
2. สถานภาพ		
ครูผู้สอน	285	100.0
รวม	285	100.0
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	194	64.9
ปริญญาโท	91	35.1
ปริญญาเอก	0	0.0
รวม	285	100.0

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ครูสอน จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 ส่วนใหญ่อายุ 21-35 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 64.9

2. ผลการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, YouTube, Line, Twitter, Instagram นำเสนอในรูปแบบของตาราง แสดงจำนวนและร้อยละครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ตาราง 3 ผลการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ประเภทใดเป็นประจำ		
Facebook	140	57.1
Line	79	23.5
Youtube	47	14.1
Instagram	19	5.3
Twitter	0	0.0
รวม	285	100.0
2. ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ช่วงเวลาใด		
00.01น.-06.00น.	19	5.3
06.01น.-12.00น.	87	26.4
12.01น.-18.00น.	38	11.2
18.01น.-24.00น.	141	57.1
รวม	285	100.0
3. จำนวนครั้งในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าวเฉลี่ยต่อวัน		
เฉลี่ย 1-5 ครั้ง/วัน	174	67.3
เฉลี่ย 6-10 ครั้ง/วัน	82	24.1
มากกว่า 10 ครั้ง/วัน	29	8.6
รวม	285	100.0

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4. ระยะเวลาในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เฉลี่ยต่อชั่วโมงต่อสัปดาห์		
น้อยกว่า 11 ชั่วโมง	47	14.1
11-20 ชั่วโมง	163	62.4
21-41 ชั่วโมง	75	23.5
42-76 ชั่วโมง	0	0.0
รวม	285	100.0
5. จุดประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าว		
เพื่อความบันเทิง เช่น ดูหนัง ฟังเพลง	79	23.5
ใช้ในการติดต่อสื่อสาร	116	50.1
ดูข้อมูลข่าวสารทั่วไป เช่น ข่าวสารประจำวัน	38	11.2
ค้นคว้าข้อมูลเพื่อการศึกษาหรือการวิจัย	52	15.2
รวม	285	100.0
6. สืบหาข้อมูลจากเว็บไซต์ใดบ้าง		
Google	196	73.7
Pantip	0	0.0
Blog	51	15.1
เว็บไซต์ข่าวต่าง ๆ	0	0.0
เว็บไซต์หน่วยงาน	38	11.2
รวม	285	100.0

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
7. เข้าใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าว จากแหล่งใด		
คอมพิวเตอร์หรือโน้ตบุ๊ก	104	32.3
แท็บเล็ต	19	5.3
โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟน	162	62.4
รวม	285	100.0
8. ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการใช้เทคโนโลยี สื่อสังคมออนไลน์		
ไม่สามารถสืบค้นแหล่งที่มาข่าวสารได้	18	5.3
ปัญหาข่าวเท็จ ข่าวลวง หรือพบเพจ ซ้ำซ้อน ข่าวสารไม่อัปเดต	216	79.6
ข่าวมีข้อมูลไม่น่าเชื่อถือ	51	15.1
รวม	285	100.0

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ประเภท Facebook จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมาคือ Line จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ช่วงเวลา 18.01น.-24.00น. จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมาคือ 06.01 น.-12.00 น. จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 จำนวนครั้งในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เฉลี่ย 1-5 ครั้ง/วัน จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3 รองลงมาคือ เฉลี่ย 6-10 ครั้ง/วัน จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 ระยะเวลาในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เฉลี่ยต่อชั่วโมงต่อสัปดาห์ 11-20 ชั่วโมง จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมาคือ 21-41 ชั่วโมง จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 จุดประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ใช้ในการติดต่อสื่อสาร จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 50.1 รองลงมาคือ เพื่อความบันเทิง เช่น ดูหนัง ฟังเพลง จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 สืบหาข้อมูลจากเว็บไซต์ Google จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 73.7 รองลงมาคือ Blog จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 เข้าใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์จากแหล่ง โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟน จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมาคือ คอมพิวเตอร์หรือโน้ตบุ๊ก จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 ปัญหาและอุปสรรคที่

พบในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ปัญหาข่าวเท็จ ข่าวลวง หรือพบเพจเข้าช้อน
ข่าวสารไม่อัปเดต จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 79.6 รองลงมาคือ ข่าวมีข้อมูลไม่น่าเชื่อถือ
จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1

ผลการสภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของ
ครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ประกอบด้วย 3 ด้าน
ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน ด้านความพร้อม
ของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์
มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 29

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับปัจจัย
ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์			
1. ผู้สอนมีความเข้าใจวิธีการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์	3.46	1.09	มาก
2. ผู้สอนมีการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์นอกเวลาเรียนเพื่อ ค้นคว้าหาความรู้	3.26	1.06	ปานกลาง
3. ผู้สอนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ใช้เทคโนโลยีสื่อ สังคมออนไลน์ได้	3.07	1.03	ปานกลาง
4. ผู้สอนมีทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์ในการสอน	3.16	0.88	ปานกลาง
5. ผู้สอนมีการจัดสรรสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการเรียนรู้อย่าง เหมาะสม เช่น Line ใช้สนทนาส่วนตัว Facebook ใช้นำเสนอ งาน และ Youtube ใช้ค้นคว้าแบบวีดิทัศน์ เป็นต้น	2.76	0.80	ปานกลาง
6. ผู้สอนสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสอนวิชาของตนได้	3.06	1.08	ปานกลาง
7. ผู้สอนเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์สำเร็จรูปได้เหมาะกับเนื้อหาที่ สอน	2.97	0.89	ปานกลาง
8. ผู้สอนเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้เหมาะสมกับแผนจัดการ เรียนรู้ที่ตั้งไว้	3.13	1.06	ปานกลาง
9. ผู้สอนรู้วิธีเข้าใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างถูกต้อง	3.03	1.03	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับปัจจัย
10. ผู้สอนเข้าใจจริยธรรมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างดี	2.95	0.90	ปานกลาง
รวม	3.26	1.03	ปานกลาง
ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน			
1. มีการกำหนดนโยบายการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์	3.06	1.03	ปานกลาง
2. มีการจัดโครงการพัฒนาบทเรียนบนสื่อสังคมออนไลน์	3.07	1.03	ปานกลาง
3. มีการประเมินผลการจัดการสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน	3.76	1.09	มาก
4. มีการประเมินผลการพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน	3.26	1.08	ปานกลาง
5. มีการจัดงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์	3.66	1.06	มาก
6. มีการจัดงบประมาณจัดซื้อเทคโนโลยีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนสื่อสังคมออนไลน์	2.86	0.88	ปานกลาง
7. มีการจัดงบประมาณบำรุงรักษาซ่อมแซมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเครือข่าย	2.95	0.99	ปานกลาง
8. มีการส่งเสริมให้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับเรื่องเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์	3.03	1.03	ปานกลาง
9. มีบุคลากรคอยให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์	2.87	0.90	ปานกลาง
10. เปิดโอกาสให้ร่วมวางแผนการจัดการจัดหาเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.16	1.03	ปานกลาง
รวม	3.63	1.06	มาก
ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย			
1. ผู้สอนมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ไว้ใช้สำหรับในห้องเรียน	3.06	0.99	ปานกลาง
2. ผู้สอนมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่ายไว้ในห้องต่าง ๆ เพื่อสะดวกต่อการใช้งาน	2.87	0.96	ปานกลาง
3. ผู้สอนรู้รูปแบบของเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ที่มีความง่ายต่อการใช้งาน และง่ายต่อการให้บริการ ทันสมัยดี	3.24	1.06	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับปัจจัย
4. ผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสังคมออนไลน์เผยแพร่ข้อมูลหรือแลกเปลี่ยน แบ่งปันซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนหรือคนที่รู้จัก เช่น รูปภาพ วิดีโอ เป็นต้น	2.76	0.80	ปานกลาง
5. ผู้สอนมีอุปกรณ์ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก)	3.66	1.06	มาก
6. ผู้สอนรู้เทคโนโลยีเครือข่ายของโรงเรียนว่ามีการตรวจสอบระบบหรือซ่อมแซมให้พร้อมก่อนใช้งาน	3.07	1.03	ปานกลาง
7. ผู้สอนมีการจัดหาสื่อสังคมออนไลน์สำเร็จรูปมาประกอบการจัดการเรียนการสอนในแต่ละวิชา	3.26	1.08	ปานกลาง
8. ผู้สอนนำอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ในเรื่องต่างๆที่แปลกใหม่หรือเรื่องที่ไม่เคยรับรู้มาก่อนได้ดี	3.03	1.09	ปานกลาง
9. ผู้สอนสามารถใช้เทคโนโลยีเครือข่าย เพื่อเข้าสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว	3.56	1.03	มาก
10. ผู้สอนรู้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ (Cloud) ของโรงเรียนมีความปลอดภัยในการบันทึกข้อมูล	2.98	0.99	ปานกลาง
รวม	3.44	1.09	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.26 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.03 พบว่า ผู้สอนมีความเข้าใจวิธีการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เป็นอันดับแรก รองลงมาคือผู้สอนมีการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์นอกเวลาเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้ อันดับสุดท้ายคือผู้สอนมีการจัดสรรสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น Line ใช้สนทนาส่วนตัว Facebook ใช้นำเสนองาน และ Youtube ใช้ค้นคว้าแบบวิดีโอ เป็นต้น ส่วนด้านการสนับสนุนของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.63 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.06 พบว่า มีการประเมินผลการจัดการสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน เป็นอันดับแรก รองลงมาคือมีการจัดงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์ อันดับสุดท้ายคือ

มีการจัดงบประมาณจัดซื้อเทคโนโลยีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.44 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09 พบว่า ผู้สอนมีอุปกรณ์ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก) เป็นอันดับแรก รองลงมาคือผู้สอน สามารถใช้เทคโนโลยีเครือข่าย เพื่อเข้าสู่สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว อันดับสุดท้ายคือผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสังคมออนไลน์เผยแพร่ข้อมูลหรือแลกเปลี่ยน แบ่งปันซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนหรือคนที่รู้จัก เช่น รูปภาพ วิดีโอ เป็นต้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ตาราง 5 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครู

อันดับที่	ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์	ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน	ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์
1	ผู้สอนมีความเข้าใจวิธีการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์	มีการประเมินผลการจัดการสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน	ผู้สอนมีอุปกรณ์ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก)
2	ผู้สอนมีการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์นอกเวลาเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้	มีการจัดงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์	ผู้สอน สามารถใช้เทคโนโลยีเครือข่าย เพื่อเข้าสู่สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว
3	ผู้สอนมีการจัดสรรสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม เช่น line ใช้สนทนาส่วนตัว Facebook ใช้นำเสนองาน และ Youtube ใช้ค้นคว้าแบบวีดิทัศน์ เป็นต้น	มีการจัดงบประมาณจัดซื้อเทคโนโลยีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนสื่อสังคมออนไลน์	ผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสังคมออนไลน์เผยแพร่ข้อมูลหรือแลกเปลี่ยน แบ่งปันซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนหรือคนที่รู้จัก เช่น รูปภาพ วิดีโอ เป็นต้น

ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ตาราง 6 ผลการสังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา

อันดับ ที่	ด้านความรู้พื้นฐานทาง เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์	ด้านการสนับสนุนของ โรงเรียน	ด้านความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคม ออนไลน์
1	ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ ใน การติดตั้งการใช้งานหรือรูปแบบ ต่างๆที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อ สังคมออนไลน์	มีการจัดประชุมของทาง โรงเรียน เพื่อให้ประเมินผลการ นำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ของผู้สอนที่นำมาใช้กับการ เรียนการสอนว่าผู้สอนมีการ ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนอย่างไร	ผู้สอนมีเทคโนโลยีในการ สื่อสารกับผู้เรียน (เช่น สมาร์ท โฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก) เพื่อ สะดวกในการใช้และเข้าถึงสื่อ สังคมออนไลน์
2	ผู้สอนสามารถใช้สื่อสังคม ออนไลน์ในการค้นหาข้อมูลหรือ ติดต่อสื่อสาร สร้างผลงาน เกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ โดย ผ่านเครื่องมือ อุปกรณ์การ สื่อสารต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ มือถือ แท็บเล็ต หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต หรือเครือข่าย เป็นต้น	โรงเรียนได้มีงบประมาณ เพื่อ สนับสนุนการพัฒนาสื่อสังคม ออนไลน์ ของผู้สอน เพื่อใช้ สำหรับสร้างสื่อสังคมออนไลน์ กับการเรียนการสอน	ผู้สอนมีการเชื่อมต่อเทคโนโลยี เครือข่าย เพื่อง่ายต่อการ นำเสนอรูปแบบการเรียนการ สอน ที่มีสื่อสังคมออนไลน์มา เกี่ยวข้องเข้าได้อย่างรวดเร็ว
3	โดยผู้สอนสามารถนำมาใช้สร้าง และเสริมหรือเพิ่มเติมให้ สอดคล้องกับเนื้อหาในวิชาที่ สอนได้ดี	มีการให้งบประมาณสำหรับการ ติดตั้งตัวเชื่อมโยงกับสื่อสังคม ออนไลน์ เพื่อพัฒนาสื่อ การ สอนของผู้สอนและผู้เรียนให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น	ผู้สอนมีการใช้อุปกรณ์สื่อสังคม ออนไลน์เผยแพร่ข้อมูลหรือ เนื้อหาของวิชา เพื่อ แลกเปลี่ยน แบ่งปันซึ่งกันและ กันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เช่น รูปภาพ วิดีโอ เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29
3. สังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

สรุปผล

จากการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สามารถสรุป ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ผู้สอนมีความเข้าใจวิธีการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน ส่วนใหญ่มีการประเมินผล การจัดการสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย ส่วนใหญ่ผู้สอนมีอุปกรณ์ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก) อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่าด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ผู้สอนมีความเข้าใจวิธีการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน ส่วนใหญ่มีการประเมินผลการจัดการสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย ส่วนใหญ่ผู้สอนมีอุปกรณ์ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก) อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการสังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่าด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการติดตั้งการใช้งานหรือรูปแบบต่างๆที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน มีการจัดประชุมของทางโรงเรียน เพื่อให้ประเมินผลการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของผู้สอนที่นำมาใช้กับการเรียนการสอนว่าผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนอย่างไร อยู่ในระดับมาก ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย ส่วนใหญ่ผู้สอนมีเทคโนโลยีในการสื่อสารกับผู้เรียน (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก) เพื่อสะดวกในการใช้และเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ คือผู้สอนมีความเข้าใจวิธีการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย จิราภรณ์ ศรีนาค (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ประเภท รูปแบบ เนื้อหาและการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาประเภทของสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์เลือกใช้ 2) เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของสื่อสังคมออนไลน์ 3) เพื่อศึกษาเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ใช้ในการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และ 4) เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ การศึกษาครั้งนี้

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 28 คน และการวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวอย่างสื่อสังคมออนไลน์ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพอาชีพนักเรียน/นักศึกษา โดยสื่อสังคมออนไลน์ประเภทเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะ Facebook คือ ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้ใช้รู้จักและนิยมใช้มากที่สุด ทั้งนี้รูปแบบในการนำเสนอสารของสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า Facebook คือสื่อสังคมออนไลน์ที่มีรูปแบบโดดเด่นมากที่สุด โดยเฉพาะรูปแบบการให้ผู้รับสารมีส่วนร่วม (Interactive) ที่สามารถทำการสื่อสารแบบ VDO Call ได้ ด้านเนื้อหาการใช้สื่อสังคมออนไลน์นั้น มีลักษณะของการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเสริมกับการใช้สื่อเดิม เป็นลักษณะที่พบมากที่สุด และเนื้อหาในการแสดงตัวตน ที่พบคือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ใช้ชื่อหรือรูปภาพของตนเองในการใช้สื่อสังคมออนไลน์และภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาพูด ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สื่อสารส่วนใหญ่อยู่ในระดับเริ่มต้น ความสัมพันธ์ คือ บุคคลทั่ว ๆ ไป หรือเพื่อนใหม่และไม่มี การตั้งกฎบรรทัดฐานหรือกติกาการใช้งานไว้ ด้านวัตถุประสงค์การใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการพูดคุยสนทนามากที่สุด รองลงมาคือ ใช้เพื่อความบันเทิง และใช้เพื่อรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเชิงบวก ทำให้ได้รู้เหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว สามารถช่วยให้การตัดสินใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น และช่วยให้ได้กลับไปคุยกับเพื่อนเก่า พบปะเพื่อนใหม่ ๆ และผลกระทบต่อเชิงลบ พบว่า สื่อสังคมออนไลน์ทำให้ความสัมพันธ์ของบุคคลในโลกของความเป็นจริงลดลง และส่งผลต่อความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารที่ใช้สื่อสารลดลงด้วย จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ด้านระยะเวลา การใช้สื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ส่วนใหญ่มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์แบบต่อเนื่อง โดยมีการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ทุกวัน แม้จะจำนวนเวลาที่ต่างกันหรือช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ก็ยังมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งความสัมพันธ์กับผลกระทบต่อเชิงบวกและผลกระทบต่อเชิงลบ โดยมีระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ส่วนการสร้างตัวตนผ่านการเลือกใช้ชื่อและรูปภาพเพื่อสร้างอัตลักษณ์ การใช้ภาษาในการแสดงออก การสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ และการเคารพกฎ/กติกาต่าง ๆ ที่ตนเองและผู้รู้ คนอื่น ๆ ตั้งไว้ มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ ยังมีความสัมพันธ์กับผลกระทบต่อเชิงบวกและผลกระทบต่อเชิงลบ โดยมีระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน คือมีการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย จุฑามาศ เสงประเสริฐ (2556) ได้ทำการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล

วัดหนองผากองการศึกษาเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.88 อยู่ในเกณฑ์ความพึงพอใจระดับเหมาะสมมากที่สุด และผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย คือ ผู้สอนมีอุปกรณ์ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก) ส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย Safran (2010) ทำการศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการศึกษา ซึ่งพบว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่นักเรียนทุกคนรู้จัก เข้าใจ และเคยใช้บริการใดบริการหนึ่งของสื่อสังคมออนไลน์โดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนแบบร่วมมือ ก่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้สูงสุด ช่วยให้ครูสามารถสื่อสารกับผู้เรียนได้ง่าย ลดปัญหานักเรียนไม่กล้าถามครูในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสื่อสังคมออนไลน์ยังเป็นสื่อที่สะท้อนความรู้หรือผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ง่าย นักเรียนสามารถสะท้อนความคิดของตนเองลงในเครื่องมือเหล่านั้น และเกิดการสื่อสาร แสดงความคิดเห็น หรือให้คำแนะนำ โดยมีปฏิสัมพันธ์กันในระดับเครือข่ายได้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และยังสอดคล้องกับงานวิจัย Lind (2012) ได้ศึกษาถึงการบูรณาการเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน โดยทดลองกับนักเรียนระดับ (Grade) 4 และ 5 Lind ได้สร้างหลักสูตรสำหรับกลุ่มตัวอย่างของเขา โดยใช้บทเรียนออนไลน์แบบเว็บแควสท์จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) เอนไซโคปีเดีย ซีดีรอมและอินเทอร์เน็ต พบว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมาก ให้ความร่วมมือในทุก ๆ ด้าน และเข้าใจบทบาทของตนได้เป็นอย่างดี

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ผู้สอนมีความเข้าใจวิธีการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน ส่วนใหญ่ประเมินผลเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน

ด้านความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย ส่วนใหญ่ผู้สอนมีอุปกรณ์ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก)

3. สังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนใหญ่ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ ในการติดตั้งการใช้งานหรือรูปแบบต่างๆที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน ส่วนใหญ่มีการจัดประชุมของทางโรงเรียน เพื่อให้ประเมินผลการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ของผู้สอนที่นำมาใช้กับการเรียนการสอนว่า ผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนอย่างไร

ด้านความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย ส่วนใหญ่ผู้สอนมีเทคโนโลยีในการสื่อสารกับผู้เรียน (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก) เพื่อสะดวกในการใช้และเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ ควรที่จะศึกษาโปรแกรมของอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เพิ่มขึ้น เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ

ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน ควรเพิ่มงบประมาณและสนับสนุนในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์, อุปกรณ์ต่อพ่วง หรือค่าบำรุงรักษาซ่อมแซมเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อจะได้พัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

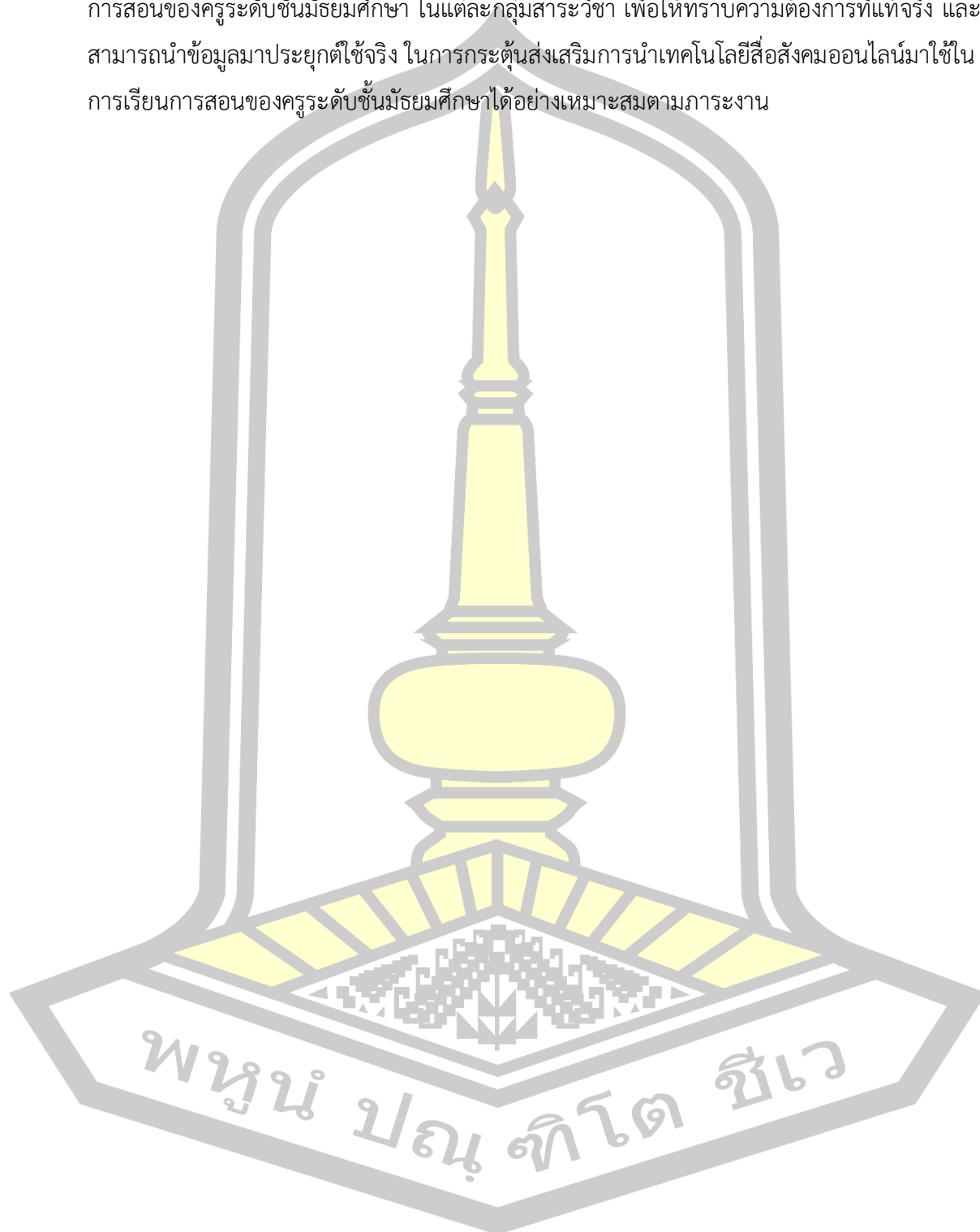
ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย ควรจัดเตรียมเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ไว้ให้เพียงพอต่อการใช้งานของผู้เรียน เพื่อง่ายต่อการเรียนรู้และง่ายต่อการจัดการเรียนการสอน

อีกอย่างสื่อสังคมออนไลน์จะเข้าไปมีส่วนร่วมในชีวิตประจำวันของประชาชนเพิ่มขึ้น แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ชนิดของสื่อสังคมออนไลน์ประเภทต่างๆ ไปตามกระแสความนิยมของกลุ่มผู้ใช้กลุ่มต่างๆ และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพราะสื่อสังคมออนไลน์จะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุน หลักที่มีอยู่เดิยวได้อย่างดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา เช่น ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้บริหาร ทักษะคิดของครูผู้สอนเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา ในแต่ละกลุ่มสาระวิชา เพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริง และสามารถนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้จริง ในการกระตุ้นส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษาได้อย่างเหมาะสมตามภาระงาน

บรรณานุกรม

พหุณํ ปณํ ทิโต ชีเว

บรรณานุกรม

- กติกาสายสุนีย์. (2555). *เครือข่ายสังคมออนไลน์*. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://www.keng.com/2008/08/09/what-is-social-networking/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 2 มิถุนายน 2561].
- กติกาสายสุนีย์. (2548). *Blog คืออะไร*. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://keng.com/2005/09/30/what-is-blog>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 29 มิถุนายน 2561].
- กรรณิการ์ ภิญญาคง. (2541). *การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน*. กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ :
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กานดา รุณพงศา สายแก้ว. (2554). *สื่อสังคมออนไลน์*. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://www.slideshare.net/krunapon/social-media-5661152>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 2 มิถุนายน 2561].
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2532). *กระบวนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ :
อักษรบัณฑิต.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2540). *การศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น*. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- จาร์วัจน์ สองเมือง. (2554). *เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network)*. [ออนไลน์].
ได้จาก: http://ngnforum.ntc.or.th/index.php?option=com_content&task=view&id=76&Itemid=1. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 29 มิถุนายน 2561].
- จิราภรณ์ ศรีนาค. (2556). *การวิเคราะห์ประเภท รูปแบบ เนื้อหา และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฑามาศ สนนก. (2555). *โซเชียลมีเดียกับการศึกษาไทย (Social media in Thailand Education)*. [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://hooahz.wordpress.com/tag/เครือข่ายสังคมออนไลน์/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 23 มิถุนายน 2561].
- จุฑามาศ เฮงประเสริฐ. (2556). *การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- จุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์. (2552). *เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network)*. [ออนไลน์].
ได้จาก: http://ngnforum.ntc.or.th/index.php?option=com_content&task=view&id=76&Itemid=1. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 กรกฎาคม 2561].
- จุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์. (2554). *เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network)*. [ออนไลน์].
ได้จาก: <http://friendly2011.blogspot.com/2011/07/online-social-network.html>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 กรกฎาคม 2561].
- ณัฐพล บัวอุไร. (2554). *เครือข่ายสังคมออนไลน์*. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://www.nattapon.com/2011/12/social-network/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 2 มิถุนายน 2561].
- ณัฐพล บัวอุไร. (2555). *ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ตามทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองวิชาการสร้างงานสื่อผสม เรื่อง คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ลำลูกกา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- ทักษิณา สวานานนท์. (2530). *คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : มิเดีย แอสโซซิเอตเตด.
- ทัดธนนท์ พุ่มนุช. (2553). การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคม (Social Network) เพื่อพัฒนาในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม. *Veridian E-Journal*, 5(1), 523-540.
- ธนภัทร ยีชะเด. (2552). *เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) กับการใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน*. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://www.kroobannok.com/blog/29071>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 มิถุนายน 2561].
- ชนะวัฒน์ วรรณประภา. (2558). การสังเคราะห์ผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ระดับบัณฑิตศึกษาของคณาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 11(1), 270-278.
- ธัญวัฒน์ กาบคำ. (2553). *ความหมายของ Social Media*. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://krunum.wordpress.com/2010/06/02/social-network/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 มิถุนายน 2561].
- นพลสิทธิ์ ไตรสิทธิวัฒน์. (2556). *การประยุกต์ใช้ Social Network และ Social Media สำหรับการศึกษา*. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://edutech14.blogspot.com/2014/05/social-network-social-media.html#comment-form>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 13 มกราคม 2561].
- นฤมล นิราทร. (2543). *การสร้างเครือข่ายการทำงาน : ข้อควรพิจารณาบางประการ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- นิพนธ์ สุขปรีดี. (2529). *การใช้คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาเอกสาร การสอนรายวิชาคอมพิวเตอร์ สำหรับครู*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลิศ รั้งผึ้ง. (2558). *เครือข่ายสังคมออนไลน์: ผลกระทบทางสังคมในปัจจุบัน*. [ออนไลน์].
ได้จาก: <https://www.l3nr.org/posts/450300>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 29 มิถุนายน 2561].
- ปริญญา อ้นภักดี. (2558). *การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมโดยจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานผ่านสื่อสังคมออนไลน์วิชา IPST-MicroBOX ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนแพศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2552). *กระบวนการและแนวคิดการทำงานของนักพัฒนา*.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2546). *ระเบียบวิธีวิจัยการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยวัฒน์ เกตุวงศา และศุทธิดา ชนวนัน. (2558). *ใครเป็นใครบนเครือข่ายสังคมออนไลน์: ความหลากหลายทางคุณลักษณะและพฤติกรรม*. [ออนไลน์]. ได้จาก:
<http://www.ms.ipsr.mahidol.ac.th/ConferenceXI/Download/Book/447-IPSR-Conference-A02-fulltext.pdf>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 13 มกราคม 2561].
- ปิยะภา วรรณสมพร. (2556). *การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการใช้เฟสบุ๊คของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.
- ผลกระทบของเครือข่ายสังคมออนไลน์. (2558). *ผลกระทบของเครือข่ายสังคมออนไลน์*. [ออนไลน์].
ได้จาก: http://thedctmike.blogspot.com/2013/01/technology-lesson-5_8915.html. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 13 มกราคม 2561].
- พงษ์ศิริ ทิพย์โภชนา. (2535). *การศึกษาเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในกลุ่มวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*.
- พนิดา น้อยศรี. (2549). *ปัจจัยในการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*.

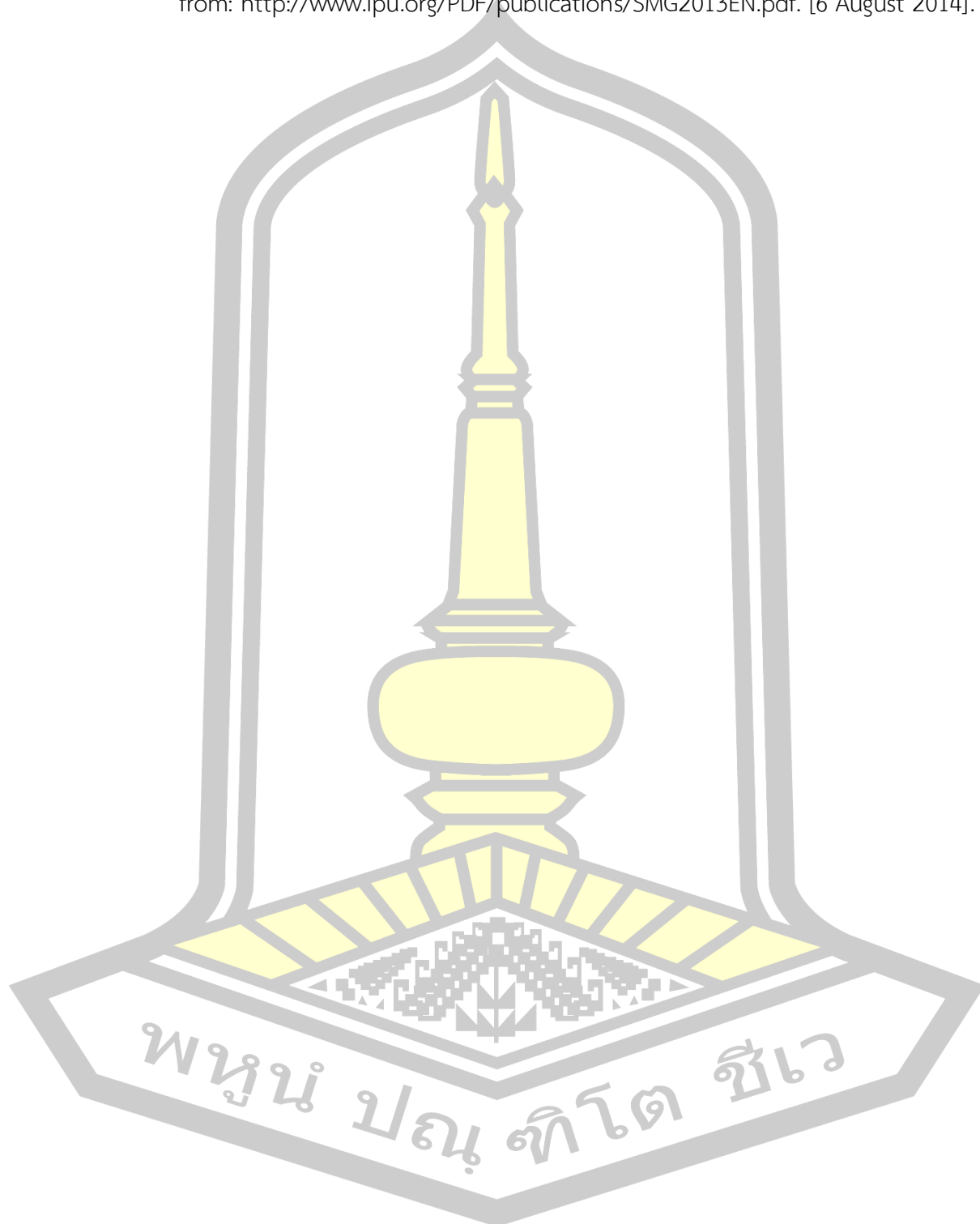
- พระมหาสุพิทย์ อาภากรโ. (2558). รูปแบบการเสริมสร้างสุขภาวะและการเรียนรู้ของสังคมตามแนวพระพุทธรศาสนา. *Veridian E-Journal, Silpakom University*, 8(1), 958-971.
- พัชรารณณ์ ผางสรนน้อย. (2540). *ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของครูโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโศตทัศน์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิรงรอง รามสูต รัตนันทน. (2556). *การกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษานโยบายสื่อ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรลักษณ์ สังข์วงษ์. (2556). *การพัฒนาความคิดอภิปัญญาโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาเรื่อง วิวัฒนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภิญโญ เต่งภู. (2549). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้งานคอมพิวเตอร์ของครูอาชีวศึกษา* สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอาชีวะ ภาคกลาง 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรอดสาทรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ภิเชก ชัยนิรันดร์. (2553). *การตลาดแนวใหม่ผ่าน Social Media*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ยีน ภู่วรรณ. (2545). *ทฤษฎีและการใช้งานอิเล็กทรอนิกส์ เล่ม 2*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วรรณม พงษ์สีชมพ. (2548). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาโศตทัศน์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณิหวังกิตติพร. (2550). *การศึกษาความต้องการความรู้พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของ สถาบันการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรากร หงส์โต. (2555). *การพัฒนาแบบแผนชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้กระบวนการสร้างความรู้เพื่อการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์*. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 4(1), 90-101.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

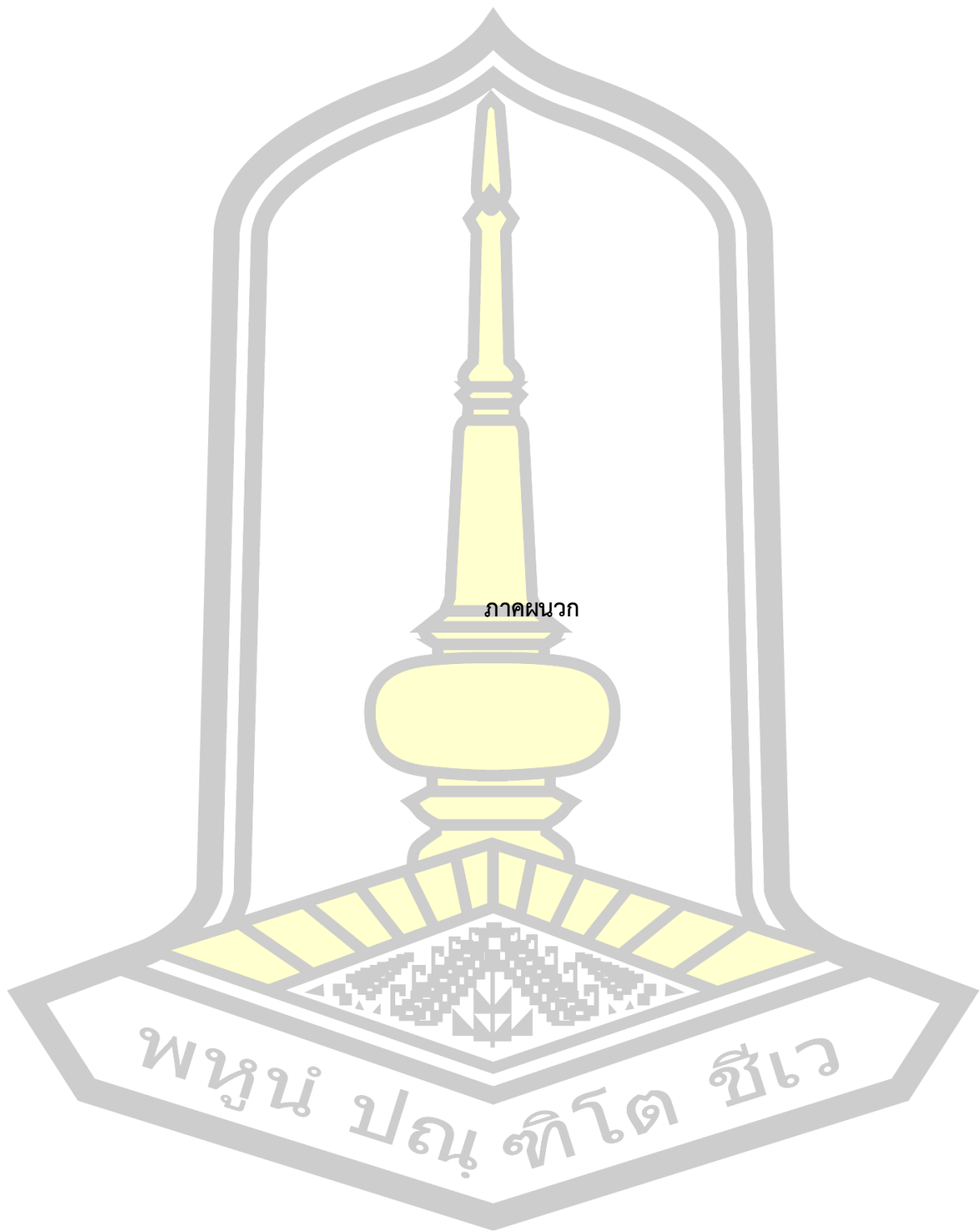
- ศศิธร สุตประโคน. (2554). ผลของบทเรียนบนเว็บที่มีการประยุกต์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เรื่อง
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิวาพร มั่นทุกันนท์. (2530). การบริหารงานพัสดุ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- เศรษฐพงศ์ มะลิสวรรณ. (2552). เครือข่ายสังคม (Social Network) กรณีศึกษา: ยูทูบ (YouTube)
วิดีโอ ออนไลน์สื่อเพื่อสร้างสรรค์หรือเพื่อทำลายล้าง. [ออนไลน์]. ได้จาก:
[http://www.our-teacher.com/our-teacher/Military%20Mentorship/24-
youtube.pdf](http://www.our-teacher.com/our-teacher/Military%20Mentorship/24-youtube.pdf). [สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 มิถุนายน 2561].
- สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์. (2553). การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. 2553
ร่างแนวปฏิบัติ. [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://www.itpe.or.th>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 เมษายน
2561].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน. (2552). การใช้ Social Media. [ออนไลน์]. ได้จาก:
[http://edutech14.blogspot.com/2014/05/social-network-social-
media.html%0A](http://edutech14.blogspot.com/2014/05/social-network-social-media.html%0A). [สืบค้นเมื่อ วันที่ 13 มกราคม 2561].
- สิรัชชา วงศ์คม. (2555). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการ
อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุกรี รอดโพธิ์ทอง. (2543). ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา.
กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ ศุภมงคล. (2535). การบริหารวัสดุยุคใหม่. กรุงเทพฯ : ธรรมมิติ.
- เสกสิฐ เล่ากิจเจริญ. (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการ
เรียนการสอนในเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลราชบุรี เขตเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- อดิพล เปี้ยทอง. (2552). *การวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรครูในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุซฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- อัญชลี อธิเกษม. (2547). *ลักษณะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อำพล สงวนศิริธรรม. (2538). *การสอนคอมพิวเตอร์ในโรงเรียน : แนวทางใหม่ไม่ใครคอมพิวเตอร์*. กรุงเทพฯ : โอ เอ พรินติ้งเฮาส์.
- อุทัย ดุลยเกษม. (2542). *ศึกษาเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสมศรี-สภษคดีวงศ์.
- เอมิกา เหมมินทร์. (2556). *พฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยเพื่อการบริหารและการจัดการ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Anderson, P.W., and S.D. Faust. (1965). *Changes in Quality of Water in the Passaic River at Little Falls, New Jersey, as Shown by Long-Term Data*. New Jersey : Sage.
- Armstrong. (2008). *Twitter, MySpace, Instagram, Line, WhatsApp, Google+*. [online]. Available from: <http://www.bangkokeducation.in.th/cms/download/news/file/1980.pdf> %0A. [accessed 3 June 2018].
- Eric, J. (1998). *Teaching With The Brain in Mind*. Virginia USA : Association for Supervision and Curriculum Development Alexandria.
- Herzberg, F, and B. Mausner. (1993). *The Motivative of Work*. London : Transaction Publishers.
- Hinostroza, M. (2011). *Social Media in Education*. [online]. Available from: http://dusithost.usit.ac.th/~prisana_mut/eport/RESEARCH/fulltext_prathom.
- Jola, H.T. (1998). Factors Associated with Computer use by Middle School Teachers (Georgia). *Journal of STEM Education Innovations and Research*, 13(5), 30-39.

- Kommers, P. (2011). *Social Media for Learning by Means of ICT*. [online]. Available from: <http://www.iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214685.pdf>. [accessed 3 June 2018].
- Lewis, Mi.E. (1997). Total Quality Management in Three School Districts : Beginning Journey (Leadership, Group Development). *Dissertation Abstracts International*, 57(12), 5003, July.
- Lind. (2012). *Social Media in Education*. [online]. Available from: <https://beautenst.files.wordpress.com/.../6e0b89ae0b897e0b897e0b8b5e0b988-2.doc%0A>. [accessed 3 June 2018].
- Marquez, R. (2011). *Analysis of Social Networking: Good Idea or Not?*. U.S.A. : Kennesaw State University.
- Mayfield, A. (2008). *What is Social Media?*. [online]. Available from: http://www.icrossing.co.uk/fileadmin/uploads/eBooks/What_is_Social_Media_iCroeeing_ebook.pdf. [accessed 10 June 2018].
- McPherson Nunes. (2011). *Social Media in Education*. [online]. Available from: <http://www.bmamedia.in.th/researchdownload/cai/Fulltext.pdf>. [accessed 10 June 2018].
- Miles, M.B. (1973). *Innovations in Education*. 4th ed. New York : Columbia University. pdf. [accessed 3 June 2018].
- Poore, M. (2013). *Using Social Media in Classroom : A Best Practice Guide*. London : SAGE.
- Rogers, E.M. (1995). *Diffusion of Innovation*. 4th ed. New York : Free Press.
- Safran. (2010). *Social Media in Education*. Austria : Graz University of Technology.
- SEO. (2011). *Social Media*. [online]. Available from: <http://www.bangkokeducation.in.th/cms/download/news/file/1980.pdf>. [accessed 10 June 2018].
- Spencer, L.M. (1996). *Reengineering Human Resource: Achieving Radical Increases in Service Quality with 50% to 90% Cost and Headcount Reductions*. New York : Wiley.
- Wikipedia. (2012). *Social Media*. [online]. Available from: <https://en.wikipedia.org/wiki/Socialmedia>. [accessed 3 June 2018].

Williamson, A. (2013). *Social Media Guidelines for Parliaments*. [online]. Available from: <http://www.ipu.org/PDF/publications/SMG2013EN.pdf>. [6 August 2014].

ภาคผนวก

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญและแบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือผู้เชี่ยวชาญ และ คำ IOC

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

แบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่อง ความคิดเห็นของท่าน พร้อมเขียนข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุง

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
	เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1
ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์			
1. ผู้สอนมีความเข้าใจวิธีการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์			
2. ผู้สอนมีการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์นอกเวลาเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้			
3. ผู้สอนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ได้			
4. ผู้สอนมีทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์ในการสอน			
5. ผู้สอนมีการจัดสรรสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น Line ใช้สนทนาส่วนตัว Facebook ใช้นำเสนองาน และ Youtube ใช้ค้นคว้าแบบวีดิทัศน์ เป็นต้น			
6. ผู้สอนสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสอนวิชาของตนได้			
7. ผู้สอนเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์สำเร็จรูปได้เหมาะกับเนื้อหาที่สอน			
8. ผู้สอนเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้เหมาะสมกับแผนจัดการเรียนรู้ที่ตั้งไว้			
9. ผู้สอนรู้วิธีเข้าใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างถูกต้อง			
10. ผู้สอนเข้าใจจริยธรรมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นอย่างดี			

ข้อเสนอแนะ

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

รายการประเมิน	ความคิดของผู้เชี่ยวชาญ		
	เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1
ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน			
1. มีการกำหนดนโยบายการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์นี้ชัดเจน			
2. มีการจัดโครงการพัฒนาบทเรียนบนสื่อสังคมออนไลน์			
3. มีการประเมินผลการจัดการสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน			
4. มีการประเมินผลการพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน			
5. มีการจัดงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์			
6. มีการจัดงบประมาณจัดซื้อเทคโนโลยีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนสื่อสังคมออนไลน์			
7. มีการจัดงบประมาณบำรุงรักษาซ่อมแซมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเครือข่าย			
8. มีการส่งเสริมให้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับเรื่องเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์			
9. มีบุคลากรคอยให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์			
10. เปิดโอกาสให้ร่วมวางแผนการจัดการจัดหาเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน			

ข้อเสนอแนะ

.....

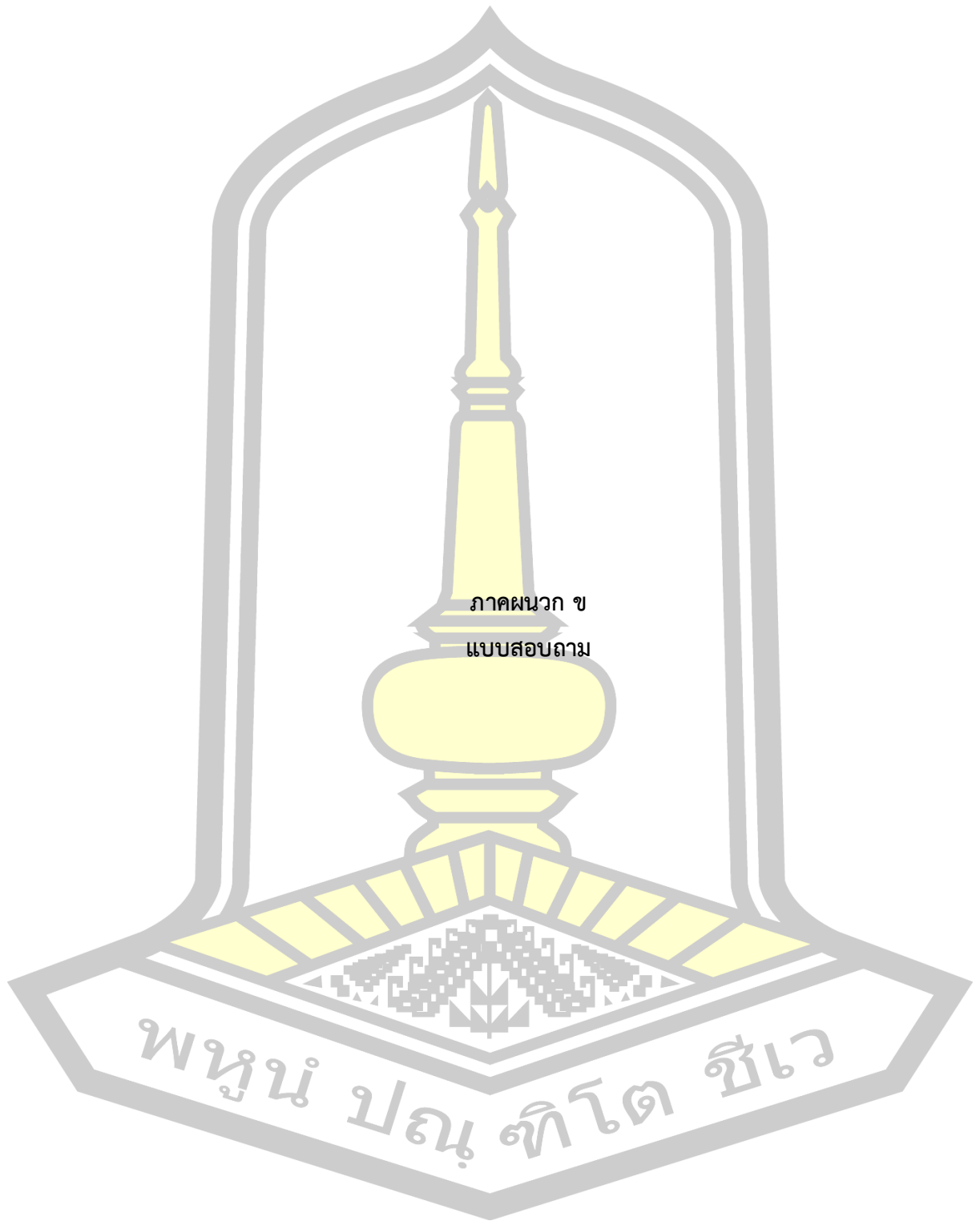
(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

รายการประเมิน	ความคิดของผู้เชี่ยวชาญ		
	เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1
ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย			
1. ผู้สอนมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ไว้ใช้สำหรับในห้องเรียน			
2. ผู้สอนมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่ายไว้ในห้องต่างๆเพื่อสะดวกต่อการใช้งาน			
3. ผู้สอนรู้รูปแบบของเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ที่มีความง่ายต่อการใช้งาน และง่ายต่อการใช้บริการ ทันสมัยดี			
4. ผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสังคมออนไลน์เผยแพร่ข้อมูลหรือแลกเปลี่ยน แบ่งปันซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนหรือคนที่รู้จัก เช่น รูปภาพ วิดีโอ เป็นต้น			
5. ผู้สอนมีอุปกรณ์ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ (เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต โน้ตบุ๊ก)			
6. ผู้สอนรู้เทคโนโลยีเครือข่ายของโรงเรียนว่ามีมาตรฐานตรวจสอบระบบหรือซ่อมแซมให้พร้อมก่อนใช้งาน			
7. ผู้สอนมีการจัดหาสื่อสังคมออนไลน์สำเร็จรูปมาประกอบการจัดการเรียนการสอนในแต่ละวิชา			
8. ผู้สอนนำอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ในเรื่องต่างๆที่แปลกใหม่หรือเรื่องที่ไม่เคยรับรู้มาก่อนได้ดี			
9. ผู้สอน สามารถใช้เทคโนโลยีเครือข่าย เพื่อเข้าสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว			
10. ผู้สอนรู้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์(Cloud) ของโรงเรียนมีความปลอดภัยในการบันทึกข้อมูล			

ข้อเสนอแนะ

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

พหุณํ ปณฺ ทิโต ชีเว

แบบสอบถามความคิดเห็น

เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของ
ครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสอบถามความคิดเห็นการศึกษปัจจัยที่มีผล
ต่อ การนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จึงขอความอนุเคราะห์ตอบทุกข้อให้ตรงกับความ
คิดเห็นที่แท้จริงของท่าน เพื่อความถูกต้องของงานวิจัย

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, YouTube, Line,

Twitter, Instagram ฯลฯ

ตอนที่ 3 สภาพการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครู
ระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน (-) หน้าข้อความตามกับความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบ
แบบสอบถาม

1. อายุ

() 21-35 ปี () 36-45 ปี () 46-60 ปี

2. สถานภาพ

() ครู

3. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, YouTube, Line, Twitter, Instagram ฯลฯ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความตามกับความเป็นจริงเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

1. ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ประเภทใดเป็นประจำ

() Facebook () Line () Youtube () Instagram () Twitter

2. ใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ช่วงเวลาใด

() 00.01น.-06.00น. () 06.01น.-12.00น.

() 12.01น.-18.00น. () 18.01น.-24.00น.

3. จำนวนครั้งในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าวเฉลี่ยต่อวัน

() เฉลี่ย 1-5 ครั้ง/วัน () เฉลี่ย 6-10 ครั้ง/วัน

() มากกว่า 10 ครั้ง/วัน

4. ระยะเวลาในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เฉลี่ยต่อชั่วโมงต่อสัปดาห์

() น้อยกว่า 11 ชั่วโมง () 11-20 ชั่วโมง

() 21-41 ชั่วโมง () 42-76 ชั่วโมง

5. จุดประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าว

() เพื่อความบันเทิง เช่น ดูหนัง ฟังเพลง

() ใช้ในการติดต่อสื่อสาร

() ดูข้อมูลข่าวสารทั่วไป เช่น ข่าวสารประจำวัน

() ค้นคว้าข้อมูลเพื่อการศึกษาหรือการวิจัย

6. สืบหาข้อมูลจากเว็บไซต์ใดบ้าง

() google () pantip () blog

() เว็บไซต์ข่าวต่างๆ () เว็บไซต์หน่วยงาน

7. เข้าใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าวจากแหล่งใด

() คอมพิวเตอร์หรือโน้ตบุ๊ก () แท็บเล็ต

() โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟน

8. ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

() ไม่สามารถสืบค้นแหล่งที่มาข่าวสารได้

() ปัญหาข่าวเท็จ ข่าวลวง หรือพบเพจซ้ำซ้อน ข่าวสารไม่อัปเดต

() ข่าวน่าสนใจมีข้อมูลไม่น่าเชื่อถือ

ตอนที่ 3 สภาพที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครู
ระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

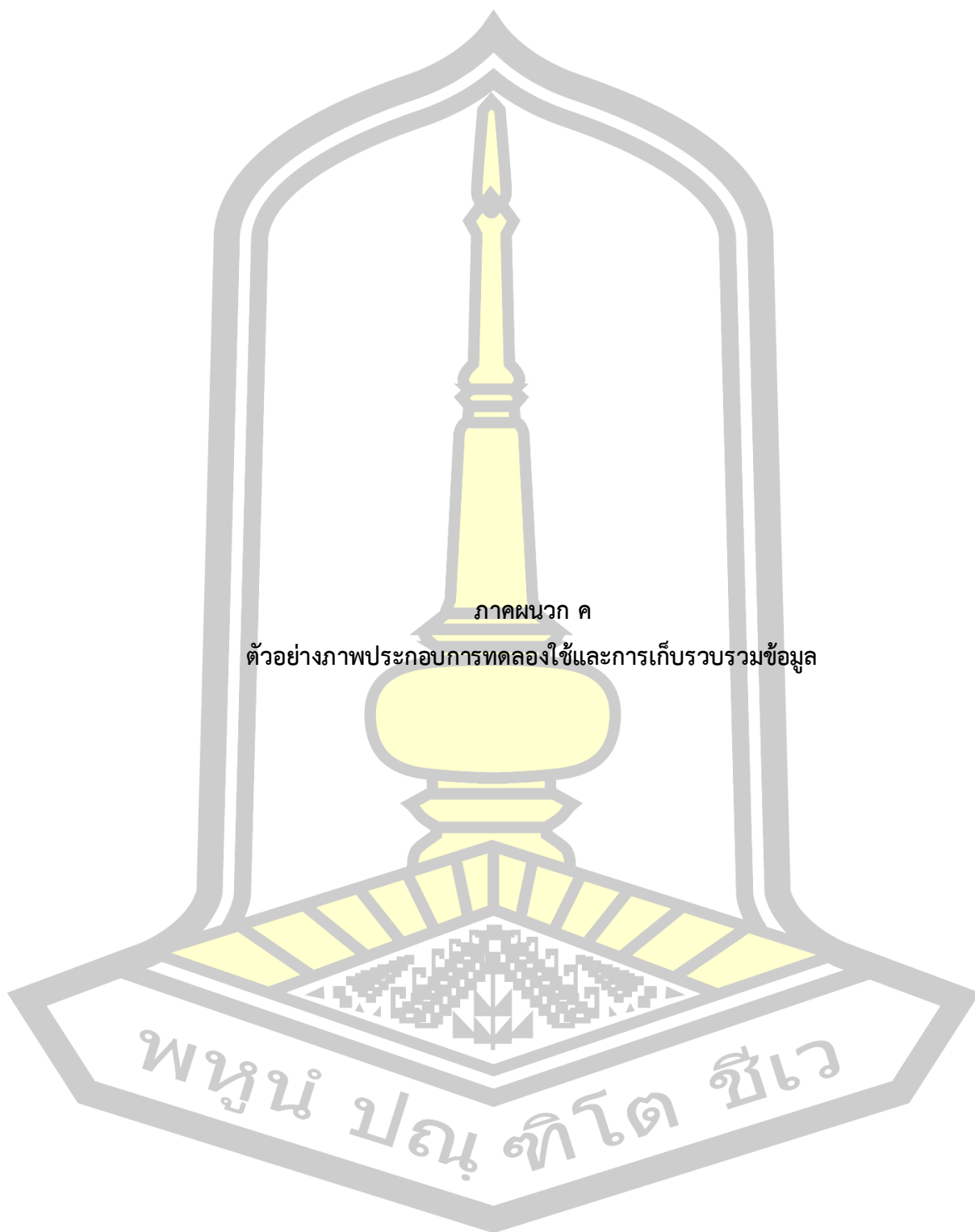
คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่า ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยี
สื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 29 โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความตามกับความเป็นจริงเกี่ยวกับ
ผู้ตอบแบบสอบถาม

- มากที่สุด (5) หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นมากที่สุด
มาก (4) หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นมาก
ปานกลาง (3) หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นปานกลาง
น้อย (2) หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นน้อย
น้อยที่สุด (1) หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นน้อยที่สุด

รายการสอบถาม	ระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์					
1. ผู้สอนมีความเข้าใจวิธีการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์					
2. ผู้สอนมีการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์นอกเวลาเรียน เพื่อค้นคว้าหาความรู้					
3. ผู้สอนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ใช้เทคโนโลยีสื่อ สังคมออนไลน์ได้					
4. ผู้สอนมีทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์ในการ สอน					
5. ผู้สอนมีการจัดสรรสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการเรียนรู้อย่าง เหมาะสม เช่น Line ใช้สนทนาส่วนตัว Facebook ใช้นำเสนอ งาน และ Youtube ใช้ค้นคว้าแบบวีดิทัศน์ เป็นต้น					
6. ผู้สอนสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสอนวิชาของตนได้					
7. ผู้สอนเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์สำเร็จรูปได้เหมาะกับเนื้อหา ที่สอน					

รายการสอบถาม	ระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
8. ผู้สอนเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้เหมาะสมกับแผนจัดการเรียนรู้ที่ตั้งไว้					
9. ผู้สอนรู้วิธีเข้าใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างถูกต้อง					
10. ผู้สอนเข้าใจจริยธรรมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างดี					
ด้านการสนับสนุนของโรงเรียน					
1. มีการกำหนดนโยบายการใช้งานเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์นี้ชัดเจน					
2. มีการจัดโครงการพัฒนาบทเรียนบนสื่อสังคมออนไลน์					
3. มีการประเมินผลการจัดการสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน					
4. มีการประเมินผลการพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน					
5. มีการจัดงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์					
6. มีการจัดงบประมาณจัดซื้อเทคโนโลยีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนสื่อสังคมออนไลน์					
7. มีการจัดงบประมาณบำรุงรักษาซ่อมแซมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเครือข่าย					
8. มีการส่งเสริมให้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับเรื่องเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์					
9. มีบุคลากรคอยให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์					
10. เปิดโอกาสให้ร่วมวางแผนการจัดหาเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					

รายการสอบถาม	ระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่าย					
1. ผู้สอนมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ไว้ใช้สำหรับในห้องเรียน					
2. ผู้สอนมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีเครือข่ายไว้ในห้องต่างๆ					
3. ผู้สอนรู้รูปแบบของเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ที่มีความง่ายต่อการใช้งาน					
4. ผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์สื่อสังคมออนไลน์เผยแพร่ข้อมูลหรือแลกเปลี่ยน แบ่งปันซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนหรือคนที่รู้จัก					
5. ผู้สอนมีอุปกรณ์ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ (เช่น สมาร์ทโฟน)					
6. ผู้สอนรู้เทคโนโลยีเครือข่ายของโรงเรียนว่ามีการตรวจสอบระบบหรือซ่อมแซมให้พร้อม					
7. ผู้สอนมีการจัดหาสื่อสังคมออนไลน์สำเร็จรูปมาประกอบการจัดการเรียนการสอนในแต่ละวิชา					
8. ผู้สอนนำอุปกรณ์เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางในการรับรู้ข้อมูล					
9. ผู้สอน สามารถใช้เทคโนโลยีเครือข่าย เพื่อเข้าสู่สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว					
10. ผู้สอนรู้เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์(Cloud) ของโรงเรียน มีความปลอดภัยในการบันทึกข้อมูล					

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างภาพประกอบการทดลองใช้และการเก็บรวบรวมข้อมูล

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

ตัวอย่างภาพประกอบในการทดลองใช้และการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามครูครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ศูนย์ ปลูก ฝึก โต ข...

ស្នេហា បណ្តាំ ត្រី

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวมณฑวรรณ ทองกลม
วันเกิด	วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 88 ถนนพโลชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ 34000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2549 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนารีนุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2552 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนารีนุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2557 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2562 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนัน ปณุกิตโต ชีวะ